GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ

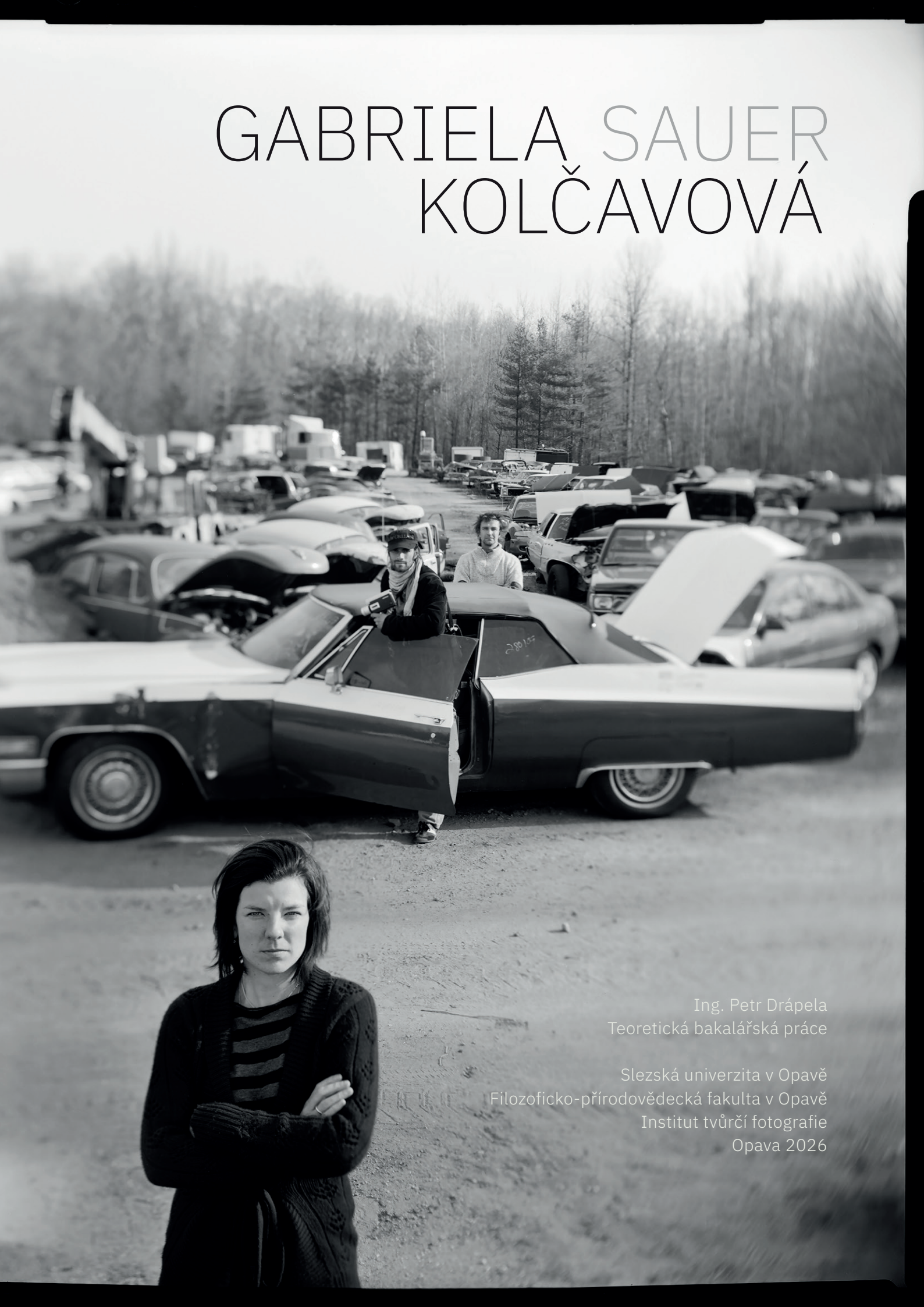

Ing. Petr Drápela
Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2026

HOLLEY'S
PLACE
ICE
ICE

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA V OPAVĚ
INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ

ING.PETR DRÁPELA

PROGRAM: TVŮRČÍ FOTOGRAFIE
VEDOUCÍ: DOC. MGR. JOSEF MOUCHA
OPONENT: MGR. MGA. ROMAN FRANC
OPAVA, 2026

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2025/2026

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Student: Petr Drápela

UČO: 64396

Program: Tvůrčí fotografie

Téma práce: Gabriela Sauer Kolčavová

Téma práce anglicky: Gabriela Sauer Kolčavová

Zadání: Cíl práce je monografické shrnutí fotografické a další tvůrčí práce Gabriely Sauer Kolčavové. Pro vypracování bude využita dosavadní literatura, včetně výstavních katalogů a mimo jiné bude založena na osobních rozhovorech s autorkou.

Literatura:
BÁRTL, Lukáš. Gabriela Sauer Kolčavová. A den měl sto hodin. Brno: Galerie Valchařská, 2021. Bez ISBN.
BIRGUS, Vladimír. Vnitřní okruh v současné české fotografii. Praha: KANT, 2013. ISBN 978-80-7437-099-1.
BIRGUS, Vladimír, MLČOCH, Jan. Česká fotografie 20. století. Praha: KANT, 2010. ISBN 978-80-7437-026-7.
FIŠER, Jan. You. Never Too Close. Brno: 2014. ISBN 978-80-260-5775-8.
PÁTEK, Jiří. Gabriela Sauer Kolčavová a Ondřej Přibyl / Další kapitola. Ostrava: Fotografická galerie Fiducia, 2021. Katalog FGF; sv. 53. Bez ISBN.
SAUER KOLČAVOVÁ, Gabriela. Cycle / Kamala / Hair Records. Brno: Mushroom on the Walk, 2020. ISBN 978-80-907446-1-5.
SAUER KOLČAVOVÁ, Gabriela. Cycle. Foto 2020, č. 38, s. 92–97.
TUCKER, Anne, EVANS, Steven, AMBROZ, Miroslav. Velvet Generation. Houston: FotoFest in association with Pictura Gallery, 2019. ISBN 978-0-9718044-3-2.

Vedoucí práce: doc. Mgr. Josef Moucha

Datum zadání práce: 27. 5. 2026

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

ABSTRAKT

Práce představuje životní a tvůrčí cestu Gabriely Sauer Kolčavové. Zaměřuje se na její studium fotografie, východiska tvorby a jednotlivé autorské soubory. Dále se věnuje výběru významných výstav, účasti na FotoFestu, fotografickým skupinám a další umělecké činnosti autorky. Práce je doplněna o citace z rozhovorů s autorkou a dalšími lidmi, kteří ji znají nebo s ní spolupracují.

KLÍČOVÁ SLOVA

analog
fotografie
fotogram
FotoFest
velký formát

ABSTRACT

This thesis presents the life and creative path of Gabriela Sauer Kolčavová. It focuses on her studies in photography, the foundations of her work, and her individual photographic series. It also examines selected significant exhibitions, her participation in FotoFest, her involvement in photographic groups, and her other artistic activities. The thesis is supplemented by quotations from interviews with the author and with other people who know her or have collaborated with her.

KEY WORDS

analog
photography
photogram
FotoFest
large format

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci vykonal samostatně a uvedl všechny použité zdroje.

SOUHLAS

Souhlasím se zveřejněním v Univerzitní knihovně Slezské univerzity v Opavě, v knihovně Uměleckoprůmyslového musea v Praze a na webových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Gabriele Sauer Kolčavové za její důvěru, otevřenost a ochotu sdílet se mnou svůj příběh, vzpomínky i pohled na vlastní tvorbu. Děkuji také Josefovi Mouchovi, vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení, trpělivost a cenné připomínky, které mi pomohly práci lépe uchopit a dokončit. Tomášovi Trumpešovi děkuji za rozhovor s Gabrielou a Magdě Znamenáčkové za pečlivou jazykovou korekturu.

Největší poděkování patří mé manželce Alžbětě Drápelové a našim dcerám Medě a Jasmínce. Děkuji jim za trpělivost, podporu a zázemí, bez kterých by pro mě bylo dokončení této práce mnohem těžší. Jejich blízkost pro mě byla během studia i psaní práce důležitou oporou.

V Havlíčkově Brodě 21.7.2026
Petr Drápela

OBSAH

1. ÚVOD 10
2. STUDIUM FOTOGRAFIE A VÝCHODISKA TVORBY 12
3. AUTORSKÉ SOUBORY 20
    1. KORÁLKY NA NITI 22
    2. HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM 34
    3. MAMA 46
    4. VLASOVÉ ZÁZNAMY 54
    5. MEMOIR 64
    6. MY 70
    7. CYCLE 82
    8. SILVA LUCIS 90
    9. NOVÝ SVĚT 98
    10. LIMINALITY 102
4. FOTOFEST HOUSTON 110
5. VÝBĚR VÝZNAMNÝCH FOTOGRAFICKÝCH VÝSTAV 118
6. FOTOGRAFICKÉ SKUPINY A SPOLUPRÁCE 136
7. DALŠÍ UMĚLECKÁ ČINNOST 146
8. ZÁVĚR 154

POZNÁMKY 157
PŘÍLOHA 159
AUTORSKÁ ČINNOST 160
UŽITÁ LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE 162
JMENNÝ REJSTŘÍK 164

1. ÚVOD

Tvorbu Gabriely Sauer Kolčavové je obtížné jednoduše klasifikovat. Není autorkou, která by kopírovala současné trendy nebo se snažila zapadnout do jasně vymezeného proudu. Zpracování monografie pro mě bylo do určité míry výzvou. Chtěl jsem lépe porozumět způsobu, jakým Gabriela uvažuje o fotografii a tvůrčím procesu, který pro mě zpočátku nebyl snadno čitelný. K volbě tématu mě vedly také osobní důvody. Gabriela byla prvním člověkem, který mě nasměroval k tomu, jak o fotografii přemýšlet. Absolvoval jsem s ní několik fotografických dílen, z nichž každá pro mě byla nesmírně cenná. Důležitou roli sehrála také skutečnost, že její život a tvorba dosud nebyly souhrnně zpracovány v ucelené monografii.

V této práci se zaměřuji zejména na její fotografické soubory. Záměrně jsem však z názvu monografie vynechal slovo fotografka, protože mi v případě Gabriely připadá příliš omezující. Vnímám ji spíše jako současnou umělkyni s přesahem do různých oblastí výtvarného umění.

Gabriela skvěle ovládá fotografické řemeslo, které jí přirozeně slouží. Nejčastěji pracuje s velkoformátovým fotoaparátem, v její tvorbě se však objevují také experimentální přístupy s odkazy k české avantgardě, mimo jiné fotogramy, kombinované techniky a autoportréty.

Při přípravě práce jsem prošel veškerou dostupnou literaturu o autorce a vedl rozhovory přímo s ní i s lidmi, kteří jsou s její tvorbou dlouhodobě obeznámeni. Výpovědi respondentů jsou převážně původní a byly získány v průběhu příprav bakalářské práce. V monografii jsou uváděny bez položených otázek, vždy na samostatných stranách, a zakončeny jménem a profesní charakteristikou respondenta. Pomáhají tak ucelit obraz osobnosti Gabriely Sauer Kolčavové a přiblížit její způsob práce.

Cílem práce je vytvořit první ucelenou monografickou rekapitulaci dosavadní činnosti Gabriely Sauer Kolčavové a nabídnout možný způsob interpretace její tvorby.

„Pokud se nám chce vnímat slovo umělec jako označení někoho, kdo něco skutečně umí, je to v Gábinině případě obzvlášť na místě.“[1]

(Vojtěch V. Sláma, Spoušť 002, 2020)

JAROSLAV PULICAR, *BEZ NÁZVU*, 2016

2. STUDIUM A VÝCHODISKA TVORBY

Gabriela Kolčavová se narodila v Boskovicích, kde vyrůstala v prostředí, v němž byla hudba i výtvarná tvorba přirozenou součástí každodenního života. Její otec, absolvent brněnské konzervatoře, působil společně s matkou v bigbeatové kapele a vedle hudby se věnoval také malbě, vyšívání a v neposlední řadě fotografii. V bytě měl improvizovanou temnou komoru v koupelně, která se pro Gabrielu stala jedním z prvních setkání s fotografickým obrazem. Právě tato různorodost tvůrčích aktivit v rodině formovala její vnímání obrazu i vztah k umění od raného věku.

„Táta nám neustále něco doma zdobil, maloval na zeď v dětském pokoji, je úžasně šikovný. Já jsem se naučila vyšívat od něj, on je puntičkář a všechno rukodělný ho bavilo. Vždycky jsme všichni toužili, abychom měli obrázek v památníku od táty, protože táta do nich rád maloval zářivýma barvama přes dvě strany a bylo to dokonale udělané. A také babička z máminy strany, která ručně malovala polštáře. Myslím, že výtvarné umění bylo přítomné na obou stranách.“ [2]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

„Hodně mě bavila malba a vždycky mě zajímala také ilustrace. Na škole jsem měla na ilustraci Jana Bružeňáka, jeho tvorba byla hravá a líbila se mi, takže mě to chvíli táhlo tímto směrem. Dodnes si ilustrátorů velmi vážím a zajímám se o ilustrátorskou tvorbu, která v dnešní době kvete i díky různým krásným dětským nakladatelstvím. Zajímala mě také klasická grafika, hlavně hlubotisky. V tom mi byl hodně nápomocný Jiří Vaněk. Ale některé věci se prohloubily až díky výměnnému pobytu v Americe.“ [3]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

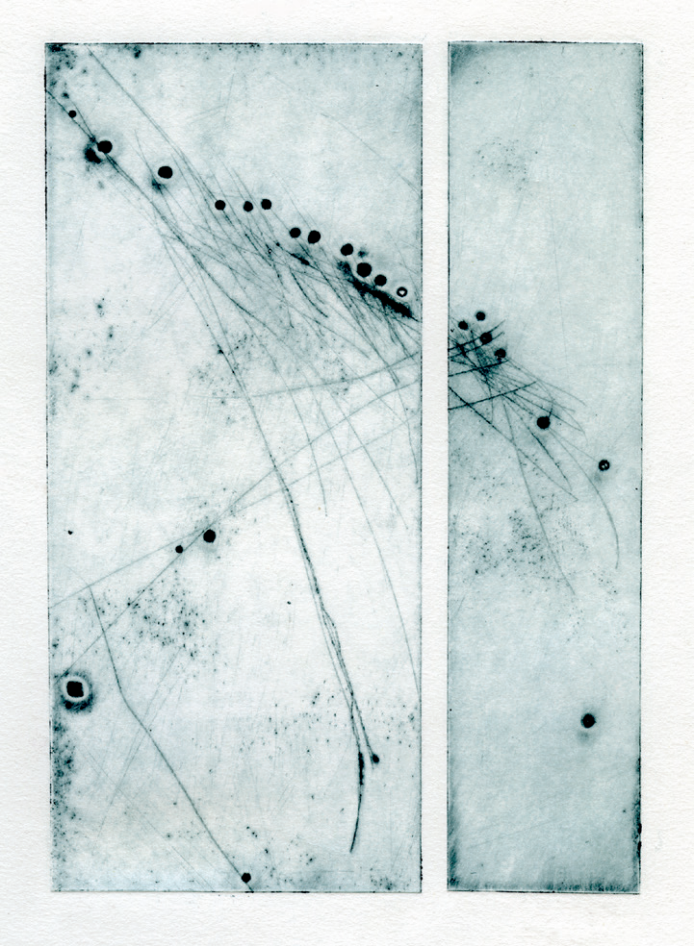

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (TECHNIKA HLUBOTISK), 1999

Po absolvování boskovického gymnázia pokračovala ve studiu angličtiny a výtvarné výchovy na pedagogické fakultě v Brně. Vedle pedagogického zaměření se zde věnovala také ilustraci, grafickým technikám, akvarelu a malbě. Zásadním momentem se stal její studijní pobyt v Texasu během čtvrtého ročníku, který významně ovlivnil její další profesní i umělecké směřování.

Na McLennan Community College ve Wacu se poprvé intenzivně setkala s fotografií pod vedením Barneyho Fitzpatricka. Studium zde pro ni bylo důležité i svou otevřeností – bez nutnosti plnit konkrétní kreditový plán si mohla volit předměty napříč obory, včetně fotografie, olejomalby nebo jazzového zpěvu. Právě fotografie a zpěv se pro ni staly v uměleckém projevu klíčovými.

Významnou roli v jejím dalším směřování sehrála také neformální fotografická setkání, která ve Wacu pořádal Charles Evans se svou manželkou. Každé dva měsíce organizovali ve svém ateliéru tzv. Photo Critiques, během nichž si účastníci navzájem představovali a konzultovali své práce. Součástí těchto aktivit byly také společné výlety, fotografování v plenéru a další formy sdílení v rámci fotografické skupiny. Právě Charles Evans ji přivedl k práci s velkoformátovým fotoaparátem, který se později stal důležitou součástí jejího uvažování o obrazu.

Díky iniciativě Barneyho Fitzpatricka a ředitele McLennan Community College Dennise Michaelise se přihlásila na University of North Texas, kde již s magisterským titulem z brněnské Masarykovy univerzity pokračovala v programu M.F.A. (Master of Fine Arts). Zde ji v práci s velkoformátem dále podpořila profesorka Dornith Doherty, která ji vedla nejen technicky, ale také v tom, jak o fotografii přemýšlet. Velkoformátový fotoaparát se na University of North Texas stále vyučoval v rámci bakalářského studia fotografie.

„Pro mě je dodnes obrovskou inspirací a velmi nápomocným člověkem Dornith Doherty. Je to skvělý člověk a skvělá fotografka. Byla jednou z mých hlavních profesorek a opravdu nás dřela. Každý měsíc jsme měli praktické zkoušky, všechno muselo být perfektně vyretušované a dobře vyvolané. Chtěla, abychom měli věci dotažené. Vzpomínám si na situaci, kdy se jednomu spolužákovi dostal vlas do fotoaparátu a měl ho na všech fotkách. Nedělala kolem toho povyk, ale jasně mu dala najevo, že to bylo naposledy a že tohle se prostě na praktickou zkoušku nenosí. Že to není dokončená práce. Byla skvělá, ale zároveň laskavě přísná.“ [(2)]
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Už během studia měla možnost vyučovat studenty bakalářského studia – věnovala se také historickým a alternativním fotografickým technikám, jako jsou platinotypie, kyanotypie nebo polaroid transfer. Tato zkušenost prohloubila její vztah k materiálu i k samotnému řemeslu fotografie.

„Byl tam velký důraz na řemeslo a techniku. Mě to hrozně bavilo, protože v té době to byl zároveň přelom k digitální fotografii. S digitálem se teprve začínalo, takže se pořád pracovalo i postaru, ale zároveň už i s novými technologiemi. Pořád tam byla možnost dělat velkoformát, protože tím si procházeli všichni bakaláři. Učili se zonální systém a klasické fotografické metody. Myslím si, že to bylo dobré, a doporučila bych to všem, protože člověk pak jinak přemýšlí o materiálu i o samotném snímku. Čekáš na něj, nevalíš to stylem, že pak z toho něco vybereš.

Celkově se kladl důraz na řemeslo, preciznost a také na obsah. Nechci říct přímo koncept, ale na určité promýšlení souborů. Někdy si říkám, že bych si tohle možná chtěla odmazat, abych tímto způsobem nepřemýšlela. Aby se člověk cítil volněji a neměl potřebu v každém záběru vidět, kam by to mohlo směřovat. Nechci říct přímo americké myšlení, ale svým způsobem to asi americká škola je. Vytváříš soubor, který dává smysl, má nějaký cíl, měla bys vědět, proč ho děláš, a vnímat, jak na něj divák reaguje. To bylo skvělé i v rámci třídy. Spolužáci i profesor na práci reagovali a člověk viděl, jestli ji pochopili tak, jak ji zamýšlel, nebo ne.

Spoustě umělců je tohle možná jedno, ale my jsme byli vedení k tomu, aby soubor měl nějaké směřování. Aby byl alespoň trochu promyšlený, aby člověk věděl, co dělá, a mohl k tomu nějakým způsobem dojít.“ [(2)]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Zásadní byl také rozhovor se Susan Dunkerley, která vedla fotografické oddělení na Baylor University ve Waco. Poradila Gabriele, aby se odklonila od krajinářské fotografie a hledala osobnější témata. Tento podmět významně přispěl ke vzniku cyklu Korálky na niti, ve kterém se Gabriela zaměřila na rodinu a blízké lidi ve svém okolí a jejich příbězích.

„Jednou jsme se spolu bavily (se Susan Dunkerley) a já jsem jí ukazovala nějaké své fotografie. Řekla mi: ‚Hele, fajn, umíš udělat hezký obraz, ale já z toho nic moc necítím. Nejsou tam emoce, není tam nic. Myslím si, že bys měla dělat něco osobnějšího.' Pro mě to byl po té poznámce Susan Dunkerley takový turning point. Tohle setkání mi hodně dalo a najednou jsem začala dělat věci, které byly mnohem osobnější. Týkaly se mé rodiny, mých přátel a toho, co jsem sama prožívala.

Myslím si, že do jisté míry mi to dává smysl dodnes. I když někdy inklinuji ke krajinářské tvorbě, je to už jiným způsobem — nějak prožitě. Opravdu se to vztahuje ke mně. Není to téma, které si člověk jen zadá, ale spíš něco, co vnímá jako součást toho, co se mu děje." (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Před posledním semestrem zakončeným promocí se chystala do České republiky. Charles Evans jí na návštěvu domova původně chtěl půjčit svůj cestovní velkoformátový fotoaparát Graflex, nakonec jí ho však věnoval se slovy: *„Here, take it as a preliminary graduation gift."*[3] Právě tento fotoaparát se následně stal klíčovým nástrojem její tvorby i uvažování o fotografii.

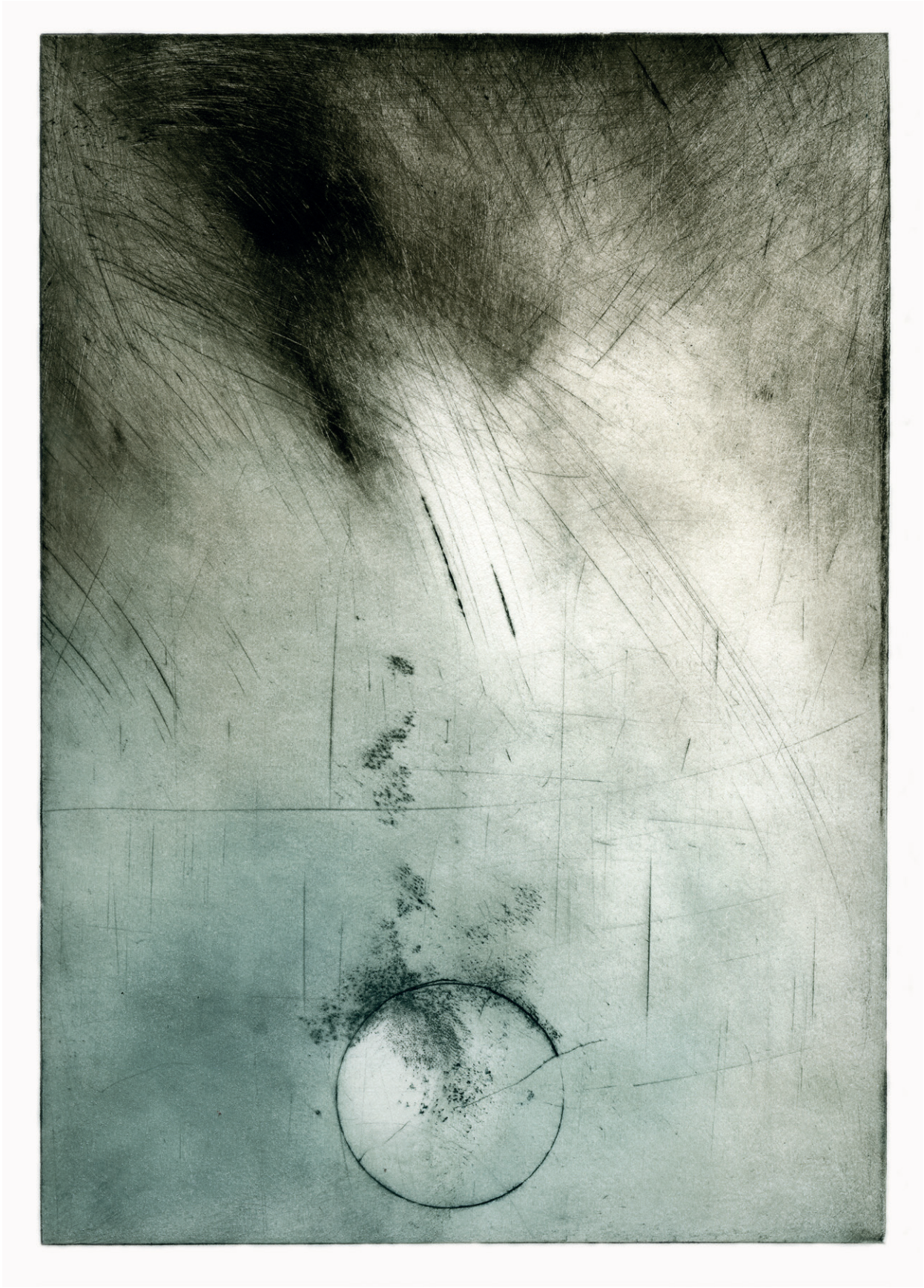

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (TECHNIKA HLUBOTISK), 1999

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (TECHNIKA HLUBOTISK), 2005

„GABY IS ONE OF THE MOST OUTSTANDING MASTER'S STUDENTS I EVER HAD THE PRIVILEGE TO TEACH. SHE SPENT HOURS AND HOURS PHOTOGRAPHING AND WORKING IN THE DARKROOM, REFINING PRINTS AND EXPERIMENTING SO SHE COULD FIND THE APPROACH THAT WAS RIGHT FOR HER WORK. HER ABILITY TO CAPTURE EMOTIONALLY RESONANT SPACES AND PORTRAITS WAS INSPIRING TO ME AND CONTINUES TO BE TODAY. HER PRINTS WERE SIMPLY STUNNING TO VIEW IN THEIR BEAUTY AND EMOTIONAL DEPTH.

GABY IS AMAZING AS A PERSON AND SHE WAS A JOY TO TEACH. SHE IS KIND, GENEROUS AND FILLED WITH SO MUCH LOVE FOR ARTMAKING. SHE WAS QUITE ADVANCED TECHNICALLY, AND HER TALENT AND DEDICATION WERE A PLEASURE TO EXPERIENCE. WE HAD A PHRASE WE USED TO SAY TO EACH OTHER AS WE SAW EACH OTHER IN THE HALLWAY OF OAK STREET HALL: "ALL (ART) PROBLEMS CAN BE SOLVED BY MAKING MORE WORK."

I WOULD SAY THAT SHE REALLY FOUND HER VOICE ON THE PROJECT BEADS ON A STRING IN HER SECOND YEAR AT UNT. HER WORK TOOK OFF. HER MASTER'S WORK FOCUSED ON PEOPLE SHE CARED ABOUT AND THEIR CONNECTION TO SPACES. THIS CONCERN HAS CONTINUED THROUGHOUT HER CAREER. HER EMOTIONAL CONNECTION AND ABILITY TO BRING THOSE DELICATE, POETIC, AND EMOTIONAL ENTANGLEMENTS TO LIGHT IS REMARKABLE.

I THINK HER USE OF LARGE—FORMAT PHOTOGRAPHY IS KEY TO THE DEVELOPMENT OF HER PHOTOGRAPHIC LANGUAGE. EVEN TWENTY YEARS AFTER WE WORKED TOGETHER, WE HAVE STAYED FRIENDS AND HER DEDICATION AND TALENT CONTINUE TO INSPIRE ME."

DORNITH DOHERTY / UNIVERSITY PROFESSOR, PROFESSIONAL PHOTOGRAPHER

3. AUTORSKÉ SOUBORY

Autorská tvorba Gabriely Sauer Kolčavové vychází z fotografie, zároveň však ukazuje široké spektrum výtvarného uvažování. Výrazné místo v ní zaujímá práce s velkoformátovou fotografií, autoportrétem, fotogramem a kombinovanou technikou. Vedle klasických fotografických postupů autorka využívá také experimentální materiály či netradiční způsoby prezentace obrazu. Jednotlivé soubory přitom nevznikají podle předem daného schématu, ale často se formují v dialogu mezi prvotní myšlenkou, zvoleným médiem a samotným materiálem. Jak sama uvádí:

„V hlavě mám nějaký soubor a někdy mně materiál určí směr. Kolektivní paměť, kdy navazujeme na věci, které neznáme. Estetika se dostává do žil a občas se vynoří někde, kde člověk nevědomě navazuje na některý styl.“ [3]
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Právě vztah mezi tradicí a současností patří k určujícím rysům její tvorby. Kolčavová vědomě pracuje s klasickými fotografickými technikami, důrazem na formální kvalitu obrazu i estetickými hodnotami, které bývají v současném umění často zpochybňovány. Jak poznamenává Vojtěch V. Sláma:

„Navzdory trendům se autorka nevyhýbá klasickým technikám a v obsahové rovině tolik odmítané estetice, harmonii a precizní kompozici. Zdání však trochu klame – i přes klasicky vnímané postupy je autorka naprosto v obraze, tedy i v tom současném.“ [1]
(Vojtěch V. Sláma, Spoušť 002, 2020)

Následující autorské soubory vznikaly v průběhu více než dvou desetiletí a představují průřez tvorbou, která se pohybuje mezi osobní zkušeností, experimentem a konceptuálním uvažováním. Přestože se jednotlivé cykly liší tématem i formou, všechny v sobě nesou citlivost k lidem, vztahům a vzpomínkám.

„Přijde mi, jako by u mě v těch souborech vždycky šlo o nějaké propojení příležitosti materiálu a zároveň konkrétní situace. Třeba jsem určitým způsobem zvyklá rámovat, ale některé soubory vlastně vzniknou jen díky tomu, že se mi naskytne nějaký materiál.

V mém případě to u posledních souborů bylo třeba určité množství papírů se zlatou podložkou, které se kdysi vyráběly, dnes už jsou prošlé a nedělají se. Člověk nad něčím přemýšlí, ve fotografii něco zkouší, a najednou se mu to propojí. Řekne si: tohle je přece dokonalé spojení, to by mohlo hezky vyznít.

Ten soubor vlastně teprve v tu chvíli začne dávat smysl – až v konkrétním propojení s materiálem nebo technikou. U mě to tak určitě je. Cítím tam tu výtvarničinu, to, že jsem studovala výtvarku a že mě baví, že existuje obrovské množství technik. Nikdy jsem se nepovažovala za přísnou fotografku. Fotografie mi spíš něco umožňuje v rámci výtvarného myšlení.“ [2]
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

„MOJE INTENZIVNĚJŠÍ SPOLUPRÁCE S GABRIELOU SAUER KOLČAVOVOU ZAČALA PŘIBLIŽNĚ PŘED SEDMI LETY A OD POČÁTKU SE SOUSTŘEDILA PŘEDEVŠÍM NA KONZULTACE V OBLASTI ANALOGOVÝCH FOTOGRAFICKÝCH MATERIÁLŮ NA BÁZI STŘÍBRNÝCH HALOGENIDŮ. POSTUPNĚ ZÍSKÁVALA STÁLE HLUBŠÍ VHLED DO TÉTO PROBLEMATIKY A SEZNAMOVALA SE S ČERNOBÍLÝMI FOTOGRAFICKÝMI MATERIÁLY I ZPRACOVATELSKOU CHEMIÍ, KTERÉ DO TÉ DOBY NEZNALA. JEJÍ ZÁJEM O PRECIZNÍ ÚROVEŇ ZNALOSTÍ I PRAKTICKÝCH ZKUŠENOSTÍ HODNOTÍM JAKO PŘÍKLADNÝ. NOVÉ MATERIÁLY I TECHNOLOGICKÉ POSTUPY DŮKLADNĚ TESTUJE A PROPOJUJE JE S VLASTNÍ AUTORSKOU TVORBOU. ZÍSKANÉ ZKUŠENOSTI NAVÍC PŘIROZENĚ A S NADŠENÍM SDÍLÍ PROSTŘEDNICTVÍM TVŮRČÍCH DÍLEN A DALŠÍCH EDUKATIVNÍCH PROGRAMŮ.

NA ZAČÁTKU KAŽDÉHO NOVÉHO SOUBORU JE PATRNÁ SNAHA ZNOVU FORMULOVAT TVŮRČÍ ZÁMĚRY A KRITICKY NAHLÍŽET NA RIZIKO OBRAZOVÉ ČI STYLOVÉ REDUNDANCE. GABRIELA AKTIVNĚ VYHLEDÁVÁ NOVÉ ZDROJE INFORMACÍ A TECHNOLOGICKÉ NEBO TECHNICKÉ NEZDARY JI NEODRAZUJÍ – NAOPAK JI MOTIVUJÍ PŘIJÍT VĚCEM NA KLOUB. JEJÍ TALENT, VYTRVALOST A TRPĚLIVOST SE TÉMĚŘ VŽDY PROMĚNÍ VE VÝSLEDNÝ OBRAZ ODPOVÍDAJÍCÍ PŮVODNÍ TVŮRČÍ VIZI.

V JEJÍ TVORBĚ VNÍMÁM HARMONICKÉ PROPOJENÍ TECHNOLOGIE, MATERIÁLU A TVŮRČÍHO PROCESU. ANALOGOVÉ ZPRACOVÁNÍ PRO NI NEPŘEDSTAVUJE POUZE TECHNICKÝ PROSTŘEDEK, ALE NEDÍLNOU SOUČÁST FORMOVÁNÍ OBRAZOVÉHO VÝRAZU I EMOCIONÁLNÍ HLOUBKY VÝSLEDNÉHO DÍLA. PŘÍNOS JEJÍ TVORBY SOUČASNÉ FOTOGRAFII SPATŘUJI PŘEDEVŠÍM V INOVATIVNÍM VYUŽÍVÁNÍ KLASICKÝCH FOTOCHEMICKÝCH POSTUPŮ. JEJÍ PRÁCE NESOU ZNAKY AUTENTICKÉ ORIGINALITY A PŘEDSTAVUJÍ VZÁCNOU SYMBIÓZU TECHNOLOGIE, MATERIÁLU, TECHNICKÉ PRECIZNOSTI, INTUICE, INSPIRACE A OSOBNÍHO PROŽITKU. NAŠI SPOLUPRÁCI POVAŽUJI ZA PROSPĚŠNOU, SMYSLUPLNOU I INSPIRATIVNÍ. V JEJÍ TVORBĚ SILNĚ VNÍMÁM AUTENTICKÝ OTISK JEJÍ JEMNÉ DUŠE, A TO JAK V TVŮRČÍM, TAK I V OSOBNÍM PROJEVU.“

VÍTĚZSLAV KREJČÍ / FOTOGRAFICKÝ TVŮRCE A PRODUKTOVÝ MANAŽER FIRMY FOMA BOHEMIA SPOL. SR.O.

1. KORÁLKY NA NITI

(2004—2005)

Fotografický soubor *Korálky na niti* se pohybuje na pomezí dokumentární a alegorické fotografie. Gabriela ve své magisterské práci na University of North Texas představuje narativní cyklus, kde skrze portréty rodiny a přátel skládá medailonky jednotlivých osobností a jejich životních příběhů. Jednotlivé portréty vznikají v prostředí blízkých lidí, případně je osobní rovina dotvářena předměty nesoucími symbolickou hodnotu, které zprostředkovávají zkušenosti jednotlivců. V souboru se kombinují jednotlivé solitéry s panoramatickými uskupeními polyptychů, přičemž významnou část tvoří také fotogramy, které do celku vnášejí experimentální rovinu.

Výsledný cyklus je adjustován do tzv. „shadow boxes" – odskok samotné fotografie od skla bez pasparty. Velkoformátové negativy jsou nezvětšované, pouze kontaktně prosvětlené na fotografický papír větší velikosti, který je zasazen do rozměrově stejných rámů. Černý prostor na papíře kolem fotografie supluje funkcionalitu pasparty.

Název souboru odkazuje na slavný výrok Jana Wericha: *„Štěstí je jako malé korálky, které navlékáme na provázek; čím více jich máme, tím větší je naše štěstí."* (4)

Jednotlivé fotografie a portréty můžeme vnímat jako metaforické korálky, jejichž propojením vzniká řetězec lidských prožitků a zkušeností.

Fotografický soubor výrazně překračuje hranice tradičního dokumentu a stává se součástí alegorických představ lidských zkušeností v České republice a Texasu.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *FAMILY TREE* (50x60cm) Z CYKLU *KORÁLKY NA NITI*, 2005

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *MAMINKA* — Z CYKLU *KORÁLKY NA NITI*, 2005

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *JILL* – Z CYKLU *KORÁLKY NA NITI*, 2005

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *JASON* — Z CYKLU *KORÁLKY NA NITI*, 2005

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BABIČKA A DĚDEČEK* — Z CYKLU *KORÁLKY NA NITI*, 2005

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *TEREZKA* — Z CYKLU *KORÁLKY NA NITI*, 2005

„NA DOTYK SE KE MNĚ TVORBA GABRIELY SAUER KOLČAVOVÉ DOSTALA S POZVÁNKOU NA JEJÍ VÝSTAVU KORÁLKY NA NITI. JE TO NĚJAKÝCH DVACET LET. ZÁSILKA OBSAHOVALA KONTAKTNÍ POZITIV. TISKEM NENAHRADITELNÝ ARTEFAKT! RUKODĚLNOU MINIATURU… KLASICKÝ ORIGINÁL… VZÁCNOST!

HNED SE MI TO VKLÍNILO MEZI TRVALÉ SOUČÁSTI VĚDOMÍ.

GABRIELINY ZÁBĚRY BÝVAJÍ VÁZANÉ NA REÁL – NATOLIK, NAKOLIK Z NĚJ SVÝMI NÁMĚTY VYCHÁZEJÍ. DÍKY TOMU DÍLO NEPOSTRÁDÁ NEPŘEHLÉDNUTELNĚ OSOBNÍ ZKUŠENOST. A POTUD NEPŘESTÁVÁ JÍT O HARMONICKÉ VZKAZY TVŮRČÍHO SUBJEKTU K SUBJEKTŮM ADRESÁTŮ. NICMÉNĚ REALIZACE UKAZUJÍ TAKÉ AUTORČINU PŘEDSTAVU O FOTOGRAFIÍCH COBY VÝSLEDNÝCH EXPONÁTECH. VČETNĚ FORMÁTŮ, TONALIT, POVRCHŮ, ADJUSTACÍ ČI SYMBOLIKY POJMENOVÁNÍ… PAK OVŠEM BĚŽÍ ZÁROVEŇ O FOTOGRAFIE O FOTOGRAFII…

V TOMTO OHLEDU NAVAZUJE GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ NA TRADICI, KTERÁ SICE SAHÁ DO HLOUBI MINULOSTI, ŘEKNĚME K JOSEFU SUDKOVI, JENŽE FREKVENTOVANÁ ZŮSTÁVÁ DOSUD POMĚRNĚ ŘÍDCE. A TO NEJENOM U NÁS.“

JOSEF MOUCHA / FOTOGRAF, TEORETIK FOTOGRAFIE A PEDAGOG

2. HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM (2008 — SOUČASNOST)

Houston, We Have No Problem je parafrází ikonické věty astronautů mise Apollo 13. Gabriela obrací význam původního sdělení a proměňuje jej v soubor fotografií, který s nenápadnou citlivostí sleduje její roadtripy po Americe.

„Vzniklo to jako legrace, bezstarostný roadtrip po americkém jihu po skončení FotoFestu v Houstonu, nejstaršího a nejvýznamnějšího fotografického bienále ve Spojených státech, kam již tradičně jezdíme přes šestnáct let.“ [3]
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Autorčin vizuální deník se opírá zejména o dvě cesty. V roce 2008 společně s Evženem Sobkem a Vojtou Slámou podnikla cestu z Houstonu do New Yorku. Následně pouze s Vojtou Slámou v roce 2010 na západ do uměleckého izolovaného městečka západního Texasu Marfy a do oblasti Four Corners – přes Mexiko až k hranicím s Utahem.

Podstatou deníku je oproštění se od studiového používání deskového fotoaparátu a touha vyzkoušet si, jak sloužil velkoformát pro reportážní účely, např. v období druhé světové války. Oproti souboru *Korálky na niti,* kde Gabriela použila klasický studiový přístup, se zde vědomě vzdává dokonalosti a nechává větší prostor vlastní intuici. Autorku lákalo volně využít médium a vymanit se z preciznosti studiového přístupu.

Způsob práce dobře vystihuje i vzpomínka Vojtěcha Slámy: *„Půl hodiny komponuje krávy, které v momentě vytažení šíbru mění pozice a utíkají za přijíždějícím truckem se senem. Koupe se poslední, a pak dlouho mění filmy v kazetách, my už pomalu usínáme, ale ona potřebuje klid a hlavně páru a vlhko, aby jí prach nesedal na filmy.“* [5]
(Vojtěch V. Sláma, Anotace k souboru *Houston, We Have No Problem*, 2009)

Houston, We Have No Problem tak není jen záznamem cesty, ale i způsobem, jak ji prožít. Žádný problém tu neznamená, že se nic neděje, ale že věci jsou v rovnováze – že není potřeba je tlačit ani kontrolovat.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *SAMA S NIMA* — Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *Z ATLANTIC CITY DO NYC* — Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *NAŠ POKOJ V ATLANTIC CITY* — Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BENZINKA DRYDEN*— Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2010

Dr Pepper

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *ONE DOLLAR RESTUARANT, ATLANTIC CITY* Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *VEČEŘE U ANNIE, NYC* — Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *COMSTOCK*
Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2010

HOLLEY'S
PLACE
ICE
ICE

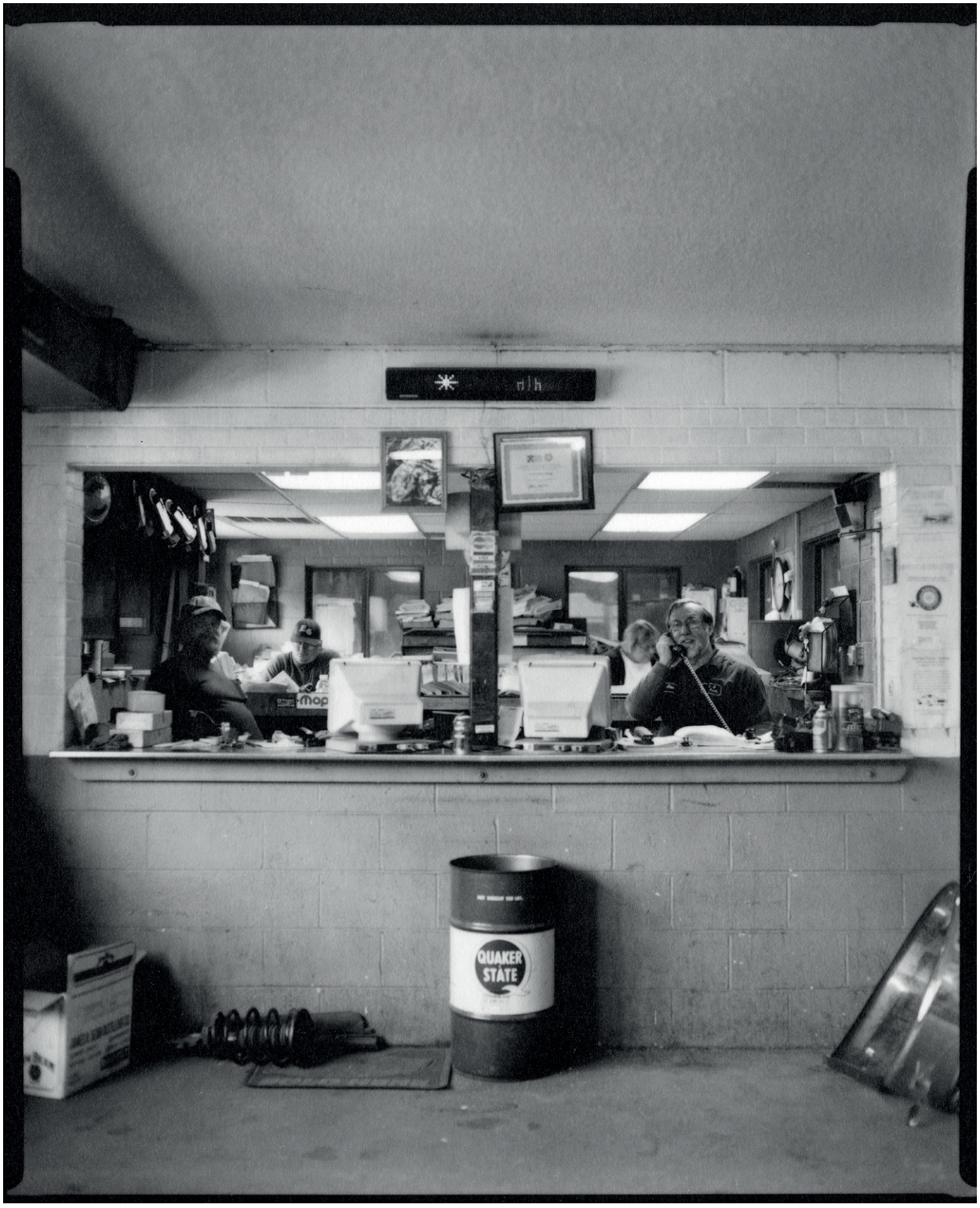

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *VRAKOVIŠTĚ, MARYLAND* — Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

„NA PRVNÍ SETKÁNÍ V CAFÉ STEINER VZPOMÍNÁM JAKO NA MILÉ, SRDEČNÉ A VLASTNĚ VELMI ZÁBAVNÉ. TEHDY PŘIŠLA MLADÁ AMERIČANKA, MĚLA TRIČKO S NÁPISEM NĚJAKÉ UNIVERZITY A PŮSOBILA JAKO TYPICKÁ AMERICKÁ STUDENTKA.

POZDĚJŠÍ CESTY S GÁBINOU PRO MĚ BYLY ÚPLNĚ ZÁSADNÍ A VELMI INSPIRATIVNÍ. CÍTILI JSME SE, JAKO KDYBYCHOM DOBÝVALI AMERIKU, NE KOLONIZAČNÍM ZPŮSOBEM, ALE JAKO DOBRODRUŽNÍ CESTOVATELÉ. PŘITAHOVALA NÁS OPUŠTĚNÁ A ODLEHLÁ MÍSTA, SPOLEČNĚ JSME TVOŘILI A NEPŘEKÁŽELI SI. PO PRVNÍ CESTĚ TO BYLO NATOLIK SILNÉ, ŽE JSME ZVAŽOVALI, ŽE TAM ZŮSTANEME. ZÁPADNÍ TEXAS BYL NATOLIK KOUZELNÝ, ŽE JSME SE DÍVALI NA INZERÁTY. TEHDY NÁM TO VELMI DALO. NA TĚCHTO CESTÁCH JSEM POZNAL, JAK VÝJIMEČNĚ DOKÁŽE GABRIELA VNÍMAT ATMOSFÉRU MÍST I LIDÍ KOLEM SEBE.

JE MIMOŘÁDNĚ TVŮRČÍ ČLOVĚK, ZKOUŠÍ NOVÉ VĚCI, ALE ZÁROVEŇ JE VZDĚLANÁ A VÍ, CO DĚLÁ. FOTOGRAFICKY JE PROFÍK, ŘEMESLO JÍ SLOUŽÍ. UMÍ S LIDMI DOBŘE KOMUNIKOVAT A SKVĚLE ZACHYTIT ATMOSFÉRU.

V KONTEXTU SOUČASNÉ FOTOGRAFIE JI VNÍMÁM MIMO SOUČASNÉ TRENDY, SPÍŠE JAKO UMĚLCE, KTERÝ POUŽÍVÁ FOTOGRAFII. KDYBY NEBYLA FOTOGRAFKA, TAK BY MALOVALA. NIKAM BYCH JI NEZAŘAZOVAL, JE TO VELMI OSOBITÝ UMĚLEC, KTERÝ MĚ STÁLE PŘEKVAPUJE A NEUSTÁLE BAVÍ.“

VOJTĚCH V. SLÁMA / FOTOGRAF

3. MAMA (2005—2006)

Cyklus *Mama* představuje nejen medailonek konkrétní ženy – Marie Garzy – ale současně se dotýká i širších otázek emigrace, identity a kulturní paměti. Krátká série vypráví příběh v náznacích, prostřednictvím fragmentů situací, zátiší a intimních portrétů, které společně vytvářejí obraz ženské zkušenosti i mezigeneračního předávání tradic.

Maria Garza, všemi blízkými přezdívaná jednoduše Mama, prožila svůj život mezi Mexikem a Spojenými státy. Její rodina přišla z Mexika do USA v roce 1977 a i po letech v emigraci zůstává součástí velmi uzavřené hispánské komunity. Doposud si uchovávají své kulturní a náboženské tradice, a u starší generace dokonce často nedochází k jazykové adaptaci.

Soubor vznikl během krátkého, zhruba týdenního pobytu v Hammond, kam se autorka vydala se svou kamarádkou z University of North Texas, která jela navštívit maminku. Autorku zaujalo nejen samotné vyprávění, ale i prostředí, ve kterém se odehrává – domov jako nositel identity. Ze série je patrná blízkost a respekt, s jakými autorka bez výrazné stylizace nahlíží do každodennosti této komunity.

Ve fotografiích nevzniká pouze klasický portrét, ale jeho mnohovrstevnatější podoba. Vedle postavy Mamy hrají důležitou roli také interiéry, předměty a detaily, které o jejím životě vypovídají nepřímo. Právě skrze ně se otevírá intimní, neinscenovaný vhled do jejího každodenního prostředí.

Soubor *Mama* tak nepřímo navazuje na principy, s nimiž autorka pracovala již v cyklu Korálky na niti. Osobní příběh zde není vyprávěn lineárně ani doslovně, ale skládá se z fragmentů prostředí, předmětů a detailů. Tento princip nepřímého vypovídání o člověku a jeho životě patří k dlouhodobým tématům Gabrieliny tvorby.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *LA RECAMARA* — Z CYKLU *MAMA*, 2005—2006

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *MAMA* — Z CYKLU *MAMA*, 2005—2006

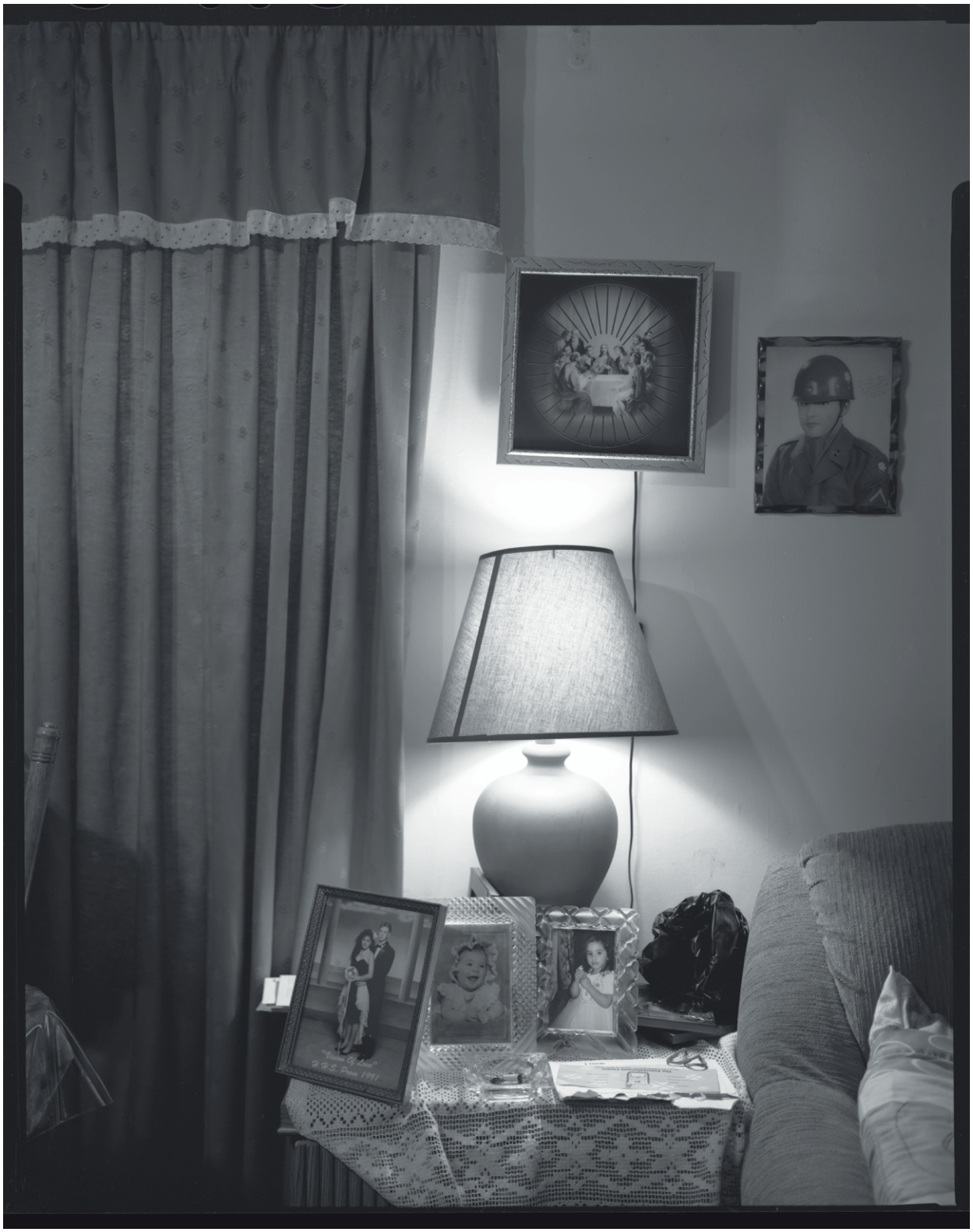

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *LA SALA DE ESTAR* — Z CYKLU *MAMA*, 2005—2006

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *MAMA EN LA COCINA* — Z CYKLU *MAMA*, 2005—2006

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *ABUELITO Y ABUELITA* — Z CYKLU *MAMA*, 2005—2006

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *EL BAÑO* — Z CYKLU *MAMA*, 2005—2006

„SHE WAS BOUNDLESSLY CURIOUS, DEEPLY COMMITTED TO HER PRACTICE, WITH A PASSION FOR PHOTOGRAPHY THAT WAS CONTAGIOUS. HER PERSONALITY CAPTIVATED ME FROM THE START. I FELT AS THOUGH WE WERE INSTANT FRIENDS—FRIENDS FOR LIFE. WHEN SHE SET HER MIND TO AN IDEA, SHE GAVE IT HER COMPLETE FOCUS. IT WASN'T UNUSUAL TO FIND HER UP ALL NIGHT IN THE DARKROOM OR ON THE FLOOR FOR HOURS AT THE LOCAL USED BOOKSHOP, PILES OF PHOTOGRAPHY BOOKS SURROUNDING HER.

I LOVED SEEING HOW GABY SAW TEXAS—HOW SHE INTERPRETED IT. WHETHER PHOTOGRAPHING TEXAS, THE CZECH REPUBLIC, OR ELSEWHERE, HER WORK SHARES A COMMON THREAD. SHE FINDS SOMETHING POETICALLY FAMILIAR IN THE PLACES SHE VISITS—SOMETHING INHERENTLY EMOTIVE—WHILE PRESERVING A SENSE OF DISTANCE, AS THOUGH THE SCENE IS PARTIALLY VEILED. HER PHOTOGRAPHS FEEL CONTEMPLATIVE, EXISTING SOMEWHERE BETWEEN FADED DREAMS AND AN HONEST TANGIBILITY.

GABY IS EMBEDDED IN EVERY PHOTOGRAPH SHE MAKES. SHE IS NEVER SIMPLY AN OBSERVER. SHE QUIETLY WEAVES HERSELF INTO EACH IMAGE, LEAVING BEHIND AN EMOTIONAL IMPRINT THAT IS INTIMATE YET ELUSIVE. THERE IS A SUBTLE DARKNESS TO HER PHOTOGRAPHS—NOT OMINOUS, BUT INTROSPECTIVE.

I SUPPOSE YOU COULD SAY HER CZECH ROOTS WERE ALWAYS PRESENT IN HER WORK, THOUGH I DIDN'T FULLY RECOGNIZE IT AT THE TIME. THERE IS A FORMAL AND QUIET SENSIBILITY—AN ELEGANT RESTRAINT AND AN EMOTIONAL DEPTH THAT REVEALS ITSELF SLOWLY RATHER THAN ALL AT ONCE. HER MASTERY OF THE DARKROOM SET HER APART—SHE WAS A WIZARD WITH AN ENLARGER AND AN ALCHEMIST WITH TRAYS OF CHEMISTRY AND TONER.

I THINK THE RELATIONSHIPS GABY FORMED ALONG THE WAY INFLUENCED HER WORK. SHE IS OPEN—MINDED AND RECEPTIVE, YET ALSO INTROSPECTIVE AND DEEPLY THOUGHTFUL. HER WORK IS INFORMED AS MUCH BY HER EXPERIENCES IN THE WORLD AS IT IS BY THE QUIET CONTEMPLATION SHE BRINGS TO THEM.

IT'S IMPOSSIBLE TO SUMMARIZE GABY IN A FEW WORDS BECAUSE HER TALENT AND HEART ARE SIMPLY TOO EXPANSIVE. SHE IS CREATIVELY BOUNDLESS, INFUSING ART INTO EVERYTHING SHE DOES—FROM HER PHOTOGRAPHIC PRACTICE TO LETTER WRITING. ABOVE ALL, SHE POSSESSES A LUMINOUS SPIRIT THAT WARMS AND INSPIRES ALL FORTUNATE ENOUGH TO BE IN HER ORBIT.“

ANGILEE WILKERSON / PHOTOGRAPHER, F8 GROUP MEMBER, CREATIVE DIRECTOR AT THE UNIVERSITY OF NORTH TEXAS

4. VLASOVÉ ZÁZNAMY (2007 — SOUČASNOST)

Vlasové záznamy je dlouhodobý projekt, který navazuje na fotografickou tvorbu autorky, ve které se věnuje lidským příběhům, portrétům a zkoumá vztah mezi fyzickou podobou a individuální identitou. Projekt vychází z osobní fascinace rozmanitostí života, podob lidí a živočichů. A také otázky, nakolik fyzická stopa může vypovídat o tom, kým skutečně jsme.

Základním materiálem jsou vlasy, které v sobě uchovávají fyzickou a také autentickou informaci o svém původci. Autorka oslovovala své přátele a rodinu s prosbou o poskytnutí vlasů, bez bližší specifikace formy předání. Právě způsob, jakým jí byly materiály předávány, se stal důležitou součástí celého projektu. Někteří dárci zasílali vlasy pečlivě uložené – například v krabičce od šperků, kde byl pramínek přilepený na měkké výstelce. Jiní přistupovali k předání volněji: vlasy předávali v plastových zip sáčcích popsaných datem, rozbité krabičce od fotofiltru převázané gumičkami a tak dále.

Nešlo přitom jen o lidské vlasy. Objevují se i chlupy se srstí a lupy psa jejích rodičů nebo kočky Shivy patřící Evženu Sobkovi. Někteří dárci nezůstali pouze u vlasů a poskytli, například jako v případě Jiřího Pátka, ustřižené vousy.

Důležitá je zde autenticita a osobní rovina. Každý darovaný materiál nese stopu konkrétního člověka a stává se jeho zástupným „portrétem“. Fotogramy jsou proto autorkou jednoduše pojmenovány podle jednotlivých dárců. Výsledkem jsou zvětšované fotogramy ve formátech 50 x 60 cm, které se pohybují na hranici experimentální a dokumentární fotografie. Cyklus *Vlasové záznamy* lze chápat jako vizuální archiv, který propojuje biologickou materiálnost s introspektivní reflexí identity a paměti.

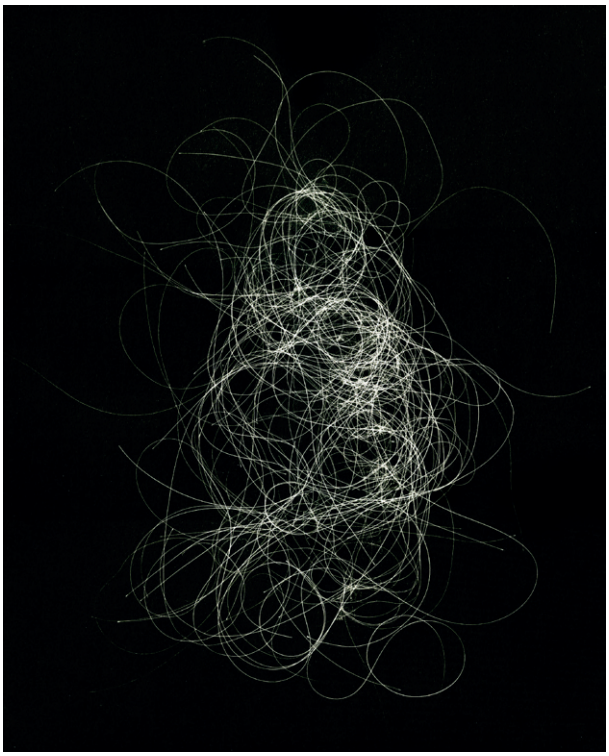

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *JAROSLAV KOLČAVA* (50x60cm)
Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2007

Zájem autorky o práci s materiálem a otiskem již vznikl na pedagogické fakultě, kde autorka absolvovala předmět grafika pod vedením Jiřího Vaňka, který se zaměřoval zejména na klasické grafické techniky, jako je suchá jehla, lept nebo tisk z výšky. Zájem o řemeslo klasických grafických technik si uchovala i během dalšího studia na University of North Texas v USA pod vedením mladého začínajícího profesora Justina Quinna, kde se její zájem přirozeně rozvíjel směrem k experimentálním formám práce s obrazem.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *GRACE SANDER* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *AUTOPORTRÉT II* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *KAREL SVAČINA* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2009

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *ROMAN FRANC* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2009

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *SIVA* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2008

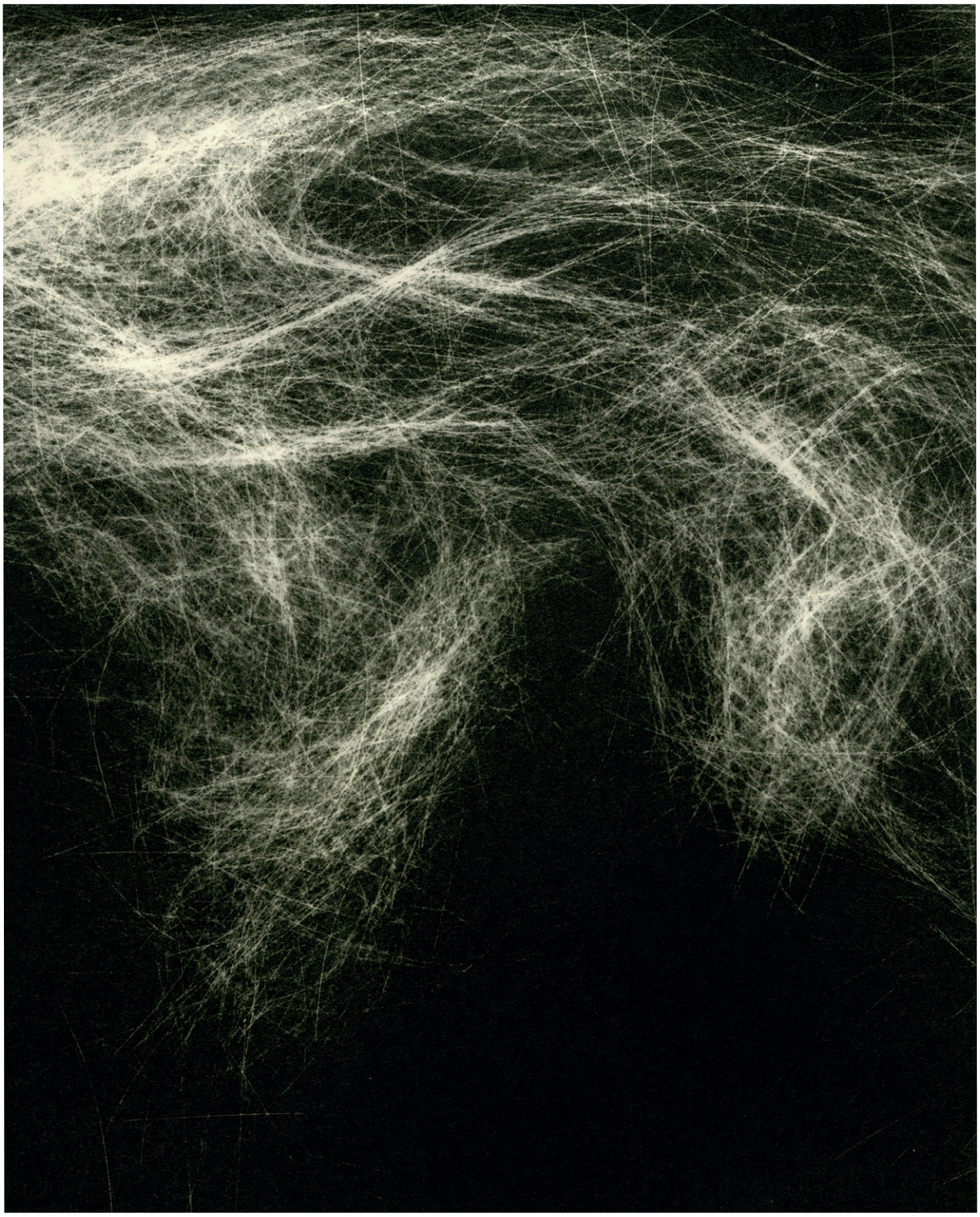

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *LENKA BARTOŠOVÁ* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2009

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *ALENA SAUEROVÁ* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2024

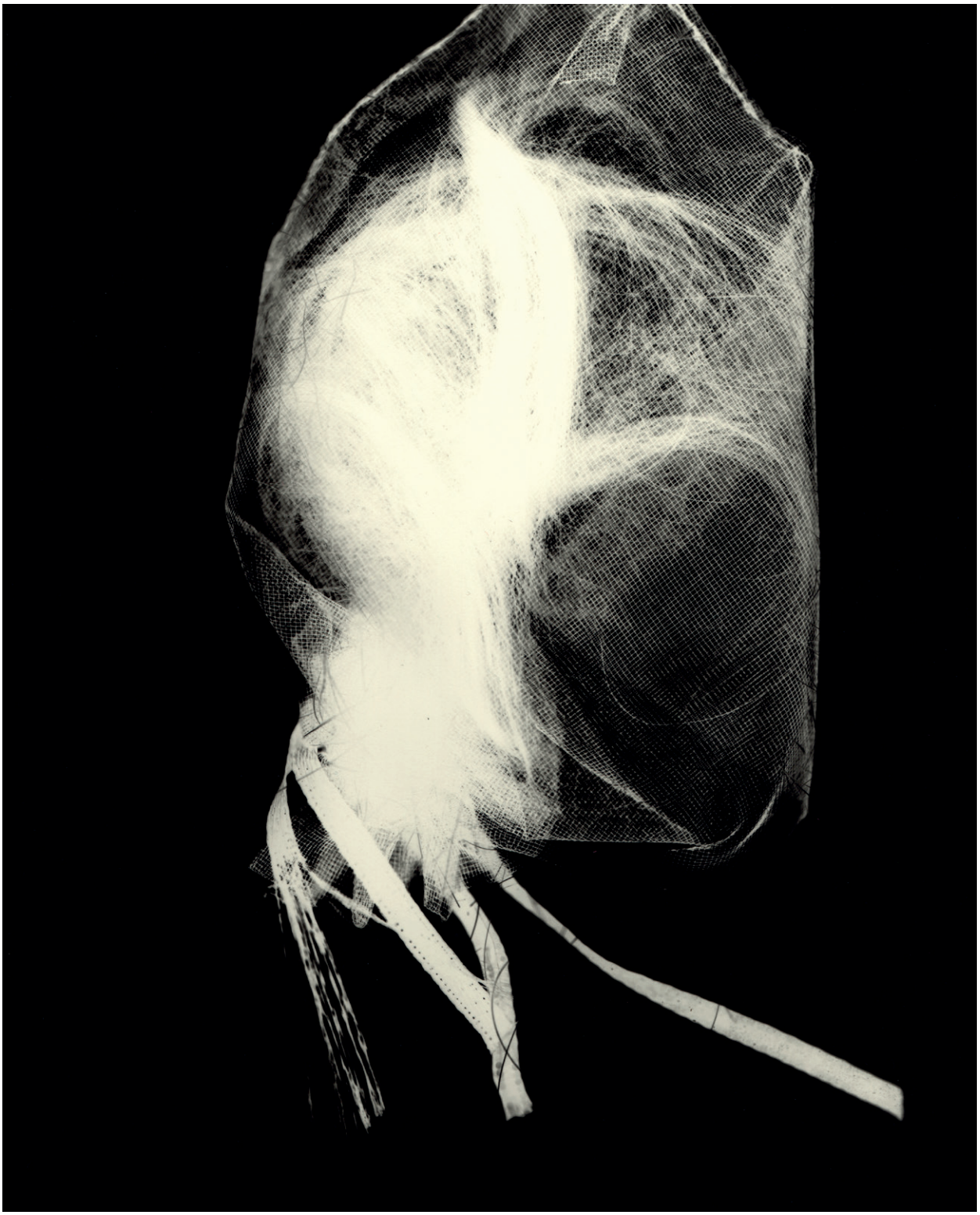

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *DANIELA BOUČKOVÁ HANOUSKOVÁ* (50x60cm) — Z CYKLU *VLASOVÉ ZÁZNAMY*, 2025

„PO NÁVRATU ZE SPOJENÝCH STÁTŮ, KDE STUDOVALA FOTOGRAFII, SE GABRIELA SNAŽILA ZORIENTOVAT V BRNĚNSKÉM FOTOGRAFICKÉM PROSTŘEDÍ. TUŠÍM, ŽE SE TEHDY OBRÁTILA NA ANTONÍNA DUFKA S OTÁZKOU, ZDA TU NENÍ NĚJAKÁ FOTOGRAFICKÁ SKUPINA NEBO FOTOGRAFOVÉ, SE KTERÝMI BY SE MOHLA SETKAT, PROTOŽE ZDE NIKOHO NEZNALA. TEN JI ODKÁZAL NA ČLENY SKUPINY PARALAXA, KTERÁ VZNIKLA NA SUPŠ A NĚKTEŘÍ JEJÍ ČLENOVÉ SE STÁLE SCHÁZELI V BRNĚNSKÝCH KAVÁRNÁCH. ZNAL JSEM SE S VOJTOU SLÁMOU, ČLENEM PARALAXY A TAK JSME SE GABINOU POTKALI V JEDNÉ Z BRNĚNSKÝCH KAVÁREN NĚKDY KOLEM ROKU 2007.

POZDĚJI JSME SE SPOLEČNĚ VYDALI NA FOTOFEST – FANO BLATNÝ, VOJTA SLÁMA, IGOR MALIJEVSKÝ A JÁ. NA TUTO CESTU PAK NAVÁZAL ROADTRIP DO NEW YORKU, KTERÝ JSME UŽ PŘEDEM PLÁNOVALI S GABRIELOU A VOJTOU. BYLO TO ZÁBAVNÉ PRODLOUŽENÍ SETKÁNÍ NA FOTOFESTU A PRO NÁS PŘEDEVŠÍM MOŽNOST ODPOČINOUT SI A ZAŽÍT SPOLEČNOU CESTU BEZ PEVNÉHO PLÁNU. MĚLI JSME POUZE SMĚR, PODÍVALI JSME SE DO MAPY A ZBYTEK PŘINESLA NÁHODA…

GABRIELA BĚHEM CESTY NEUSTÁLE FOTOGRAFOVALA, COŽ K NÍ PŘIROZENĚ PATŘÍ. JÁ JSEM SI CESTU UŽÍVAL TAK, ŽE JSEM SI VŠE UKLÁDAL DO PAMĚTI… NEGATIVY Z CESTY JEŠTĚ ANI TEĎ NEMÁM NASKENOVANÉ, I KDYŽ NA NICH URČITĚ NĚCO BUDE… VOJTA TEHDY FILMOVAL NA OSMIČKU A EXPERIMENTOVAL, ALE NEVÍM, JAKÝ Z TOHO NAKONEC VZNIKL VÝSTUP. GÁBINA BYLA JEDINÁ, KTERÁ CESTU PO FOTOGRAFICKÉ STRÁNCE DOTÁHLA DO NĚJAKÉHO KONCE — VZNIKL SOUBOR „HOUSTONE, NEMÁME PROBLÉM“, AČKOLIV TO PŮVODNĚ NEBYL ZÁMĚR. VELICE SI CENÍM TOHO, ŽE GABI PRO MĚ A VOJTU SÉRII VYROBILA I FYZICKY — TAK MÁM KRÁSNOU SÉRII KONTAKTNÍCH PRINTŮ Z KRÁSNÉHO VÝLETU. MOC DĚKUJI…

NA JEJÍCH FOTOGRAFIÍCH JSOU ZACHYCENÉ RŮZNÉ MOMENTY Z CESTY. ZAJÍMAVÝM MÍSTEM BYLO NAPŘÍKLAD ATLANTIC CITY, TAKOVÝ BIZÁR. PŘESPALI JSME TAM V HOTELU A PAMATUJI SI TŘEBA BAR, KTERÝ BYL CELÝ VYTAPETOVANÝ JEDNODOLAROVÝMI BANKOVKAMI. VYBAVUJI SI TAKÉ, JAK JSME AŽ VEČER UNAVENÍ DORAZILI NA UBYTOVÁNÍ A GÁBINA JEŠTĚ O PŮLNOCI ZALEZLA DO KOUPELNY, KDE MĚNILA PLANFILMY V KAZETÁCH, ABY MĚLA MATERIÁL NA DALŠÍ DEN.

SPOLEČNÝ FOTOGRAFICKÝ PROJEKT JSME VLASTNĚ NEMĚLI, NEBO SI HO ALESPOŇ NEVYBAVUJI. NAŠE TVORBA JE ODLIŠNÁ, COŽ NEZNAMENÁ, ŽE BYCHOM NEMOHLI SPOLEČNĚ VYSTAVOVAT, SPÍŠE K TOMU ZATÍM NEBYLA PŘÍLEŽITOST. JEDINOU DROBNOU SPOLUPRACÍ TAK ASI BYLO, ŽE JSEM JÍ VĚNOVAL SRST SVÉ KOČKY DO SÉRIE VLASOVÉ ZÁZNAMY. NA TOMTO SOUBORU PRACOVALA DLOUHODOBĚ A UŽ NA FOTOFESTU HO MĚLA JAKO SOUČÁST SVÉHO PORTFOLIA.

DOMNÍVÁM SE, ŽE GÁBINA DOKÁŽE VELMI DOBŘE VYUŽÍT POTENCIÁL FORMÁTU, NA KTERÝ FOTOGRAFUJE, A ŽE JE V JEJÍ PRÁCI SILNĚ PŘÍTOMNÝ OSOBNÍ OTISK. BLIŽŠÍ JE MI JEJÍ OBRAZOVÁ TVORBA, PŘESTOŽE FOTOGRAMŮM ROZUMÍM. V KONTEXTU ČESKÉ FOTOGRAFIE JE SPECIFICKÁ PŘEDEVŠÍM POUŽÍVÁNÍM VELKOFORMÁTU A TÍM, ŽE SE TOHOTO PŘÍSTUPU DLOUHODOBĚ DRŽÍ — NĚCO JAKO „ČESKÝ DŘEVÁK“. NENÍ TO ÚPLNĚ BĚŽNÉ. ZÁROVEŇ NEFOTOGRAFUJE POUZE STATICKÉ VĚCI, ALE S VELKOFORMÁTEM PRACUJE UVOLNĚNÝM A POMĚRNĚ ATYPICKÝM ZPŮSOBEM.

JAKO ČLOVĚK JE GÁBINA SPOLEHLIVÁ KAMARÁDKA. VŽDYCKY POMŮŽE A JE EMPATICKÁ NEJEN KE SVÉMU OKOLÍ, ALE TAKÉ K TOMU, CO FOTOGRAFUJE. TO MI PŘIPADÁ JAKO JEDNA Z JEJÍCH NEJVÝRAZNĚJŠÍCH VLASTNOSTÍ. JE TO HOLKA, NA KTEROU JE SPOLEH, JE PŘÍJEMNÉ S NÍ TRÁVIT ČAS – A SKVĚLE ZPÍVÁ.“

EVŽEN SOBEK / FOTOGRAF

5. MEMOIR (2007 — SOUČASNOST)

Fotografický soubor zůstává fragmentární a otevřený, čekající na své další rozvinutí. Autorka v něm kombinuje techniku klasického fotogramu s prosvětlováním v rovině negativu. Jednotlivé práce vycházejí z inspirace různými uměleckými díly a autory, které volně parafrázuje. Název *Memoir* odkazuje k osobní paměti a vzpomínkám, ze kterých soubor vychází.

I Want I Want se inspiruje drobnou grafikou Williama Blakea z konce 18. století. Zobrazuje postavu, která touží dosáhnout na měsíc – symbol nedosažitelného. Autorka tento motiv parafrázuje skrze vlastní niterné prožívání během pobytu v Americe.

Osobní rovina se promítá i do použitých materiálů: země je tvořena ústřižky známek a dopisů, které autorka dostávala od rodiny. Z této vrstvy vyrůstá jednoduchý žebřík směřující k měsíci z lišejníku. Hvězdy jsou tvořeny z rybích šupin zaslaných od rodiny během Vánoc, které autorka trávila mimo domov.

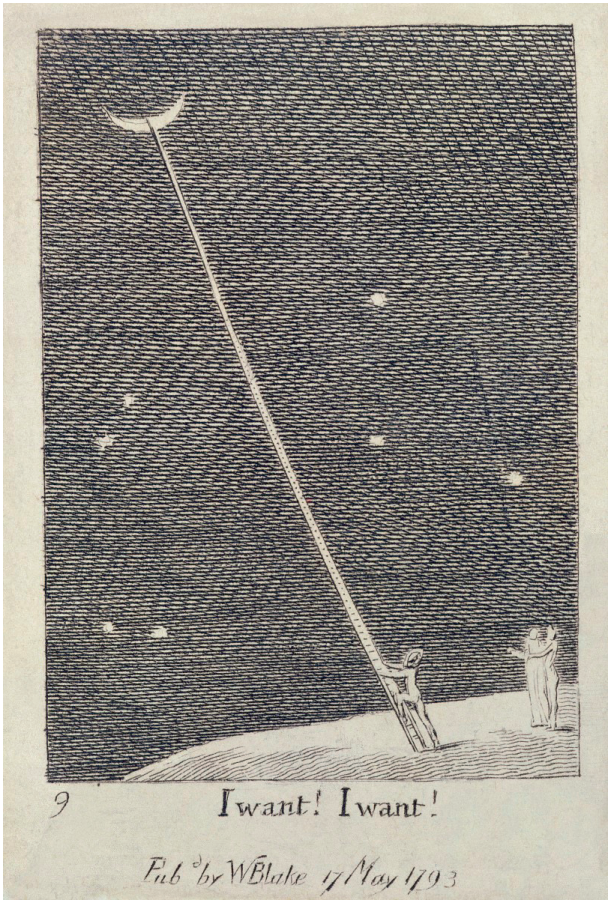

WILIAM BLAKE, *I WANT I WANT* (HLUBOTISK), 1793

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *I WANT I WANT* (50x60CM) — Z CYKLU *MEMOIR* (KOMBINOVANÝ FOTOGRAM), 2007

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *ONE OF THESE THINGS* (50x60CM) — Z CYKLU *MEMOIR* (KOMBINOVANÝ FOTOGRAM), 2007

One of These Things vychází z názvu písně umělce Nicka Draka One of These Things First a pracuje s představou toho, čím vším by člověk mohl být pro druhého. Motiv nejistoty, hledání vlastní role a identity je zde přenesen do vizuální podoby. Nick Drake, introvertní britský písničkář doceněný až po své smrti, zde funguje jako symbol křehkosti. Jeho hlava je zasazena do těla motýla, přičemž jedna lidská ruka nahrazuje jeho končetinu. Vzniká tak hybridní bytost, v níž se prolíná lidské a přírodní. Autorka zároveň vsazuje do obrazu motivy z dějin fotografie, například Kuchaře od Augusta Sandera nebo amerického námořníka líbající sestřičku na Times Square v Den vítězství od Alfreda Eisenstaedta.
A také pracuje s principy surrealismu, kdy se nesourodé prvky spojují do nových, významově otevřených celků.

The Ascent of Mont Blanc vychází z historických fotografií bratří Bissonů, kteří v druhé polovině 19. století fotografovali první výstupy na Mont Blanc. Pracovali ve složitých podmínkách s velkoformátovým aparátem a jejich snímky spojovaly dokumentární hodnotu s monumentálním, téměř heroickým pojetím krajiny.

Autorka na tento odkaz navazuje volně. Do obrazu vkládá vystříhané postavy horolezců z dobových fotografií bratří Bissonů a zasazuje je do křehké, nestabilní krajiny. Hora tu nepůsobí pevně, spíš jako něco dočasného a nejistého.Výstup tak nevyznívá jako heroické zdolávání vrcholu, ale jako opatrné hledání cesty, v němž je přítomno i nebezpečí naznačené motivem útočícího hmyzu.

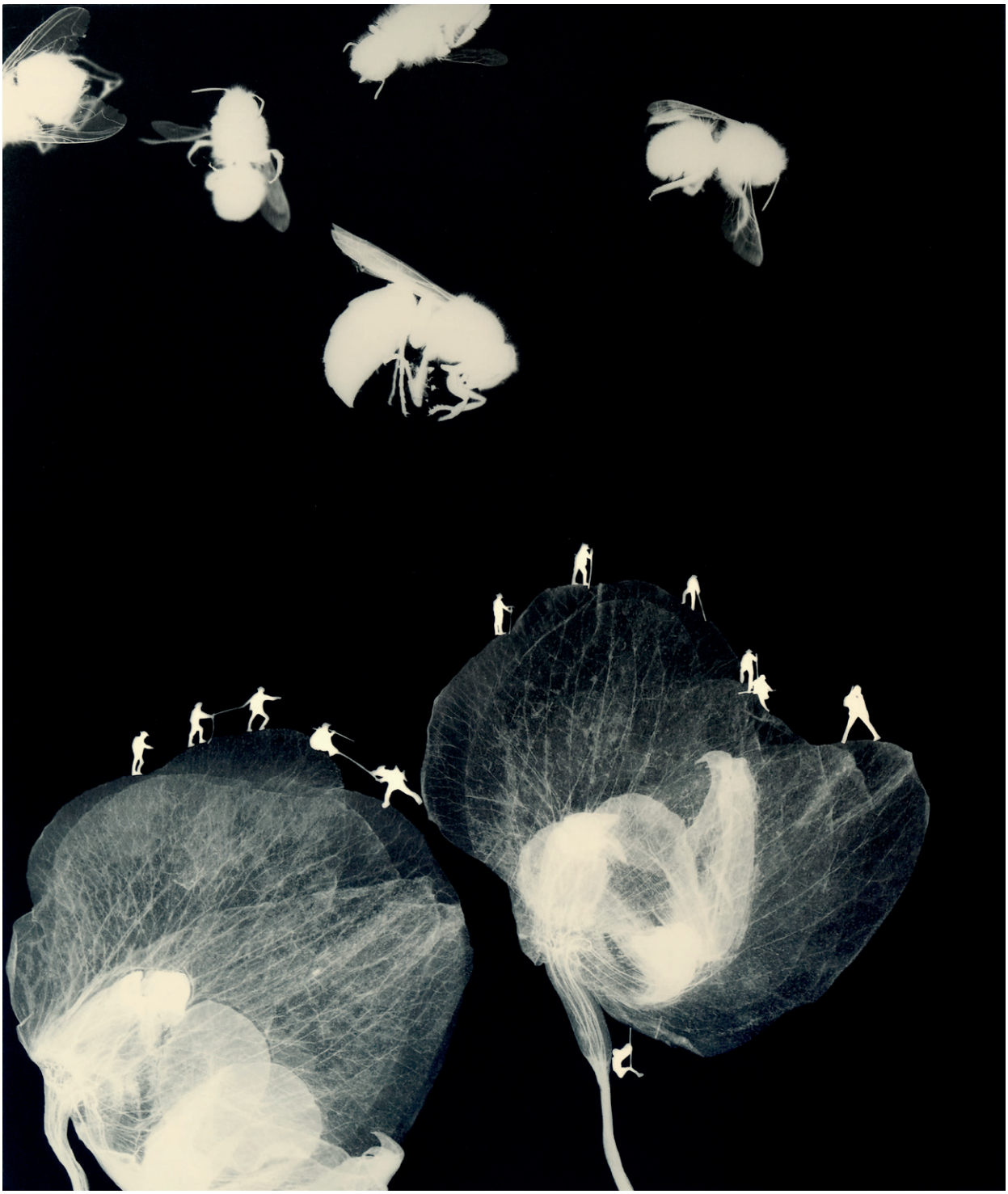

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *THE ASCENT OF MONT BLANC* (50x60CM) — Z CYKLU *MEMOIR* (KOMBINOVANÝ FOTOGRAM), 2007

6. MY (2008 — SOUČASNOST)

Další dlouhodobý fotografický soubor s pracovním jménem *My* představuje autorčino bezprostřední okolí. Cyklus vzniká po návratu autorky z Texasu do Česka, v době, kdy znovu hledá své místo i okruh blízkých lidí. Sama tento moment popisuje:

„Začínala jsem s fotkou v Texasu a v době, kdy jsem odcházela zpátky do Česka, jsem o fotografii v Česku nic nevěděla. Moje profesorka mi dala vizitku na Vojtu Slámu, kterého potkala na FotoFestu v Houstonu, že by mi mohl pomoct.“ [3]
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Právě přes Vojtěcha Slámu se dostává do skupiny brněnských fotografů, kteří se pravidelně scházejí na tzv. fotografických středách – původně v Café Steiner a následně v kavárenských počinech Vojtěcha Slámy – v Café Minor a Café Flexaret.

Cyklus *My* nebyl určený k prezentaci. Podstatou vzniku byla snaha dokumentovat společně strávený čas včetně mnoha výletů a narozeninových či novoročních setkání. Postupně tak vzniká časosběrný celek, který se rozvíjí zhruba dvanáct let. Autorka toto období vnímá jako výjimečné – spojené s určitou lehkostí a bezstarostností, která se přirozeně promítá i do samotných fotografií. Důležitou roli sehrávaly i časté pobyty s tvůrčí skupinou na Hájence, rodinné samotě Vojtěcha Slámy, kde nebyla voda ani elektřina.

Autorka pracuje s jemnou vizuální symbolikou, která posouvá sérii nad hranici dokumentu. Síla spočívá v jednoduchosti a zejména autenticitě celku. Decentně inscenované výjevy přirozených situací, drobná gesta a pohledy, v nichž se zrcadlí vzájemná přítomnost.

Cyklus *My* lze interpretovat jako autorčinu osobní výpověď o potřebě sounáležitosti i o křehkosti mezilidských vazeb. Série otevírá otázku sociálních vztahů, co dnes znamená „být spolu“ – fyzicky, emocionálně i symbolicky.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *RÁNO NA NOVÝ ROK, HÁJENKA* Z CYKLU *MY*, 2012

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *POLÍVKA, VINOHRÁDKY* — Z CYKLU *MY*, 2010

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *SILVESTROVSKÝ WALZ, ÚJEZD* — Z CYKLU *MY*, 2011

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BAZÉN, VINOHRÁDKY* — Z CYKLU *MY*, 2008

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *JARO, BISKUPICE*
Z CYKLU *MY*, 2018

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *LETNÍ ODPOLEDNE NA HÁJENCE* — Z CYKLU *MY*, 2010

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *NOVÝ ROK* — Z CYKLU *MY*, 2009

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *NOVÁ LAVICE, HÁJENKA* — Z CYKLU *MY*, 2010

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *MIRKA U JEVIŠOVKY* — Z CYKLU *MY*, 2014

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *NOVÝ ROK, HÁJENKA*
Z CYKLU *MY*, 2012

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *NA HOUBÁCH* — Z CYKLU *MY*, 2010

„JEJÍ PRÁCE S VELKÝM FORMÁTEM POVAŽUJI ZA DOCELA ORIGINÁLNÍ ZDAJÍ SE MI BÝT I OJEDINĚLÉ V TOM SMĚRU, ŽE V ŘADĚ FOTOGRAFIÍ TOUTO TECHNIKOU SPOJUJE MOMENTNÍ FOTOGRAFII, KTERÁ JE VLASTNÍ KAMERÁM LEICA FORMÁTU, PRÁVĚ S PROVEDENÍM NA VELKÝ FORMÁT, KTERÝ JE VLASTNÍ FOTOGRAFIÍ KRAJINÁŘSKÉ, FOTOGRAFII PŘI TVORBĚ ZÁTIŠÍ, STATICKÝM ZÁBĚRŮM ATD.

ZATÍMCO TO KLASICKÉ UŽITÍ VELKÉHO FORMÁTU DBÁ NA TECHNICKOU PRECIZNOST, DETAILNĚ VYMYŠLENOU KOMPOZICI TAK PRÁCE GABINY V NĚKTERÝCH FOTOGRAFIÍCH DO TOHOTO SPOJENÍ VNÁŠÍ MOMENTNOST, NEOSTROST, TECHNICKOU NEDOKONALOST A VŮBEC CELÉ POJETÍ. I KDYŽ ČASTO ARANŽOVANÉ — Z TRADICE KLASICKÉHO UŽITÍ VELKÉHO FORMÁTU VYBOČUJE.

TOTO JE ZJEVNÉ V SOUBORU „MY“—NETUŠÍM V TUTO CHVÍLI JESTLI JEJ GABRIELA NEPOVAŽUJE ZA UZAVŘENÝ, ZDE SE TOTO NAPĚTÍ MEZI VELKÝM FORMÁTEM A MOMENTNOSTÍ PRÁCE PROJEVILO — PRO MNE NEJVÍCE A NEJLÉPE, A JIŽ Z HLEDISKA MÉHO POHLEDU NA FOTOGRAFII A TOHO ČÍM SE SÁM ZABÝVÁM, JEJ POVAŽUJI PRO GÁBINU ZA NEJSIGNIFIKANTNĚJŠÍ.“

JAROSLAV PULICAR / FOTOGRAF

7. CYCLE (2016)

Cyklus bývá zpravidla chápán jako sled událostí s určitým začátkem a koncem. Gabriela však v souboru *Cycle t*uto představu zpochybňuje. Zaměřuje se na lidský život jako na proces, jehož jednotlivé fáze na sebe plynule navazují a jehož hranice jsou spíše symbolické než jednoznačně vymezené. Přestože je soubor při instalaci řazen v pevně stanovené posloupnosti od narození ke smrti, nepracuje s těmito body jako s definitivním začátkem a koncem.

Dějištěm tohoto souboru se stala boskovická radniční věž. Původní záměr fotografování byl zcela jiný, avšak přítomnost hnízdících holubů autorku přiměla k proměně tématu. Sama k tomu poznamenává:

„Po třech měsících rekonstrukce, kdy lidé neměli přístup na ochoz věže, holubi zcela ovládli prostor.“ (3)
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Negativy vznikly již v roce 2005, avšak autorka jim dopřála čas k postupnému zrání. Fotografické zvětšeniny jsou realizovány na rentgenové filmy s pozlaceným podkladem, jejichž specifická tloušťka a odskok od emulze dodávají obrazům hloubku a jemnou trojrozměrnost. Tento technický aspekt podporuje symboliku cyklického návratu a proměny.

Adjustace fotografií odkazuje k tradici české avantgardy a současně navazuje na způsob prezentace fotografií, kterou používal také Josef Sudek. Snímky jsou vloženy mezi tabulky skla spojené olověnými pásky, čímž získávají objektový charakter a akcentují význam světla jako nedílné součásti výsledného díla. *Cycle* doplňuje verš T. S. Eliota:

„I had seen birth and death, but had thought they were different.“ (6)

Téma zrození a zániku zde autorka vnímá nikoli jako protiklady, ale jako dvě strany téže zkušenosti – kontinuálního pohybu života, který se neustále obnovuje.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (23x19cm) — Z CYKLU *CYCLE*, 2005/2016

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (23x19cm) — Z CYKLU *CYCLE*, 2005/2016

„Někdy ti stačí se jen dívat a nemusíš to už ani zaznamenávat. Stačí ti, že jsi to prožil. Nevím vlastně, proč to říkám zrovna u tohoto souboru, ale měla jsem příležitost jít fotografovat na radniční věž. Můj strejda tam byl tehdy správce a já jsem nevěděla, že věž byla zavřená.

Když jsem tam přišla, byla tam úplná invaze holubů. Soubor jsem si tam nafotila a dělo se to ve stejné době, ve stejném létě, kdy jsem fotografovala Korálky na niti. Ten soubor potom hrozně dlouho ležel.

Člověk tam ale prožil něco moc zajímavého. Od narození – kdy se tam přede mnou opravdu začali líhnout holubi – až po kostry holubů, které tam byly. Měla jsem tyto fotografie dlouho a někdy je právě dobré nechat věci zrát. Najednou ti po čase přijde, jak by se to dalo uchopit a prezentovat.

Máš z toho třeba dvě nebo tři fotografie, které máš rád, a říkáš si, že je možná někdy do něčeho zakomponuješ. Tohle pro mě bylo zajímavé právě v tom smyslu, že máš fotografie, které znovu objevíš nebo v nich jasně uvidíš téma až po letech.“ [(2)]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (23x19cm) — Z CYKLU *CYCLE*, 2005/2016

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (23x19cm) — Z CYKLU *CYCLE*, 2005/2016

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* (23x19cm) — Z CYKLU *CYCLE*, 2005/2016

8. SILVA LUCIS

(2022 — SOUČASNOST)

Silva Lucis vychází z původních fotogramových černobílých návrhů pro akvarelovou malbu, kde autorku dlouhodobě zajímá práce s vrstvením poloprůhledných ploch. Tento princip následně přenáší do finální fotografické podoby, kde vznikají kompozice založené na překrývání, rytmizaci a jemných posunech tvarů.

Detailní záběry rostlinných struktur – stonků, žilnatin i drobných organických prvků – zdůrazňují vnitřní řád i křehkost přírodních forem. Vrstvení a transparentnost umožňují vnímat motiv nejen jako konkrétní botanický objekt, ale i jako abstraktní obraz, v němž se jednotlivé linie a tvary prolínají a vytvářejí téměř grafickou strukturu.

Důležitou roli zde hraje také práce s materiálem. Impulsem byla spolupráce s Vítězslavem Krejčím ze společnosti Foma Bohemia. Autorku inspirovaly zlaté fotografické papíry po expiraci, které Foma Bohemia dříve vyráběla. Vnímala je jako nejvhodnější volbu pro finální podobu souboru. Jejich využití vedlo k novému způsobu uvažování o obrazu a dodalo fotografiím specifickou tonalitu i jemně luminiscenční charakter.

Soubor tak osciluje mezi fotografií, kresbou a materiálovým experimentem, přičemž botanický motiv se stává prostředkem pro zkoumání vrstvy, světla a detailu.

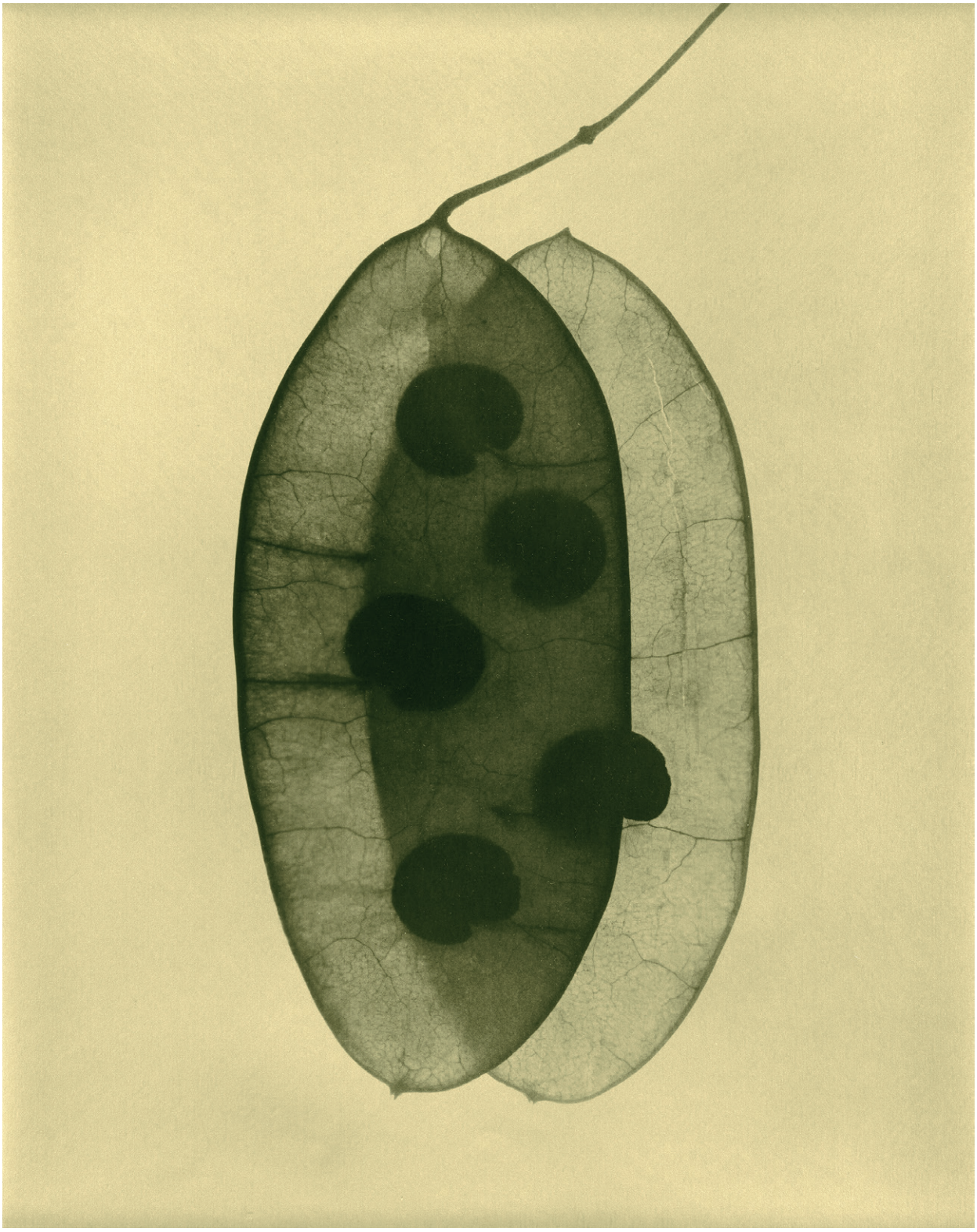

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *LUNARIA III* (40x50cm) — Z CYKLU *SILVA LUCIS*, 2024

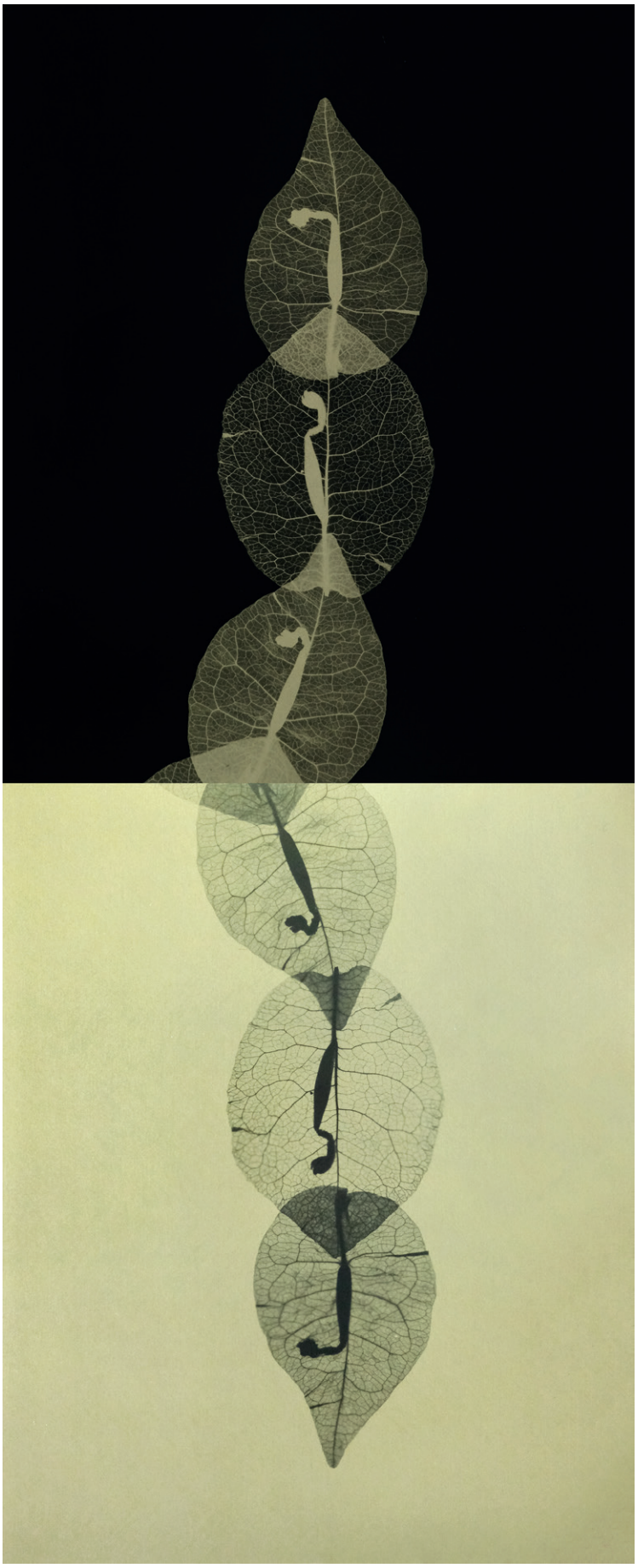

„Mě prostě baví i čistá krása umění. I když s tím mám někdy sama u sebe problém. Vždycky jsem měla touhu, aby moje práce měla nějaký vyšší přesah v obsahu. Ale u tohoto souboru jsem si říkala, že je v pořádku, když člověk chce vytvářet i krásné věci.

Nevím, kdo mi to říkal, ale někdo řekl: Kdyby se jednalo o malbu, tak to nikdo neřeší. U malby často vůbec neřešíš, jestli je nějakým způsobem jenom estetická nebo že za ní není záměr hlubokého, světa zachraňujícího tématu.

Tohle je soubor, u kterého jsem si řekla, že je to prostě v pořádku.“ (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *BUGENVILEA* (50x80cm) — Z CYKLU *SILVA LUCIS*, 2024

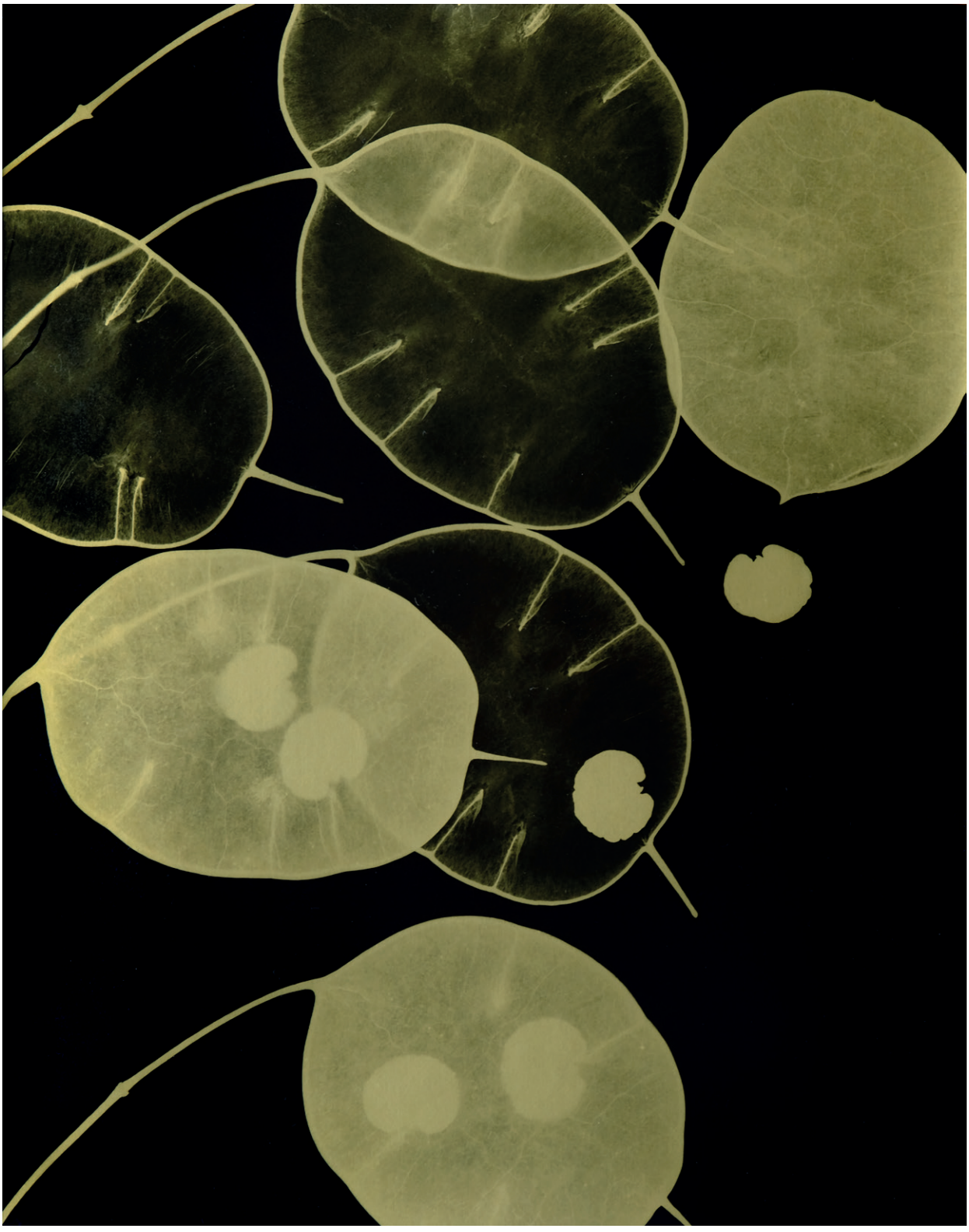

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *LUNARIA I* (40x50cm) — Z CYKLU *SILVA LUCIS*, 2022

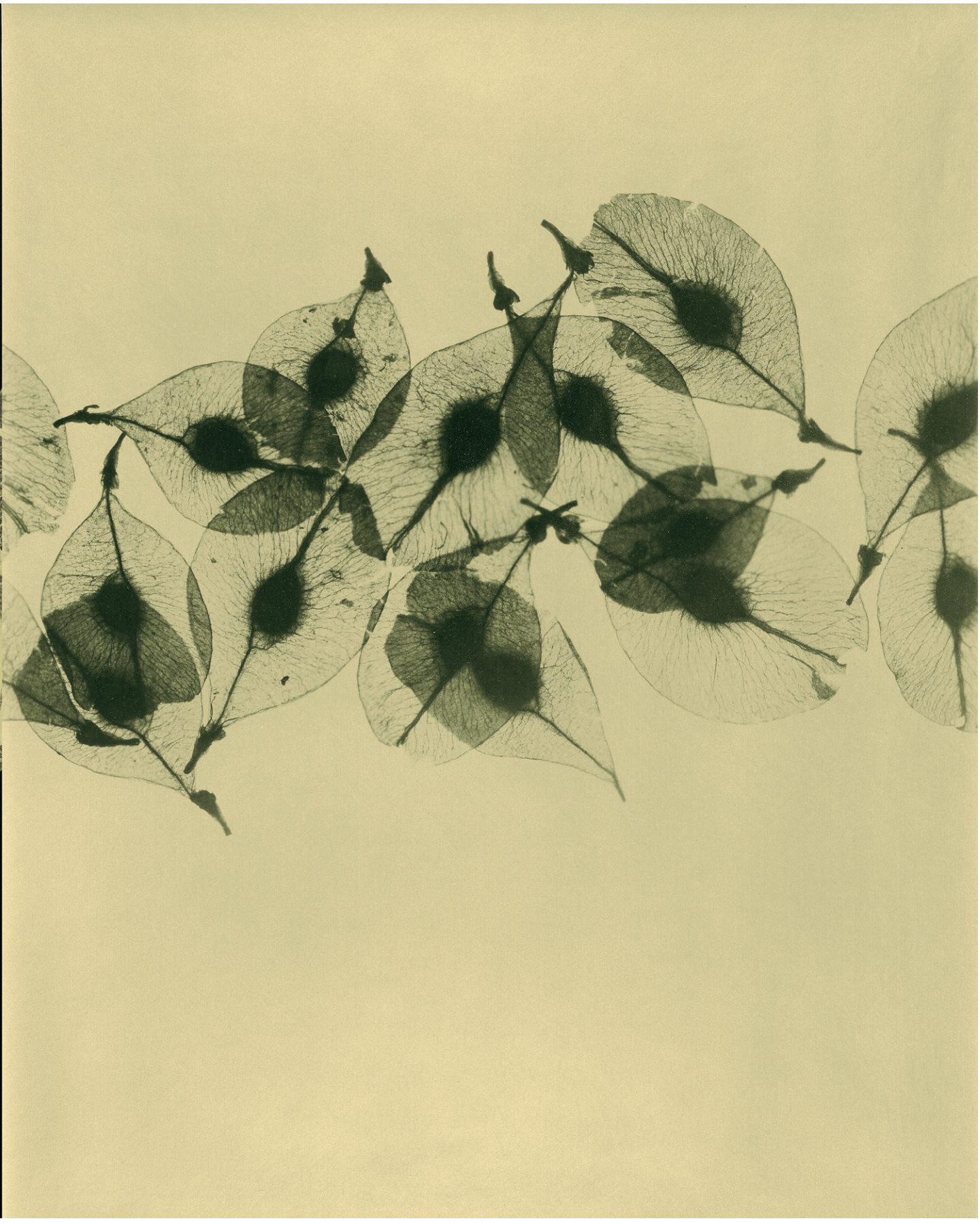

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *ULMUS GLABRA* (80x50cm) — Z CYKLU *SILVA LUCIS*, 2024

9. NOVÝ SVĚT (2019 — SOUČASNOST)

Soubor vzniká v bezprostředním okolí Vratíkova, kam se Gabriela Sauer Kolčavová přestěhovala v roce 2019. Krajina, kterou začala nově obývat, se však současně rychle proměňovala – kůrovcová kalamita během krátké doby zásadně narušila strukturu lesa a z prostoru zmizely celé smrkové porosty. Dalším silným impulsem byla vypuštěná přehrada, která během rekonstrukce odhalila dno připomínající cizí, téměř vesmírnou krajinu.

Autorka tyto změny zaznamenává prostřednictvím černobílých fotografií, do nichž následně vstupuje ručním šitím. Jemné stehy obraz zároveň narušují i propojují – jako by se pokoušely zachytit nebo znovu spojit to, co se v krajině rozpadá a mizí.

Soubor tak odráží nejen ekologickou realitu současné krajiny, ale i osobní zkušenost s hledáním vztahu k novému místu. Gabriela reaguje na situaci, kdy se „domov“ neustále proměňuje, a snaží se v něm znovu orientovat. Mezi dokumentem a fantazií zde vzniká prostor, v němž se reálný záznam prolíná s představou – jako pokus pochopit proměnu krajiny i vlastní místo v ní.

„Nový svět je pro mě zatím takový fragment. Je to soubor, ve kterém vnímám proměňující se krajinu okolo Vratíkova, kde už několik let bydlím. V té krajině vidíš příběhy, které se tam dějí, i když je přímo nevidíš probíhat.

Myslím si, že velkou roli v tom hrála tehdejší oslovení z Ohlasů, kdy jsem měla nějakým svým způsobem zaznamenat místo v Boskovicích. Říkala jsem si, že do obrazu vyšiju další vrstvu, protože jsem to měla už nějakou dobu v hlavě. A vlastně to něco spustilo – tu bezbřehost fotografie a otázku, čím vším fotografie může být.“ (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

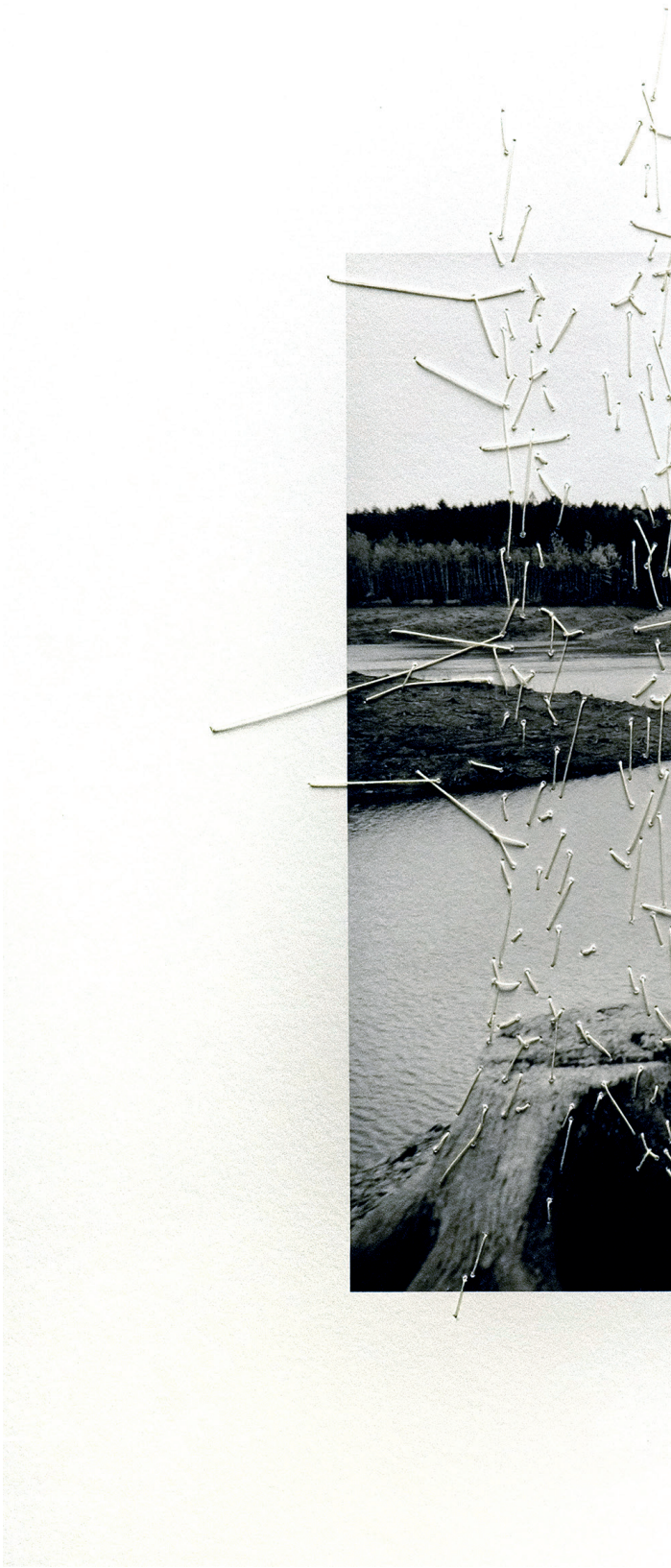

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *PŘEHRADA* (50x40cm)
Z CYKLU *NOVY SVĚT*, 2019—2020

GABRIELA KOLČAVOVÁ
ZÁVORA (50x40cm)
Z CYKLU *NOVÝ SVĚT*, 2019—2020

10. LIMINALITY

(2022 — SOUČASNOST)

Cyklus *Liminality* reflektuje autorčinu osobní zkušenost a její snahu hledat alternativní způsoby zachycení blízkých osob mimo tradiční portrétní postupy. Impulsem byla situace spojená s možností ztráty svého otce, která v autorce otevřela téma pomíjivosti a vedla ji k hledání způsobu, jak si uchovat vzpomínku bez doslovného zobrazení.

Autorka nejprve pracuje se stejným materiálem jako v souboru *Silva Lucis*– se speciálními zlatými fotografickými papíry, které částečně vyvolávají dojem bronzové busty. Později experimentuje s dalšími možnostmi fotografických papírů. Lidská podobizna zde není zachycena v exaktních tvarech, ale spíše jako jemná světelná stopa. Pohybující se zdroj světla narušuje přesnost obrysu a vytváří měkké, rozostřené až deformující siluety, ve kterých se ztrácí popisný detail i identita.

Proces vzniku je otevřený a do velké míry nepředvídatelný. Autorka pracuje s proměnlivou citlivostí materiálu, někdy zasahuje bělením, jindy ponechává vzniklé skvrny a nedokonalosti jako součást výsledného obrazu. Oproti své dřívější praxi, zaměřené na technickou čistotu, zde přijímá proces jako nedílnou součást práce.

Zobrazené osoby nejsou inscenované ani vedené – do obrazu vstupují přirozeně, bez instrukcí. Jejich charakter se do výsledného fotogramu promítá nepřímo, skrze držení těla, pohyb nebo drobné gesto.

Liminality tak nejsou portréty v tradičním smyslu, ale spíše záznamem přítomnosti. Nezachycují popisnou podobu, ale vztah – mezi autorkou, člověkem a okamžikem, který nelze přesně zopakovat.

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *J.K.* (40x50CM) — Z CYKLU *LIMINALITY*, 2024

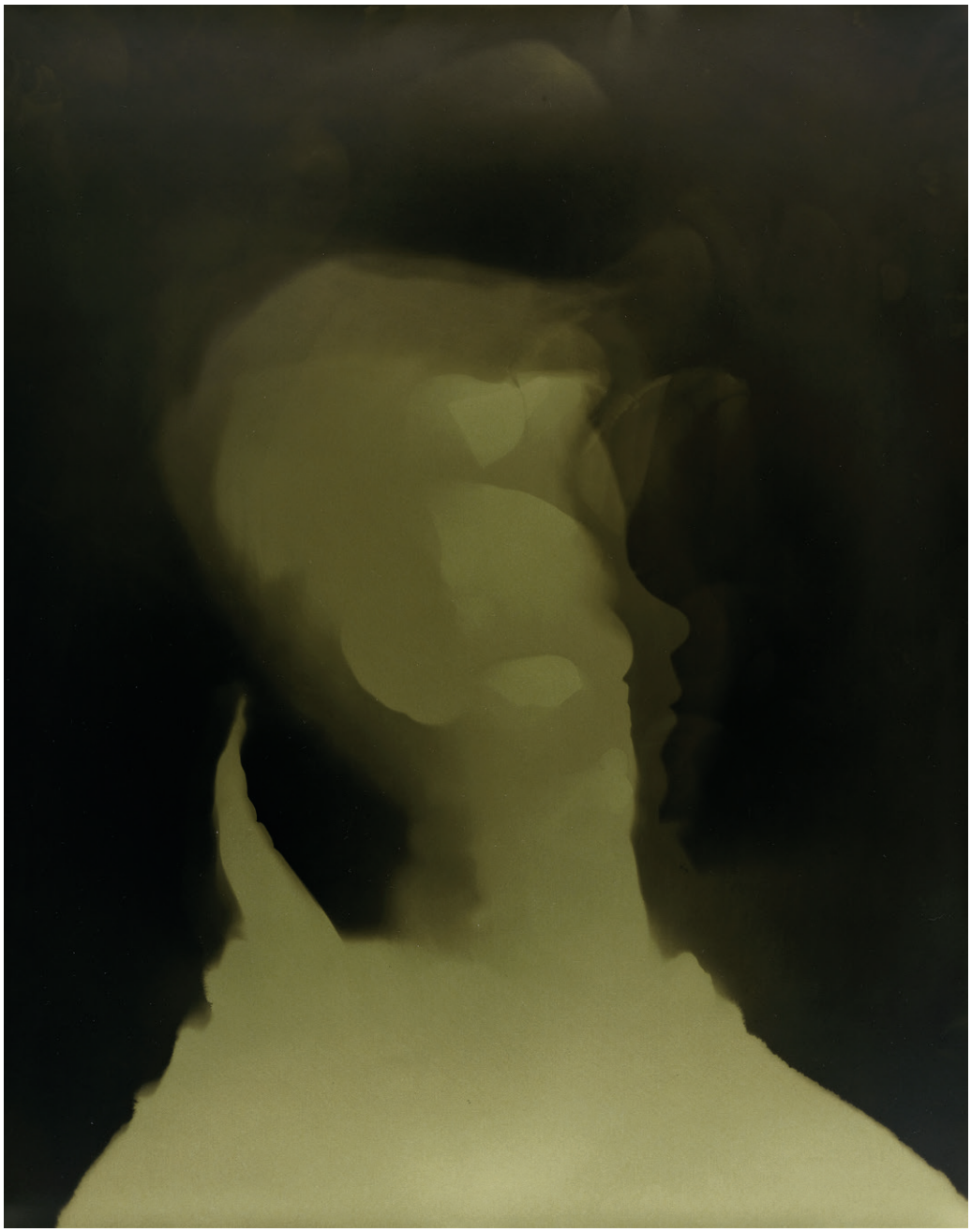

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *S.Z.* (40x50CM) — Z CYKLU *LIMINALITY*, 2026

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *M.Z.* (40x50CM) — Z CYKLU *LIMINALITY*, 2025

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *V.K.* (40x50CM) — Z CYKLU *LIMINALITY*, 2025

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *A.S.* (40x50CM) — Z CYKLU *LIMINALITY*, 2025

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, *N.F.* (40x50CM) — Z CYKLU *LIMINALITY*, 2026

4. FOTOFEST

FotoFest patří k nejvýznamnějším fotografickým institucím ve Spojených státech. Organizaci založili v roce 1983 fotografové a angažovaní fotožurnalisté Frederick Baldwin a Wendy Watriss společně s galeristkou Petrou Benteler. První bienále se uskutečnilo v roce 1986 a postupně se vyvinulo v nejstarší nepřetržitě pořádané mezinárodní fotografické bienále ve Spojených státech. Od počátku však nešlo pouze o výstavní přehlídku, ale především o snahu vytvářet prostor pro dialog, propojovat různé části světa a přibližovat americkému publiku témata, která by jinak zůstávala stranou hlavního zájmu.

Z fotožurnalistického zázemí Baldwina a Watriss vycházela také citlivost FotoFestu k politickým, společenským a kulturním proměnám. Program bienále proto často nepředstavoval jen jednotlivé výrazné osobnosti, ale celé fotografické proudy, kulturní okruhy nebo tvorbu spojenou s konkrétní zemí či regionem. FotoFest tak dlouhodobě otevíral prostor autorům a autorkám, kteří by se do mezinárodního kontextu dostávali jen obtížně.

Tento přístup se výrazně projevil již na bienále v roce 1990, které se odehrávalo v době zásadních politických změn ve střední a východní Evropě. Hlavní výstava FotoFestu tehdy byla věnována současné československé fotografii pod názvem *Perspectives, Real and Imaginary: Nineteen Czech and Slovak Photographers.* Představila devatenáct českých a slovenských autorů, mimo jiné Pavla Baňku, Bohdana Holomíčka, Viktora Koláře, Ivana Pinkavu, Pavla Štechu, Jindřicha Štreita nebo Mira Švolíka. Výstava byla kurátorsky připravena Wendy Watriss a Frederickem Baldwinem ve spolupráci s Pavlem Štechou a Pavlem Baňkou a měla mimořádný význam také proto, že ve Spojených státech poprvé představila část tvorby, která v období komunistické cenzury vznikala mimo oficiální instituce a často zůstávala skrytá.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *DOUBLE TREE*
Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2010

Na práci zakladatelů později navázal fotograf, kurátor a vydavatel Steven Evans, který do čela FotoFestu nastoupil v roce 2012. Pod jeho vedením organizace dále rozvíjí svůj mezinárodní charakter a pokračuje v podpoře současné fotografie, mezioborového dialogu a témat vycházejících z různých kulturních a geografických prostředí. Součástí aktivit FotoFestu jsou vedle rozsáhlých výstav také odborné konference a program Meeting Place, jeden z nejvýznamnějších portfolio review programů na světě.

Pro Gabrielu nebyl FotoFest pouze jednorázovou výstavní příležitostí, ale dlouhodobě důležitým místem setkávání, kontaktů a profesního růstu. Do Houstonu začala společně s Vojtěchem Slámou, Evženem Sobkem a Igorem Malijevským jezdit už od roku 2008 a opakovaně se tam vracela téměř na každé bienále. Právě z těchto návštěv, navázaných kontaktů a dlouhodobého vztahu k prostředí FotoFestu později vyplynula také možnost uspořádat výstavu *Velvet Generation*. Sama autorka k tomu uvádí:

„Každé bienále nám něco nového přinášelo. FotoFest bylo a zůstává místem, které nás Čechy bere jako profesionály a umožňuje navázat úžasné kontakty a prezentovat svoji práci.“ (3)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Návštěvy FotoFestu tak pro Gabrielu Sauer Kolčavovou představovaly zásadní profesní zkušenost samy o sobě. Nešlo pouze o jednu konkrétní výstavu, ale o opakované setkávání s mezinárodním fotografickým prostředím, které jí umožňovalo udržovat kontakty s lidmi v Texasu, se spolužáky i profesory a zároveň otevíralo další možnosti spolupráce. Z jedné z návštěv například vzešla spolupráce s Teonou Gogichaishvili a následná účast na gruzínském festivalu Kolga v Tbilisi. Tento dlouhodobý vztah k Texasu a FotoFestu se promítl také do vzniku souboru *Houston, We Have No Problem*.

Na tuto zkušenost později navázala výstava *Velvet Generation*, kterou v rámci FotoFestu Houston v roce 2019 kurátoroval Steven Evans. Výstava představila čtveřici českých autorů – Gabrielu Sauer Kolčavovou, Vojtěcha Slámu, Romana France a Igora Malijevského – a přispěla k mezinárodní prezentaci jejich tvorby v americkém kontextu.

Název *Velvet Generation* odkazuje ke generaci vyrůstající po roce 1989. Nejde však o přímou reflexi sametové revoluce, ale spíše o zkušenost autorů, kteří dospívali ve svobodnější společnosti a mohli si hledat vlastní životní i tvůrčí cestu bez výrazných ideologických omezení. Místo velkých historických příběhů se proto jejich fotografie často obracejí k osobním tématům, každodennosti, vztahům a paměti. V případě Gabriely se jedná především o motivy blízkosti, domova, vzpomínek a intimních okamžiků, které formují její dlouhodobou autorskou tvorbu.

Důležitou roli sehrál také samotný dialog mezi českým a americkým prostředím. Steven Evans nevnímal vystavující autory jako představitele jedné školy nebo jednotné umělecké skupiny, ale jako výrazné osobnosti propojené podobným způsobem uvažování o fotografii. Ve svém kurátorském přístupu zdůraznil jejich schopnost vyprávět prostřednictvím osobních příběhů a nacházet univerzální témata v každodenním životě. Právě tato autenticita se stala jedním z důvodů, proč projekt zaujal zahraniční publikum.

K výstavě vznikla také rozsáhlá publikace ve spolupráci s Pictura Gallery. Vedle výborného textu Stevena Evanse obsahuje i výrazné příspěvky kunsthistorika Miroslava Ambrose a významné americké fotografické kurátorky Anne Wilkes Tucker, čímž projekt Velvet Generation získal další odborný i mezinárodní přesah.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *VELVET GENERATION* INSTALACE, 2019

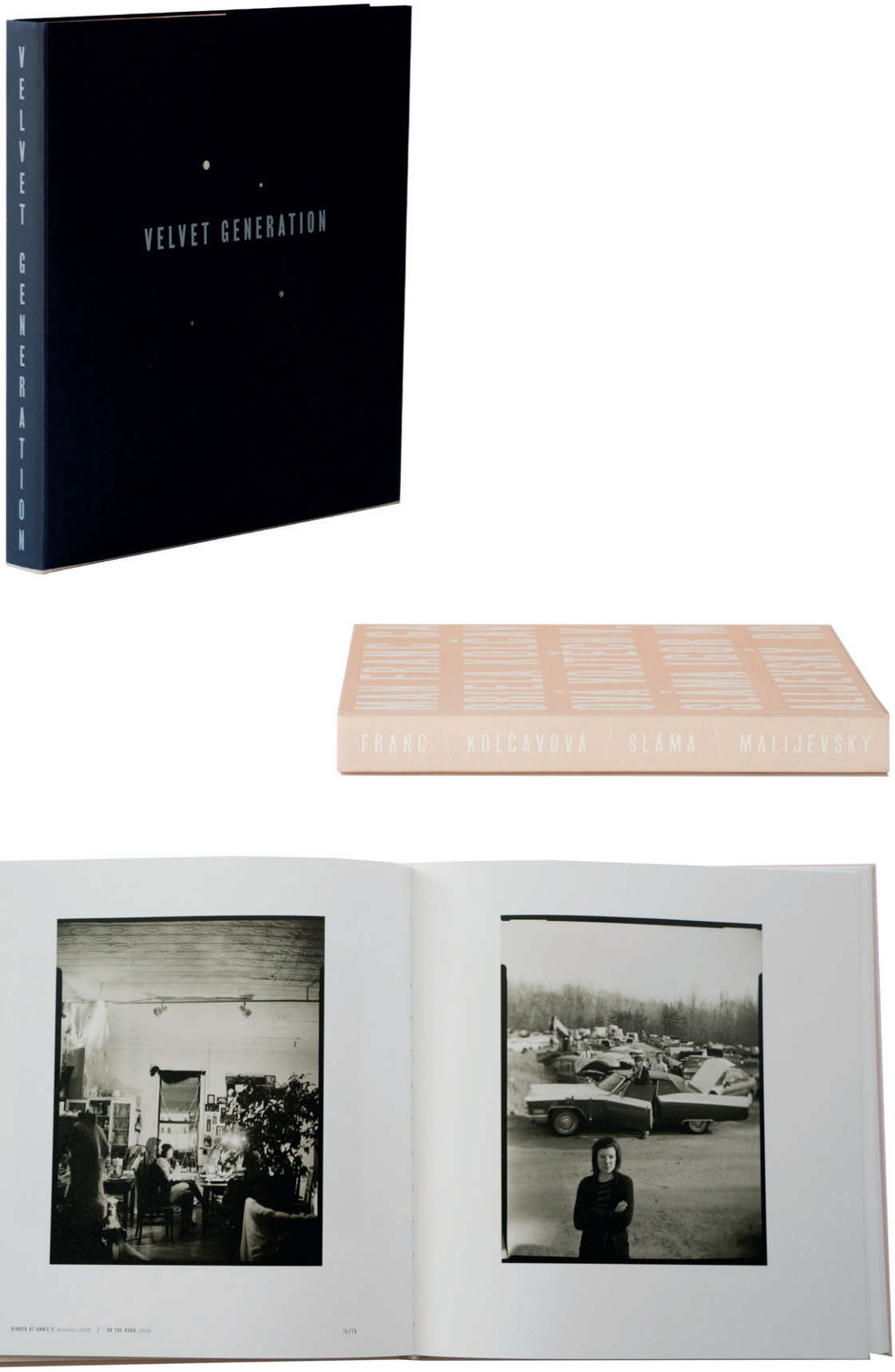

PETR DRÁPELA, KNIHA K VÝSTAVĚ *VELVET GENERATION*, 2026

„Samozřejmě pro mě bylo velmi prestižní, když roky jezdíš na FotoFest do Houstonu, a potom ti jeho ředitel dá příležitost. Dostali jsme nabídku udělat výstavu jako skupina českých fotografů, kteří jsme tam pravidelně jezdili. Byli jsme tam moc hezky přijati. Česká fotografie má v Houstonu silné zázemí i díky Antonínu Dufkovi, bývalému kurátorovi z Moravské galerie, který měl hluboké přátelství s Anne Tucker z velmi prestižního Museum of Fine Arts Houston. Tam se vybudovala jedna z největších, myslím, že možná vůbec největší sbírka české fotografie na světě mimo Českou republiku.

V Texasu je tedy k české fotografii vztah. Myslím si, že i díky tomuto přátelství a také díky zakladatelům FotoFestu, Wendy Watriss a Fredu Baldwinovi, kteří měli k Československu blízko. Byli to fotoreportéři, kteří zde působili ještě za totality, a snažili se dávat české a slovenské fotografii příležitost. FotoFest vznikl jako bienále už v osmdesátých letech a koná se každé dva roky. A už v roce 1991 tam byla zastoupena československá fotografie. Byli tam zastoupeni všichni důležití fotografové, celá česká výprava.

Když jsme tedy dostali nabídku na výstavu Velvet Generation v roce 2019, spolupracoval s námi současný a tehdejší ředitel Steven Evans. Vznikla k tomu krásná publikace a byla to pro nás obrovská událost.“ [(2)]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *AT STEVEN AND DAVES*, 2019

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *DOUBLE TREE* — Z CYKLU *HOUSTON, WE HAVE NO PROBLEM*, 2008

„S GABRIELOU JSME SE POPRVÉ SETKALI V HOUSTONU U JEZÍRKA MEZI MRAKODRAPY, KDE PLAVALY KACHNIČKY, KTERÉ SE NÁM LÍBILY, A VZPOMÍNÁM NA TO RÁD A ZVESELA. PRÁVĚ PROSTŘEDÍ FOTOFESTU PRO MĚ TVOŘÍ DŮLEŽITÝ KONTEXT TOHOTO SETKÁNÍ. JEHO VÝZNAM JE ZÁSADNÍ NEJEN PRO GABRIELU KOLČAVOVOU, ALE PRO CELOU ČESKOU FOTOGRAFII. JE TO INTELEKTUÁLNĚ I LIDSKY SPŘÍZNĚNÝ PROSTOR, KDE SE ČESKÁ FOTOGRAFIE MOHLA NADECHNOUT – STEJNĚ TAK V DEVADESÁTÝCH LETECH JAKO DNES.

JEJÍ FOTOGRAFIE MĚ POKAŽDÉ OSLOVUJÍ NĚČÍM JINÝM, PROTOŽE JEJÍ TVORBA SE VYVÍJÍ. VIDĚL JSEM JEJÍ ČÁSTEČNĚ INSCENOVANÉ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE NA VELKÝ FORMÁT, FOTOGRAMY I KOMPOZICE DOPLŇUJÍCÍ FOTOGRAFII DALŠÍMI VÝTVARNÝMI TECHNIKAMI. PRÁVĚ V TÉTO RŮZNORODOSTI VNÍMÁM JEJÍ JEMNOU POETIKU A UPŘÍMNOST. DIVÁK Z JEJÍCH FOTOGRAFIÍ VYCÍTÍ RYZÍ VZTAH K LIDEM, KTERÉ FOTOGRAFUJE. JEJÍ PRÁCI S ANALOGEM A VELKOFORMÁTEM VNÍMÁM JAKO NÁVRAT K DOTEKU. V JEJÍ TVORBĚ JE BLÍZKOST S VIDĚNÍM VOJTY SLÁMY, ZEJMÉNA VE VZTAHU K INSCENOVANÉMU DOKUMENTU, KTERÝ ZACHYCUJE VÍC NÁLADU A POCITY NEŽ SKUTEČNOU UDÁLOST A ZÁROVEŇ ČERPÁ Z LIDSKÉ BLÍZKOSTI A SPOLEČNÉHO PROŽITKU.

MÁM RÁD I JEJÍ NOVOROČENKY TVOŘENÉ KOMBINOVANÝMI TECHNIKAMI, U KTERÝCH ČASTO NEVÍM, JAK JE VŮBEC VYTVOŘILA. VLIVŮ NA JEJÍ TVORBU JE CELÁ ŘADA, ALE GABRIELA JE PŘEDEVŠÍM SVÁ.“

IGOR MALIJEVSKÝ / FOTOGRAF, BÁSNÍK A PROZAIK

5. VÝBĚR Z VÝZNAMNÝCH FOTOGRAFICKÝCH VÝSTAV

Výběr výstav Gabriely Sauer Kolčavové nepředstavuje kompletní přehled její výstavní činnosti, ale soustředí se na projekty, které pro ni byly v určitém období důležité a které ji nějakým způsobem posunuly. Nešlo vždy jen o samotné vystavení fotografií, ale také o zkušenost s konkrétním místem, divákem, formátem, prostorem nebo spoluprací s kurátorem. Právě tyto situace pro ni byly podstatné nejen jako pro autorku, ale později také pro její vlastní uvažování o výstavách z pozice kurátorky.

Vybrané výstavy lze symbolicky vnímat podle toho, čím pro ni byly specifické – diváci, formát, prostor nebo netradiční kurátorský přístup. U některých výstav hrálo důležitou roli vědomí toho, pro koho je výstava určena a kdo je jejím potenciálním divákem. Jinde byl určující přesně daný formát nebo charakter galerie, který ovlivnil výslednou podobu souboru. V dalších případech sehrál zásadní roli prostor samotný, případně kurátor, který do autorčina přemýšlení vstoupil s jiným pohledem na to, co je v její tvorbě silné nebo podstatné.

Pro Gabrielu tak výstava nemusí být pouze závěrečnou prezentací hotového souboru. Může být také okamžikem, kdy se fotografie dostávají do nových souvislostí a kdy se i sama autorka může od vlastní práce na chvíli oprostit. Setkání s konkrétním prostorem, diváky nebo kurátorem jí umožňuje dívat se na svou tvorbu jinak — někdy i skrze věci, které sama původně nepovažovala za nejdůležitější. Právě tento osobní i profesní rozměr je důvodem, proč jsou zde vybrány výstavy, které pro ni nebyly jen událostí, ale také zkušeností.

První výraznější profesionální zkušeností byla pro Gabrielu Sauer Kolčavovou výstava *Korálky na niti*, která představila její magisterskou práci. Vzhledem k tomu, že jde zároveň o jeden z jejích prvních a zásadních autorských souborů, je jeho podrobnější rozbor zařazen v kapitole věnované autorčiným cyklům. V kontextu výstavní činnosti je zde podstatné především to, že se studentská práce dostala do galerijního prostoru a začala fungovat jako samostatně prezentovaný celek určený divákovi.

Tato zkušenost pro autorku znamenala první výraznější setkání vlastního souboru s profesionálním výstavním rámcem. Právě tento přechod od studijního prostředí k veřejné prezentaci lze chápat jako jeden z důležitých momentů její další výstavní praxe.

Jiný přístup se výrazně projevil u výstavy *You: Never Too Close,* která vznikla pod kurátorským vedením Jana Fišera. Projekt představil tvorbu několika členů skupiny *Jasan*: Gabriely Sauer Kolčavové, Vojtěcha Slámy, Romana France a Ondřeje Žižky. Výstava byla uvedena v roce 2014 v Českém centru New York na Manhattanu a zaměřovala se na téma blízkosti, důvěry a osobních vztahů.

Jan Fišer zde spojil autory, jejichž fotografie vyrůstají z dlouhodobého kontaktu s fotografovaným prostředím a lidmi v jejich nejbližším okolí. Namísto reportážního odstupu zde převládá osobní pohled založený na důvěře, sdílené zkušenosti a citlivém vnímání každodenních situací. Výstava tak nabídla intimní pohled na svět rodiny, přátelství, blízkých vztahů i prostředí, k nimž měli jednotliví autoři osobní vazbu.

Vojtěch V. Sláma představil cyklus *Colorjoy,* Roman Franc práce ze souboru *Brácha* a Ondřej Žižka fotografie zachycující svět mladé Moniky. Gabriela Sauer Kolčavová byla zastoupena cyklem *Chci tady být*, citlivou vizuální sondou do života brněnské malířky a básnířky Mirky Slámové. Fotografie vznikaly v dialogu s její básnickou tvorbou ze sbírky *Písmem*, napsanou v letech 2001—2006. Společně vytvářely intimní záznam o přítomnosti, blízkosti a potřebě být součástí určitého místa i vztahu.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, INSTALACE YOU, NEVER TO CLOSE, 2014

Cyklus *Chci tady být* zároveň volně souvisí s autorčiným dlouhodobým projektem *My*, v němž Gabriela Sauer Kolčavová zachycuje okruh svých blízkých přátel a prostředí, které ji dlouhodobě formovalo. Pro Gabrielu byla tato výstava důležitá také vědomím místa a diváků. Česká centra v zahraničí vytvářejí jiný rámec než domácí galerie. Autorka zde silněji vnímala, pro koho je výstava určena a kdo je jejím potenciálním návštěvníkem. Osobní, intimní tvorba se tak ocitla v prostředí, kde mohla být čtena jinak než doma.

Důležitá byla rovněž práce s adjustací. U souboru *Chci tady být* se řešilo, jak fotografie v prostoru uchopit, aby si zachovaly živelnější charakter. Pracovalo se s možností nechat papíry pouze uschnout, přijmout jejich zvlnění a instalovat je přímo na hřebíky, s odstupem od zdi s viditelným propíchnutím papíru. Tento přístup otevřel nový způsob, jak výstavu chápat, a podtrhl důležitost samotného procesu vyvolání fotografie.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *HUSY* — Z CYKLU *CHCI TADY BÝT*, 2010

div

vlasy si suší
na prádelní šňůře na dvoře
dívka z Guinessovy knihy

moje schnou
kde je nejdelší
ticho

(Mirka Slámová, ze sbírky *Písmem*, 2001—2006)

šťastné nesetkání

přešlapuje
i ve tváři
potom odchází

možná mě viděl
už dřív
jak si zpívám

(Mirka Slámová, ze sbírky *Písmem*, 2001—2006)

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *HRUŠKY* — Z CYKLU *CHCI TADY BÝT*, 2010

Hermes

v září které patří chodcům
můžu si konečně
na sebe zvyknout?

(Mirka Slámová, ze sbírky *Písmem*, 2001—2006)

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *MIRKA, JÁ A MERCEDES* — Z CYKLU *CHCI TADY BÝT*, 2009

„VÝSTAVA *YOU: NEVER TOO CLOSE* NAVÁZALA NA AKTIVITY SPOLKU JASAN, KTERÝ SE TEHDY SNAŽIL O ZÁCHRANU BÝVALÉ SLADOVNY BRIESS. POŘÁDALI JSME TAM KONCERTY A MĚLI JSME PŘEDSTAVU, ŽE BY SE BUDOVA MOHLA ZACHRÁNIT A PROMĚNIT V KULTURNÍ CENTRUM. K VÝSTAVĚ JSEM BYL PŘIZVÁN JAKO KURÁTOR AŽ POZDĚJI, KDY UŽ BYLY VÝBĚRY JEDNOTLIVÝCH SOUBORŮ TÉMĚŘ DANÉ. HLEDALA SE HLAVNĚ SPOLEČNÁ LINIE. POSTUPNĚ SE UKÁZALO, ŽE VÝSTAVU SPOJUJE TÉMA VZTAHŮ — KAMARÁDSKÝCH, BRATRSKÝCH A PARTNERSKÝCH.

KAŽDÝ AUTOR MĚL V GALERII JEDNU STĚNU A KAŽDÝ SOUBOR BYL JINÝ I PO FORMÁLNÍ STRÁNCE, PROTO SE NABÍZELO ODLIŠIT I FINÁLNÍ ADJUSTACI. U GÁBININA SOUBORU SE HROZNĚ NABÍZELO JÍT PŘÍMO DO PAPÍRU, BEZ RÁMŮ A PASPARTY A PODPOŘIT TU JEJÍ TECHNOLOGII. FOTOGRAFIE BYLY INSTALOVANÉ PŘÍMO NA HŘEBÍKY S ODSKOKEM OD STĚNY A NECHALI JSME JE V SUROVÉM STAVU, POKROUCENÉ, BEZ VYPNUTÍ. PŘIŠLO MI, ŽE TO K NÍ STRAŠNĚ SEDÍ. PRO MĚ JE U NÍ DŮLEŽITÁ RUKODĚLNOST, HAPTIKA PAPÍRU A VÝTVARNÉ VYZNĚNÍ FOTOGRAFIE. CHTĚL JSEM, ABY MĚL ČLOVĚK POCIT, ŽE SI NA TEN PAPÍR MŮŽE SÁHNOUT, ŽE HO MÁ BLÍZKO A ŽE FOTOGRAFIE NEJSOU SCHOVANÉ ZA SKLEM. BYLO TO VELMI INTIMNÍ A ZAPADALO TO DO KONTEXTU CELÉ VÝSTAVY.

NA GÁBININĚ FOTOGRAFICKÉM PROJEVU MI PŘIJDE JEDINEČNÝ RUČNÍ PRVEK A ZPŮSOB, JAK POUŽÍVÁ VELKOFORMÁT. NEPOUŽÍVÁ HO STUDIOVĚ, ALE DOST NEORTODOXNĚ, SKORO DOKUMENTARISTICKY, Z RUKY. POHYBUJE SE NA HRANICI FOTOGRAFICKÉHO A VÝTVARNÉHO OBRAZU.

O GÁBINĚ MOHU ŘÍCT SAMÉ POZITIVNÍ VĚCI. JE TO NESMÍRNĚ SRDEČNÝ A POZITIVNÍ ČLOVĚK, VŽDYCKY PŘICHÁZÍ S DOBROU NÁLADOU A SNAŽÍ SE OSTATNÍM VYJÍT VSTŘÍC. NIKDY JSEM S NÍ NEMĚL ŽÁDNÝ ZÁDRHEL. JE PLNÁ ENERGIE A ENTUZIASMU, MOŽNÁ NĚKDY TROCHU MÉNĚ ORGANIZOVANÉHO, ALE PRO TO MÁM VELKÉ POCHOPENÍ, PROTOŽE JÁ TO MÁM ÚPLNĚ STEJNĚ.

POVAŽUJI JI ZÁROVEŇ ZA ODBORNICI, JAKÝCH U NÁS MNOHO NENÍ. VELMI DOBŘE SE ORIENTUJE VE STARÝCH FOTOGRAFICKÝCH TECHNIKÁCH A TECHNOLOGIÍCH, A KDYŽ JSEM V TÉTO OBLASTI POTŘEBOVAL NĚCO KONZULTOVAT, OBRACEL JSEM SE PRÁVĚ NA NI. PRO MĚ JE GÁBINA TECHNOLOGICKÁ I FOTOGRAFICKÁ ODBORNICE A ZÁROVEŇ BÁJEČNÝ ČLOVĚK.“

JAN FIŠER / MALÍŘ

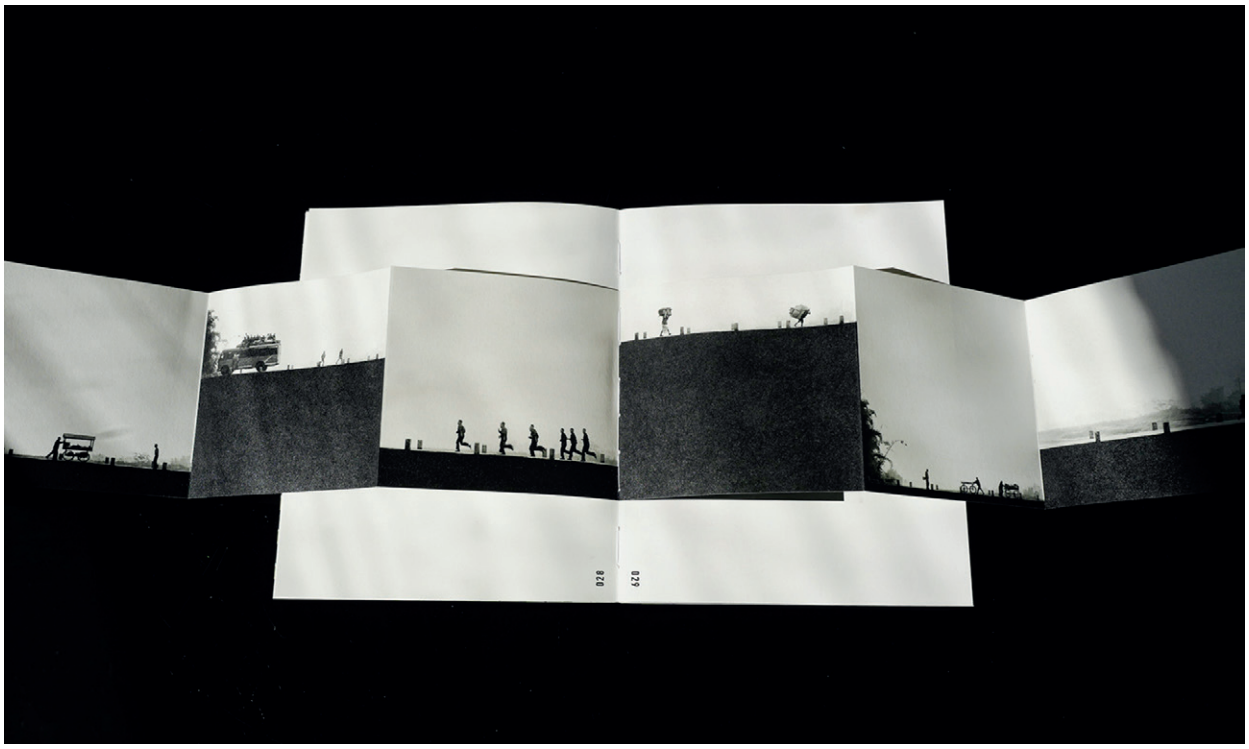

RICHARD PROCHÁZKA, KNIHA SPOUŠŤ 002, 2020

Specifický formát sehrál důležitou roli u souboru *Kamala*. Ten vychází z autorčiny osobní zkušenosti z jihovýchodního Nepálu, kde na přelomu let 2010–2011 působila jako dobrovolnice ve vesnici Bhiman, kde vyučovala angličtinu a výtvarnou výchovu. Sama tuto zkušenost charakterizovala slovy:
„Půl roku pryč od lidí, a přece nikdy sama.“ (3)
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Časná rána u řeky Kamala Khola a jejího mostu jí nabízela neustále se proměňující scenérie každodenních lidských zastavení, pohybu a setkávání.

Soubor *Kamala* ve své vystavované podobě vznikl až v roce 2014 u příležitosti nabídky výstavy v Café Flexaret. Právě konkrétní výstavní situace a daný formát rámů, které měl Vojtěch V. Sláma vytvořené pro výstavy ve Flexaretu, se staly důležitým impulsem pro výslednou podobu cyklu. Gabriela zvolila čtvercový formát a pracovala s výraznou, až grafickou kompozicí. Most se stal ústředním motivem i vizuální osou souboru. Propojuje jednotlivé části vesnice a zároveň funguje jako místo každodenního života. Za mostem vychází slunce a působí jako lightbox, který vytváří silné protisvětlo a proměňuje postavy v siluety. Praktické podmínky instalace tak přímo ovlivnily výsledné grafické řešení. Gabriela k tomu uvádí:

„Při samotném výběru fotografií jsem již pracovala s pozitivním a negativním prostorem, což nakonec vyústilo v myšlenku pohyblivého horizontu.“ (3)
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Práce s pozitivním a negativním prostorem podtrhuje sílu fotografií. Postavy nesoucí zboží jsou často zasazeny do velké plochy negativního prostoru, která ještě umocňuje tíhu jejich břemene. Pohyblivý horizont zároveň otevíral možnost experimentálnější instalace, kdy mohl být horizont srovnán do jedné roviny a mezi jednotlivými fotografiemi vznikaly vertikální odstupy.

Kamala je vizuálně odlišná od řady dalších autorčiných souborů také způsobem zpracování. Jde o první autorský soubor, jehož velkoformátové negativy Gabriela zpracovala digitálně, protože v temné komoře pro ni nebylo možné dosáhnout dostatečně kontrastního výsledku. Digitální postprodukce zde tedy nevznikla jako odklon od analogového procesu, ale jako praktická možnost, jak dosáhnout vizuální podoby odpovídající charakteru fotografií.

„Nepál byl prožitej! Nafotila jsem spoustu kinofilmů barevně i černobíle. Nedokážu fotit reportážním stylem, musím si to prožít.“ [3]
(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Kamala tak není vizuálním deníkem v běžném smyslu, ale spíše souborem obrazů, které zachycují atmosféru a rytmus života v nepálské vesnici. Výstava v Café Flexaret zároveň ukazuje, že konkrétní formát a specifikum galerie mohou u Gabriely přispět k dotvoření souboru. Téma u ní často postupně krystalizuje — k něčemu inklinuje, vrací se k tomu a teprve časem se ukáže výsledný tvar.

„Krize středního věku a můj odjezd do Nepálu pro mě znamenaly úplné otevření očí. Byla jsem na místě, kde nikoho neznám, a ono ti to srovná hodnoty. Vidíš, jak se lidé dokážou radovat úplně z ničeho. Největším dárkem k narozeninám je nafukovací balónek. Byl to nádherný čas.“ [3]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* — Z CYKLU *KAMALA*, 2012/2014

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* — Z CYKLU *KAMALA*, 2012/2014

Soubor *Kamala* byl později publikován také ve druhém díle série *Spoušť 002*, který vyšel v roce 2020. *Spoušť* je edice autorských fotosešitů, kterou vydávají Richard Procházka a Tomáš Hliva v nakladatelství Mushrooms on the Walk. Zaměřuje se na dosud nepublikované práce nebo fragmenty z aktuální tvorby renomovaných i začínajících autorů. První svazek byl věnován Josefu Mouchovi a představil jeho tradičněji pojatou, dokumentárně orientovanou fotografii zaměřenou na sociologické aspekty reálného socialismu v 70. a 80. letech 20. století.

Zmíněný druhý díl byl věnován tvorbě Gabriely Sauer Kolčavové. Doslov napsal Vojtěch Sláma a publikace představila tři autorčiny soubory – *Kamala, Hair Records* a *Cycle*. Výběr ukazuje různé podoby její práce s fotografickým obrazem a představuje experimentálnější přístupy ve srovnání s prvním dílem.

Třetí svazek *Spouště* byl věnován Ibrovi Ibrahimovičovi, jehož tvorba je dlouhodobě spojena s krajinou Krušnohoří a životními osudy jejích obyvatel. Každé vydání vychází výhradně v tištěné podobě a je doplněno také limitovanou edicí, která je doplněna o autorská díla.

„I když mi tam bylo půl roku fyzicky špatně,
opravdu hodně špatně, byla to strašně silná
a život měnící zkušenost. Uvědomila jsem si,
že nejsem dokumentaristka. Že nedokážu úplně
fotografovat věci, ke kterým nemám vztah,
a nedokážu dělat věci úplně na zakázku.

Začala jsem tam opravdu fotografovat až
v polovině pobytu, asi po třech měsících, kdy
už máš k něčemu nebo k někomu vztah.“ (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* — Z CYKLU *KAMALA*, 2012/2014

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* — Z CYKLU *KAMALA*, 2012/2014

GABRIELA KOLČAVOVÁ, *BEZ NÁZVU* — Z CYKLU *KAMALA*, 2012/2014

Dalším příkladem, kde byl důležitý prostor, mezinárodní kontext i osobní profesní vazby, byla účast Gabriely na festivalu *KOLGA Tbilisi* Photo v Gruzii. Festival byl založen v roce 2002 a během více než dvou desetiletí se stal uznávanou platformou současné fotografie, která v Tbilisi každoročně propojuje výstavy, mezinárodní soutěž, přednášky, workshopy, diskuse a portfolio reviews. Jeho cílem je přibližovat gruzínskou fotografickou scénu mezinárodnímu prostředí a zároveň představovat místnímu publiku současnou i klasickou fotografii ze zahraničí.

Spolu s Gabrielou zde vystavovali také Vojtěch V. Sláma a Jaroslav Pulicar, přičemž každý z autorů měl svůj vlastní výstavní prostor. Oproti větším kolektivním projektům a volnějším uskupením, jako byly *Jasan* nebo okruh kolem *Steiner Group*, šlo o menší autorskou sestavu. Práce ve skupině s Vojtěchem Slámou a Jaroslavem Pulicarem tak měla komornější charakter a umožňovala soustředěnější prezentaci jednotlivých autorů. Důležitou roli zde sehrála kurátorka Teona Gogichaishvili, která se s českými autory propojila prostřednictvím FotoFestu v Houstonu, kde působila jako reviewerka portfolií. Právě díky tomuto osobnímu a profesnímu setkání později vznikla možnost jejich prezentace v Gruzii. Výběr autorů i vystavených prací souvisel nejen s jejich tvorbou, ale také se specifickým prostředím festivalu a s představou konkrétního gruzínského diváka.

KOLGA byla zároveň oproti některým jiným zahraničním prezentacím odlišnou zkušeností. Nešlo pouze o výstavu, ale o festivalové prostředí, v němž se přirozeně potkávali další hosté, umělci, kurátoři a odborníci z mezinárodní fotografické scény. V tomto smyslu šlo také o pokračování profesních vazeb, které se vytvářely na podobných platformách, například na FotoFestu, a které umožňovaly další setkávání a spolupráci.

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, KOLGA FESTIVAL — INSTALACE, 2023

AUTOR NEZNÁMÝ, KOLGA FESTIVAL —SPOLEČNÉ FOTO AUTORŮ, 2023

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, KOLGA FESTIVAL —ČÁST INTALACE, 2023

Gabriela Sauer Kolčavová, Vojtěch V. Sláma a Jaroslav Pulicar byli zároveň součástí portfolio reviews, tentokrát v roli reviewerů. Pro Gabrielu šlo o první zkušenost tohoto typu v rámci festivalu. Vedle vlastní výstavní prezentace tak měla možnost sledovat práce studentů a mladých autorů, jejich způsob uvažování, témata i to, co je v daném prostředí zajímá.

PETR HRUBEŠ, *A DEN MĚL STO HODIN* V GALERIE VALCHAŘSKÁ — INSTALACE, 2021

Výstava *A den měl sto hodin,* uvedená v roce 2021 v Galerii Valchařská, představuje další důležitý přístup, především skrze netradiční a inspirativní spolupráci s kurátorem Lukášem Bártlem. Výstava vycházela z autorčina vizuálního deníku, který vznikal při častém používání velkoformátového fotoaparátu. Gabriela jej nosila s sebou napříč různými situacemi a zachycovala momenty bez důrazu na inscenaci nebo technickou dokonalost. Vznikl tak soubor, který stojí v určitém kontrastu k tradiční představě velkoformátové fotografie jako pečlivě připraveného a konstruovaného obrazu.

Kurátorský výběr Lukáše Bártla akcentoval právě tuto polohu. Zajímal ho nejen ucelený soubor, ale i autorčin celkový projev, způsob vidění a práce s každodenností. Fotografie podle něj fungují jako*"kombinace jakési nedbalosti samotného záběru, obyčejnosti dané situace na jedné straně a naprosté dokonalosti velkoformátové fotografie na straně druhé."* (7) (Lukáš Bártl, Anotace k výstavě A den měl sto hodin, 2021)
Právě napětí mezi technickou náročností velkoformátu a zdánlivou lehkostí záběru vytváří specifický charakter souboru.

Bártl pro tento přístup používá označení slow snapshot, tedy *„jakousi rozvážnou, přitom intuitivně rychlou fotografii,"* (7) která zachycuje běžné situace bez potřeby jejich inscenace. (Lukáš Bártl, Anotace k výstavě A den měl sto hodin, 2021)
Autorka fotografuje své nejbližší okolí a často do záběrů sama vstupuje, nikoliv jako stylizovaný prvek, ale jako přirozená součást sdíleného okamžiku. Právě zde se ukazuje, že velkoformát nemusí být nutně spojen pouze s kontrolou, přesností a pomalým budováním obrazu, ale může se stát i prostředkem k zachycení okamžiku.

Pro Gabrielu byla spolupráce s Lukášem Bártlem důležitá také tím, že ji přivedla k jinému pohledu na vlastní tvorbu. Sama vnímala, že kurátor může do práce vstoupit s jasným názorem a upozornit ji i na věci, o kterých tímto způsobem dříve nepřemýšlela. Spolupráce ji dostala do nekomfortní polohy v otázkách, co vystavuje, co je silné a co je podařené. Zároveň jí umožnila od vlastní práce odstoupit a uvidět hodnotu i ve fotografiích, které nemusí být dokonalé, ale nesou podstatnou zkušenost, atmosféru nebo způsob vidění.

V kontextu současné digitální obrazové produkce, založené na rychlosti a nadbytku, působí tento přístup zpomaleně a soustředěně. Fotografie zde nevzniká jako automatický záznam, ale jako vědomý proces, který vyžaduje čas a pozornost. Jak Bártl poznamenává, jde o obrazy *„jakéhosi zvláštního bezčasí, jakoby nekonečně dlouhých laskavých chvil hodných zapamatování.“* (7)
(Lukáš Bártl, Anotace k výstavě A den měl sto hodin, 2021)
A den měl sto hodin tak není jen souborem fotografií, ale záznamem každodenních momentů, které vznikají přirozeně, bez pevného záměru.

Vybrané výstavy ukazují různé přístupy, které Gabrielu Sauer Kolčavovou v průběhu její tvorby ovlivnily. Někdy byl určující divák a vědomí toho, komu je práce určena. Jindy formát, který pomohl soubor dotvořit, nebo prostor, jenž změnil způsob instalace a čtení fotografií. V dalších případech sehrála zásadní roli spolupráce s kurátorem, který autorce umožnil podívat se na vlastní tvorbu z odstupu.

Tyto zkušenosti pro Gabrielu nebyly důležité jen jako jednotlivé výstavní události. Ukazují, že výstava pro ni může být živým procesem, ve kterém se fotografie znovu skládají, proměňují a někdy i dotvářejí. Stejně jako v jejích autorských souborech zde nejde jen o výsledný obraz, ale také o materiál, prostor, zpracování a konečnou instalaci. Právě proto mohou být tyto výstavy důležité i pro její současné uvažování o kurátorské práci.

PETR HRUBEŠ, *A DEN MĚL STO HODIN* — KATALOG VÝSTAVY,

PETR HRUBEŠ, VERNISÁŽ *A DEN MĚL STO HODIN* V GALERIE VALCHAŘSKÁ, 2021

„KDYŽ JSEM VIDĚL GÁBININY SOUBORY A ŠÍŘI JEJÍ TVORBY, PŘIPADALO MI, ŽE NAVZDORY ROZDÍLNÝM ČASOVÝM LINIÍM, NÁZVŮM A MÍSTŮM SE JEJÍ TVORBOU STÁLE LINE PODOBNÝ PŘÍSTUP. FOTOGRAFUJE OBDOBNÝM ZPŮSOBEM A OPAKOVANĚ SE VRACÍ K PODOBNÉMU OKRUHU LIDÍ. VÝSTAVA *A DEN MĚL STO HODIN* TAK BYLA JAKÝMSI PROLNUTÍM MNOHA SOUBORŮ, KTERÉ VYTVOŘILY ÚPLNĚ NOVÝ CELEK, SPOJENÝ PRÁVĚ TÍMTO ZPŮSOBEM PRÁCE A ZAZNAMENANÝMI LIDMI.

JÁ OSOBNĚ VNÍMÁM PRÁCI KURÁTORA JAKO POKORNOU A RESPEKTUJÍCÍ. KURÁTOR BY PODLE MĚ MĚL BÝT NĚCO JAKO ČÍŠNÍK. MĚL BY POUZE DONÁŠET POKRMY VYTVOŘENÉ KUCHAŘEM, TEDY FOTOGRAFEM, UMĚT JE ZÁKAZNÍKOVI POPSAT, PRODAT A VYSVĚTLIT, ALE NEMĚL BY PŘÍLIŠ ZASAHOVAT DO SAMOTNÉHO VAŘENÍ. NĚKDY VŠAK TAKOVÉ RADY KUCHAŘI PŘESTO NABÍZÍM. DŮLEŽITÉ PRO MĚ STÁLE JE, ABY SE S NIMI KUCHAŘ, TEDY FOTOGRAF, ZTOTOŽNIL. PRÁVĚ PŘI PŘÍPRAVĚ TÉTO VÝSTAVY JSME SE TAK SPOLEČNĚ SNAŽILI HLEDAT ZPŮSOB, JAK JEDNOTLIVÉ SOUBORY PROPOJIT, ANIŽ BY SE VYTRATIL JEJICH PŮVODNÍ CHARAKTER.

GÁBININA TVORBA JE PODLE MĚ VLASTNĚ DENÍKOVÁ. MOŽNÁ BY SE SPÍŠE DALO MLUVIT O JAKÉMSI OBČASNÍKU, PROTOŽE JEJÍ FOTOGRAFIE VĚTŠINOU VZNIKAJÍ Z POTŘEBY ZAZNAMENAT SI URČITOU CHVÍLI. PRACUJE OVŠEM S VELKOFORMÁTEM, A PŘESTOŽE JE JEJÍ GRAFLEX POMĚRNĚ POHOTOVÁ KAMERA, MÁ TO SVÁ SPECIFIKA. Z FOTOGRAFIÍ TAK VNÍMÁTE ZÁROVEŇ BEZPROSTŘEDNOST I URČITOU POMALOST, AŽ BEZČASÍ.

NA VÝSTAVU *A DEN MĚL STO HODIN* VZPOMÍNÁM JAKO NA KRÁSNOU SPOLUPRÁCI, PŘI NÍŽ JSEM MĚL POCIT, ŽE JSME SKUTEČNĚ V JAKÉMSI SOUZNĚNÍ VYTVOŘILI V MNOHA OHLEDECH JINOU VÝSTAVU, NEŽ JAKOU BY SI GÁBINA JAKO AUTORKA PŘIPRAVILA SAMA. SNAD TO BYLO OBOHACUJÍCÍ NEJEN PRO MĚ, ALE TAKÉ PRO NI.“

LUKÁŠ BÁRTL / KURÁTOR, PEDAGOG

6. FOTOGRAFICKÉ SKUPINY A SPOLUPRÁCE

Důležitou součástí tvůrčího i osobního zázemí Gabriely byla fotografická uskupení, která vznikala v různých obdobích jejího života. Nešlo pouze o formálně ustavené skupiny, ale především o společenství lidí, kteří se pravidelně setkávali, diskutovali o fotografii, připravovali společné výstavy a navzájem ovlivňovali své autorské směřování.

Jednou z prvních důležitých zkušeností tohoto typu bylo pro Gabrielu působení ve fotografické skupině *F8* v Texasu. Pobyt ve Spojených státech jí přinesl nejen nové tvůrčí impulzy, ale také možnost stát se součástí mezinárodního ženského fotografického okruhu. Do skupiny byla pozvána během studia na University of North Texas na doporučení jedné ze svých spolužaček z programu Master of Fine Arts.

F8 sdružuje fotografky různých národností, kulturních zkušeností a tvůrčích přístupů. Vedle Gabriely Kolčavové mezi její členky patří izraelsko—americká fotografka Loli Kantor, turecká fotografka Tuba Toymen, americká autorka s britskými kořeny Angilee Wilkerson nebo spolužačka z University of North Texas Elizabeth Mellott, která Sauer Kolčavovou ke členství ve skupině doporučila. Členky společně diskutují rozpracované soubory, organizují výstavy a pomáhají si při realizaci kurátorských i publikačních aktivit.

Pro Gabrielu představovalo působení v *F8* důležitou zkušenost s mezinárodním fotografickým prostředím. Setkání s autorkami pocházejícími z různých částí světa jí umožnilo nahlížet vlastní tvorbu v širším kontextu a navázat profesní i přátelské vztahy. Také po návratu do České republiky zůstala se členkami skupiny v kontaktu a nadále se podílí na společných výstavních projektech, například společná výstava v roce 2007 v centru Lužánky. Gabriela se kurátorsky podílela na výstavách členek v České republice – v roce 2025 výstava Loli Kantor v synagoze mayor v Boskovicích a také Angilee Wilkerson v boskovickém centru Prostor.

AUTOR NEZNÁMÝ, SPOLEČNÁ VÝSTAVA F8 — SKUPINOVÉ FOTO, 2007

SPOLEČNÁ VÝSTAVA F8 — POZVÁNKA, 2007

Aktuálně pracují na připravované společné výstavě *The Fate of Desire*, která bude uvedena v roce 2027 v Dallasu v kulturním centru Bathhouse. Skupina *F8* tak pro Gabrielu nepředstavuje pouze zkušenost z doby texaského pobytu, ale především neformální okruh přátelství, spolupráce a vzájemné podpory, která přetrvává až do současnosti.

Na podobném principu neformálního setkávání a přátelského sdílení fungoval také brněnský fotografický okruh kolem Vojtěcha Slámy, později označovaný jako *Steiner Group*. Začal se formovat okolo roku 2005 a postupně se stal jedním z prostředí, do něhož se Gabriela po návratu z Texasu zapojila. Původně volným setkáním dal Vojtěch V. Sláma pevnější rámec tím, že určil středu jako pravidelný den společných schůzek. Navazoval přitom na atmosféru uměleckých a avantgardních okruhů první poloviny 20. století, jejichž členové se pravidelně potkávali v kavárnách, diskutovali o tvorbě a vytvářeli živé intelektuální prostředí.

První setkání probíhala v brněnském Café Steiner, pojmenovaném po architektu Andrew Steinerovi. Kavárna fungovala jako neformální tvůrčí zázemí i otevřený prostor pro inspirativní debaty a konzultace nad fotografiemi. Schůzky byly veřejné a mohl na

ně přijít kdokoliv, kdo měl zájem diskutovat o fotografii. K ranému okruhu patřili zejména Jan Jiránek, Kateřina Rožňáková, Richard Fuksa a další Slámovi spolužáci z Institutu tvůrčí fotografie. Setkání se účastnili také pedagogové a výrazné osobnosti fotografického prostředí, mimo jiné Jiří Víšek, stejně jako brněnští kurátoři Jiří Pátek nebo Antonín Dufek. Externě se připojoval také Martin Vybíral.

Gabriela vstoupila do okruhu *Steiner Group* po návratu z Texasu, kdy navázala kontakt s Vojtěchem Slámou. Vzniklo zde několik společných výstav, často založených na předem zadaném tématu, které jednotliví autoři zpracovávali vlastním způsobem. Jednou z nich byla například výstava v Café Minor věnovaná tématu kávy. Tvorba skupiny byla v této době převážně analogová.

Po čase se pravidelná setkávání přesunula z Café Steiner do Café Minor. Okruh lidí kolem Vojtěcha Slámy se zároveň postupně rozšiřoval, přestože aktivita některých členů zůstávala spíše sporadická. Sláma tehdy působil také na Fakultě sociálních studií, kde se seznámil s Karlem Svačinou a Romanem Francem. Z těchto vazeb a širšího brněnského prostředí se později začala formovat skupina *Jasan*, v níž Gabriela Sauer Kolčavová zastávala především spoluorganizační roli kulturních aktivit.

Na rozdíl od volnější *Steiner Group* měl *Jasan* podobu občanského sdružení, respektive spolku. Nevznikl však na základě manifestu ani jednotného uměleckého programu. Jeho činnost vycházela spíše z osobního zaujetí, přátelství a společné snahy vytvořit prostor pro kulturu, setkávání a tvůrčí komunitu. Důležitým impulsem byla iniciativa zachránit prostory bývalé sladovny Briess v brněnských Husovicích na Dukelské ulici. Budova, v níž se dříve sušil chmel, se stala místem pro výstavy, koncerty, festivaly a další kulturní aktivity.

Skupina se kolem tohoto záměru začala formovat přibližně kolem roku 2010. Cílem nebylo pouze získat vlastní zázemí, ale také upozornit veřejnost na hodnotu chátrající industriální stavby a zabránit jejímu úplnému zániku. Tehdejší majitel objektu, pan Kubíček,

GABRIELA KOLČAVOVÁ, SLADOVNA BRIESS, 2009

byl spolupráci otevřený a členům spolku se podařilo získat grant, díky němuž mohla být opravena střecha budovy. Přestože se nakonec nepodařilo prostory využívat v původně zamýšleném rozsahu, několikaleté úsilí přispělo k tomu, že objekt nezchátral a zůstal zachován.

Činnost *Jasanu* měla výrazně komunitní a mezioborový charakter. Vedle fotografických výstav se zde pořádaly koncerty vážné hudby, folku i rockové festivaly. Hudba byla často přítomna také při vernisážích a dalších kulturních akcích. Spolek se snažil vytvářet živé místo, kde by se mohli potkávat umělci, fotografové, hudebníci i lidé z okolí.

GABRIELA KOLČAVOVÁ, SLADOVNA BRIESS PŘED REKONSTRUKCÍ, 2009

GABRIELA KOLČAVOVÁ, SPOLEČNÁ VÝSTAVA STEINER GROUP V KAVÁRNĚ TROJKA, 2009

Některé ze současných profesních příležitostí Gabriely vyvstávají z platformy *Sisters in Photography,* která vznikla v roce 2024 z iniciativy česko—německého kurátora Denise Brudny. Na rozdíl od dřívějších, spíše neformálně a přátelsky utvářených okruhů, se nejedná o volné společenství vzniklé z pravidelných osobních setkávání, ale o vědomě ustavenou platformu zaměřenou na spolupráci fotografek různých generací, sdílení zkušeností, společné výstavní projekty a podporu viditelnosti žen ve fotografickém prostředí.

Sisters in Photography sdružuje především fotografky různých generací, kulturních prostředí a tvůrčích přístupů. Cílem spolku je podporovat vzájemnou spolupráci, sdílení zkušeností, umělecký výzkum a společné výstavní projekty. Přestože se tvorba jednotlivých členek výrazně liší, spojuje je zájem o současnou fotografii a snaha vytvářet prostor pro dialog, podporu a viditelnost žen ve fotografickém prostředí.

Mezi členky spolku patří Kateřina Sýsová, Dita Pepe, Wlasta Laura, Gabriela Sauer Kolčavová, Jolana Havelková, Eva Bystrianská, Michaela Pospíšilová Králová, Petra Vlčková, Tereza Jobová, Jana Hunterová, Lenka Grabicová, Eva Mořická, Tereza Kopelentová, Vladimíra Kotra, Jitka Teubalová, Julie Petrůjová a Viola Hertelová aj.

*F8, Steiner Group, Jasan i Sisters in Photography p*ředstavují rozdílné etapy Gabrielina života a různá prostředí, v nichž se pohybovala. Přestože její fotografická tvorba vzniká převážně izolovaně, tato uskupení pro ni tvoří důležité lidské a profesní zázemí. Jsou prostorem dialogu, přátelství, sdílení a vzájemné tvůrčí podpory.

IVAN RUPEŠ, SPOLEČNÁ VÝSTAVA SISTERS IN PHOTOGRAPHY V GALERII LEICA, 2025

EVA BYSTRIANSKÁ, SPOLEČNÁ VÝSTAVA SISTERS IN PHOTOGRAPHY V GALERII LEICA, 2025

„Před dvěma lety se objevila příležitost, kdy jsem byla přizvaná do skupiny žen fotografek, kterou podnítil Denis Brudna, český fotograf žijící v Německu. Je velmi činný a publikuje mimo jiné poměrně známé Fotonews, fotonoviny vydávané v Německu.

Měl pocit, že by bylo dobré ženy v České republice nějakým způsobem propojit, aby si více pomáhaly. V Německu existuje skupina fotografek, ať už úplně komerčních nebo různých dalších, které jsou poměrně dost propojené. Je to už velká organizace, myslím, že má snad kolem šesti set členek.

Denis tedy oslovil první skupinu. Myslím, že nás na začátku bylo zhruba patnáct, možná ani ne. Najednou jsem se ocitla ve skupině s Ditou Pepe, Kateřinou Sýsovou, Evou Bystrianskou, Jolanou Havelkovou a dalšími lidmi, kteří jsou velmi aktivní. Jsou to hnací motory a hodně se snaží přinášet nové příležitosti.

Čím víc skupina roste, tím je podle mě její fungování náročnější uchopit. Ale nějakým způsobem funguje a všechno je to vlastně dobrovolné.“ (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

„TVORBU GABRIELY SAUER KOLČAVOVÉ JSEM ZNALA POMĚRNĚ DLOUHOU DOBU, ALE OSOBNĚ JSME SE NIKDY NESETKALY. SLEDOVALA JSEM AUTORČINU ŠÍŘI TÉMAT A TECHNIK, ALE TAKÉ JEJÍ OSOBNÍ ZAUJETÍ PRO DALŠÍ AKTIVITY (VYUČUJE A POŘÁDÁ FOTOGRAFICKÉ PŘEDNÁŠKY A WORKSHOPY; PŘIPRAVUJE VÝSTAVY). PRACUJE TOTIŽ JAK KLASICKOU FORMOU PŘÍMÉ (ANALOGOVÉ) FOTOGRAFIE, ZÁROVEŇ ALE DOKÁŽE EXPERIMENTOVAT, VSTUPOVAT DO FOTOGRAFIE JINÝMI TECHNIKAMI, VYUŽÍVÁ NAPŘÍKLAD TAKÉ PRINCIP FOTOGRAMU A DALŠÍ HISTORICKÉ FOTOGRAFICKÉ PROCESY.

KDYŽ JSEM V ROCE 2023 CHYSTALA VÝSTAVU U NÁS PRO GALERII KLATOVY/KLENOVÁ, OSLOVILA JSEM GABRIELU, ZDALI BY MĚLA ZÁJEM NA TÉTO SPOLEČNÉ AKCI PARTICIPOVAT. TEMATICKY JEJÍ PRÁCE TOTIŽ DO KONCEPTU SKVĚLE ZAPADALY. ZPRACOVALA OKAMŽIK NÁVŠTĚVY VĚŽE SVATÉHO JAKUBA STARŠÍHO V RODNÝCH BOSKOVICÍCH (*CYCLE*, 2012—2016) A TAKÉ TEHDEJŠÍ OSOBNÍ SITUACI PŘESTĚHOVÁNÍ SE Z MĚSTA NA MALOU VESNICI VRATÍKOV NA BOSKOVICKU. OBJEVOVALA NOVÉ PROSTŘEDÍ I ŽIVOTNÍ PROSTOR, POZOROVALA KRAJINU KOLEM. VZNIKL TAK SOUBOR *NOVÝ SVĚT* (2019—2023).

PAMATUJI SE, JAK JSME SI DÍLA NA ZMÍNĚNOU VÝSTAVU PŘEDÁVALY NA PŮLI CESTY V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ. TO JSME SE SETKALY POPRVÉ. OD TÉ DOBY JSME KROMĚ VÝSTAVY NA KLENOVÉ ZAŽILY SPOUSTU DALŠÍCH AKCÍ. NAKONEC NÁS NEZÁVISLE SVEDLA SHODA OKOLNOSTÍ DO JEDNÉ SKUPINY — OBĚ JSME SE STALY ČLENKAMI SISTERS IN PHOTOGRAPHY.“

JOLANA HAVELKOVÁ / FOTOGRAFKA, ČLENKA SISTERS IN PHOTOGPRAHY

7. DALŠÍ ÚMĚLECKÁ ČINNOST

Vedle vlastní fotografické tvorby se Gabriela Sauer Kolčavová dlouhodobě věnuje pedagogické a kulturní činnosti. Po návratu ze Spojených států začala od roku 2006 působit jako lektorka fotografických a výtvarných kurzů, které vede pro děti i dospělé. Ve výuce se zaměřovala především na analogovou fotografii a historické techniky, ke kterým má blízko i ve své autorské tvorbě.

Již během studia na pedagogické fakultě se podílela na přípravě doprovodných programů k výstavám v rámci spolupráce s Moravskou galerií. Následně realizovala workshopy a přednášky, například ve Fotoateliéru Seidel v Českém Krumlově nebo na Střední uměleckoprůmyslové škole svaté Anežky České v Českých Budějovicích. Několik let působila také jako lektorka ve fotografické škole Photogenia a v brněnské Komoře, kde se věnovala výuce analogových procesů, včetně práce s velkoformátovým fotoaparátem a speciálními technikami.

„Já staré techniky vlastně aktivně nepoužívám. Jsem ale moc ráda, že jsem se k nim dostala v Americe, kde byly součástí bakalářského kurikula. Tím, že jsem fotografii předtím na bakaláři nestudovala, jsem si v rámci magisterského studia navolila i spoustu předmětů, které mě zajímaly a které byly k dispozici i z bakalářského sylabu. Právě tam se tyto věci pořád dělaly. Třeba transfery polaroidů, tedy přenosy polaroidové emulze, a různé jiné techniky. Přijde mi skvělé, že když učíš historii fotografie, můžeš studentům říct, že víš, jak se to kdysi dělalo. Že si to mohou i vyzkoušet, že to není jen teorie. Mohou si zažít, jak se papíry natíraly, jak to fungovalo, a že když máš dodnes chemikálie, můžeš si třeba kyanotypii vytvořit původním způsobem. Vlastně se na tom nic moc nezměnilo. Bavilo mě to určitě i z edukativního důvodu. Čím víc víš, tím víc jsi potom schopný těm věcem porozumět. Když jdeš na výstavu čehokoliv a máš s tím vlastní zkušenost, vnímáš to jinak. Podobně když si zkusíš malovat, hrát na nástroj a potom jdeš na koncert, nebo když si zkusíš amatérsky hrát divadlo, tanec nebo cokoliv jiného. Doceníš to o strašně moc víc, protože víš, jaká je to dřina a že to není jednoduché. I z tohohle důvodu mě to bavilo.

Zkoušela jsem si třeba udělat jeden soubor v platinotypii, ale vlastně mi to přišlo skoro zbytečné. Spíš mi ty techniky dávají možnosti. Mám třeba hodně ráda fotografku Sally Mann, která některé staré techniky používá, například kolódium. V jejím propojení s konkrétním souborem je to ale absolutně dokonalé a dává smysl, proč je vytváří právě tou nebo onou technikou.

Myslím si, že v jednu dobu nastal velký boom starých technik. Dnes se třeba kyanotypie učí na školách, což je super i pro děti. Ale tehdy byl velký boom těchto technik a najednou tím všichni pracovali, aniž by vlastně věděli, co s tím chtějí dělat. Obsah šel úplně stranou.

Myslím si, že je skvělé, když se to sejde. Když vím, že se mi technika snoubí s obsahem, můžu po ní sáhnout, protože ji umím. Stejné je to s emulzí na skle. Nebo když jsem třeba pro vyškovské muzeum vyráběla do expozice kopie starých negativů cestovatele Musila, tedy kopie starých skleněných negativů. Spíš jsem ty techniky používala v tomto duchu, než že bych je aktivně využívala pro svou vlastní práci.

I když jsem s tím koketovala. Pro sebe jsem si třeba zpracovala svatební věneček, který jsem měla v den svatby na hlavě. Prokopírovala jsem ho na látku napuštěnou kyanotypií a dovyšívala květinami. Mám ho doma zarámovaný. Ale nedělám v tom soubory. Zatím to ke mně úplně nedošlo a nepropojilo se to s něčím konkrétním. Mám ale třeba soubor, který je adjustovaný mezi skly. Je na staré negativy a je podzlacovaný. Estetika starých věcí mi někdy přijde hezká. Je to možnost, která se najednou s něčím spojí a člověk si řekne: tak jo, to je hezké mít tenhle soubor takto. Jsou to spíš objekty, není to na papíře. Je to možnost. A to mám ráda, když mám možnosti a nejedu v zajetých kolejích.“ [2]

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Současně se aktivně zapojuje do kulturního dění a spolupracuje s řadou institucí. V minulosti se podílela na edukačních programech a workshopech například v Muzeu romské kultury, ve vile Tugendhat, v Seidlově Muzeu v Českém Krumlově nebo ve Středisku volného času Lužánky. Dlouhodobě je spojena také s komunitním centrem Prostor v Boskovicích, kde od roku 2021 kurátorsky připravuje výstavy a doprovodné programy pro veřejnost s autory s názvem Umění zblízka (např. Jan Pohribný, Dina Oganová, Jaroslav Pulicar, Mirka á, Eva Volfová aj.). Propojuje tak výstavy současných autorů s doprovodnými programy pro veřejnost napříč různými médii – od fotografie přes malbu až po sochu. Za zmínku stojí rovněž letní dílna *Zaostřeno*, kterou pořádá od roku 2023 společně s Ondřejem Žižkou v Boskovicích.

Od roku 2024 působí jako kurátorka Galerie Otakara Kubína v Boskovicích, kde se podílí na koncepci výstavního programu a prezentaci současného výtvarného umění. K významným projektům patřila první výstava Josefa Koudelky v rodných Boskovicích slavného souboru I*nvaze 68*, uvedená v květnu 2026. Na její přípravě se podílel také Tomáš Pospěch, který k ní poznamenal: *„Po více než sedmdesáti letech jsme o víkendu vrátili Josefa Koudelku do Boskovic a Valchova, odkud v patnácti odešel na internát do Prahy a pak do světa.“* [8]
(Tomáš Pospěch, 2026)

PLAKÁT ZAOSTŘENO NA ANALOG, 2024

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, GALERIE OTAKARA KUBÍNA — VÝSTAVA *INVAZE 68* JOSEFA KOUDELKY, 2026

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ, PROSTOR — VÝSTAVA JANA VIČARA, 2021

„Vždycky přemýšlím o tom, kde je hranice mezi uměním, nebo možná mezi výtvarným uměním a fotografií. Vlastně nikdy úplně nevím. Teď jsme zrovna věšeli výstavu Petra Bureše do levého křídla muzea kvůli festivalu. Zpracovávala jsem k té výstavě text a on měl v textu uvedeno architekt, projektant a umělec, nebo něco podobného. Samotnou mě zarazilo to oddělování architekta a umělce. Velmi často je to tak i s fotografií. Je to asi proto, že oba ty obory jsou dost exaktní. Nebo mohou být. Ale poloha, která mě na fotografii zajímá, je určitě víc experimentální. V tomhle je mi třeba blízký Josef Koudelka. Baví mě, že fotografoval divadlo, ale jeho divadelní fotografie často moc nevypovídají o samotném divadle. Některé víc, některé míň. Hodně v nich ale zkoumal hranice fotografie, její grafickou a výtvarnou polohu.“ (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

Vedle fotografie se Gabriela věnuje také hudbě. Působila jako jazzová zpěvačka v uskupení *Gabriela Kolčavová Trio* se saxofonistou Radimem Hanouskem a pianistou Radkem Bagárem. Hudební aktivity rozvíjela jak koncertně, tak v rámci edukačních projektů, například prostřednictvím programů zaměřených na přiblížení jazzu mladšímu publiku v brněnském hudebním klubu Stará Pekárna. To platí i o organizaci dnes již tradičních jazz jamů v kulturním centru Prostor, které od roku 2022 propojují profesionální a amatérskou jazzovou komunitu napříč věkovým spektrem.

Od roku 2025 se zapojuje do koncepce výtvarné části jednoho z nejstarších festivalů v České republice *Festival pro židovskou čtvrť* v Boskovicích ve spolupráci s Helenou Musilovou, kurátorkou Galerie hlavního města Prahy.

„Mně po umělecké stránce hodně pomohlo, že v Prostoru pořádáme jazzové jamy. Najednou mi přišlo úplně jedno, jestli nastane nějaká chyba, jestli budeme muset začít znovu nebo jestli se něco nepovede. Ve zpěvu, který jsem nikdy nevnímala jako svou kariéru nebo něco, co jsem skutečně vystudovala, jsem neměla ten pocit, že mě za to někdo může soudit. Dokázala jsem se tak úplně uvolnit a nesnažit se mít všechno totálně pod kontrolou. Ten pocit svobody v tvůrčím procesu je pak úžasný. Chtěla jsem hlavně, aby se lidé pobavili a třeba i zapojili. A najednou jsem do toho šla úplně naplno. Nemáš trému, vrháš se do věcí, kterých by ses normálně bál. U zpěvu se mi tohle stalo a já vlastně doufám, že se mi to stane i u fotografie. Myslím si, že to k tomu zásadně musí směřovat. Že ti nakonec bude úplně jedno, jestli tě nějaká kritika sejme. Že je to vlastně jedno.“ (2)

(Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou, 2026)

VOJTĚCH V. SLÁMA, GABRIELA KOLČAVOVÁ A BAND, 2019

GABRIELA KOLČAVOVÁ, GABRIELA KOLČAVOVÁ TRIO, 2013

Její fotografická díla jsou zastoupena v soukromých i institucionálních sbírkách v České republice i v zahraničí, např. v George Eastman Museum v Rochesteru a v Museum of Fine Arts Houston v USA a v Joaquim Paiva Collection v Rio de Janeiru v Brazílii.

Další umělecká činnost Gabriely tak přirozeně rozšiřuje její autorský záběr a ukazuje šíři jejího působení – od pedagogiky přes kurátorství až po mezioborové přesahy v oblasti kultury.

„POPRVÉ JSME SE S GABRIELOU POTKALI V BRNĚ PO JEJÍM NÁVRATU ZE STUDIÍ V AMERICE. SEZNÁMILI JSME SE PŘES SPOLEČNÉHO ZNÁMÉHO, KTERÝ TEHDY PŮSOBIL JAKO UČITEL NA PEDAGOGICKÉ FAKULTĚ V BRNĚ. GABRIELA SE NA NĚJ OBRÁTILA S OTÁZKOU, ZDA NEZNÁ NĚJAKÉ FOTOGRAFY, PROTOŽE SE PO NÁVRATU POTŘEBOVALA ZORIENTOVAT V MÍSTNÍM FOTOGRAFICKÉM PROSTŘEDÍ. SHÁNĚLA KONTAKTY, ZAJÍMALO JI, KDE NAKUPOVAT MATERIÁLY, A TAKÉ, JESTLI SI DOBŘE VZPOMÍNÁM, HLEDALA ZVĚTŠOVÁK NA FORMÁT 4×5 PALCŮ.

U NĚKTERÝCH LIDÍ MÁ ČLOVĚK POCIT, ŽE SE S NIMI SLOŽITĚ DOROZUMÍVÁ, ZATÍMCO U JINÝCH JAKO BY JE ZNAL UŽ DLOUHO. PŘESNĚ TAKOVÉ TO BYLO S GÁBINOU. ROZUMĚLI JSME SI PRAKTICKY OD PRVNÍHO SETKÁNÍ A POSTUPNĚ JSME SI ZAČALI ŘÍKAT, ŽE BYCHOM SPOLU MĚLI NĚCO VYTVOŘIT.

DLOUHO SE NÁM ALE NEDAŘILO NAJÍT SPOLEČNÝ FOTOGRAFICKÝ PROJEKT, NA KTERÉM BYCHOM SE SHODLI NEBO KTERÝ BY VEDL KE SPOLEČNÉ VÝSTAVĚ. NAKONEC Z TOHO DOCELA PŘIROZENĚ VZNIKLA SRPNOVÁ DÍLNA ZAOSTŘENO V BOSKOVICÍCH. BYLA TO SPOLEČNÁ A VLASTNĚ SPONTÁNNÍ INICIATIVA, KTERÁ SE POSTUPNĚ ROZVINULA V PRAVIDELNÝ PROJEKT. MYSLÍM, ŽE LETOS PROBĚHNE UŽ JEJÍ ČTVRTÝ ROČNÍK. ZAOSTŘENO JE OTEVŘENÉ KOMUKOLIV A JAKÝMKOLIV TECHNIKÁM, V PODSTATĚ BEZ OMEZENÍ. VEDLE HLAVNÍHO SRPNOVÉHO TERMÍNU JSME VYZKOUŠELI TAKÉ ANALOGOVOU DÍLNU, KTERÁ STÁLA TROCHU STRANOU TRADIČNÍHO FORMÁTU ZAOSTŘENA.

GABRIELINY SOUBORY SI PAMATUJI VELMI DOBŘE, PROTOŽE JSEM VĚTŠINU Z NICH TISKL. NA JEJÍ PRÁCI SE MI LÍBÍ, ŽE ZŮSTÁVÁ U KOŘENŮ FOTOGRAFICKÉHO MÉDIA. PRACUJE S VELKOFORMÁTOVÝM PŘÍSTROJEM, ČASTO ČERNOBÍLE, A JE V TOMTO PŘÍSTUPU VELMI PEVNĚ UKOTVENÁ. POKUD BYCH MĚL ZMÍNIT SOUBOR, KTERÝ MĚ ZAUJAL URČITOU ZMĚNOU, BYL BY TO JEJÍ CYKLUS Z NEPÁLU, V NĚMŽ SE ČÁST JEJÍ PRÁCE POSUNULA K BARVĚ. V KONTEXTU PŘEVÁŽNĚ ČERNOBÍLÉ TVORBY TO PRO MĚ BYL PŘÍJEMNÝ MOMENT, KDY SE NAJEDNOU OTEVŘELA BAREVNÉMU SVĚTU. NEZNAMENÁ TO, ŽE BY JEJÍ ČERNOBÍLÉ FOTOGRAFIE PŮSOBILY SLABĚ, PRÁVĚ NAOPAK. ZAUJALO MĚ PŘEDEVŠÍM TO, ŽE SE V JEJÍ PRÁCI OBJEVILA DALŠÍ POLOHA.

SPOLUPRÁCE S GÁBINOU JE VELMI PŘÍJEMNÁ, PROTOŽE JE POZITIVNÍ, OTEVŘENÁ A SPOLEHLIVÁ. JSME KAMARÁDI, TAKŽE NÁŠ VZTAH NENÍ POUZE PROFESIONÁLNÍM VZTAHEM AUTORKY A TISKAŘE. VE FOTOGRAFII MÁ VŠAK MIMOŘÁDNĚ JISTÝ PŘÍSTUP – K LIDEM, K ŘEMESLU, KE ZPRACOVÁNÍ I K TECHNICKÝM DOVEDNOSTEM, KTERÉ VYUŽÍVÁ VE FOTOKOMOŘE. KDYŽ VYTVÁŘÍ ORIGINÁLY NEBO VLASTNÍ ZVĚTŠENINY, DOKONALE OVLÁDÁ CELÝ PROCES. JE V TOM NAPROSTO PŘESNÁ A VE VŠECH OHLEDECH PROFESIONÁLNÍ.“

ONDŘEJ ŽIŽKA / FOTOGRAF, TISKAŘ

8. ZÁVĚR

Cílem bylo přiblížit tvorbu Gabriely Sauer Kolčavové skrze její studium, východiska tvorby, autorské soubory, výstavy, fotografická uskupení i další uměleckou činnost. Čím více jsem se její prací zabýval, tím více se potvrzovalo, že označení fotografka je v jejím případě příliš úzké. Gabriela přirozeně přesahuje do výtvarného umění, grafiky a využívá jak experimentální, tak klasické fotografické přístupy.

Důležitou roli v jejím směřování sehrálo rodinné zázemí, studium v Brně a především pobyt ve Spojených státech. Právě tam se výrazně formoval její vztah k fotografii, velkoformátovému fotoaparátu a alternativním fotografickým technikám. Tyto zkušenosti se později promítly do jejího způsobu práce s obrazem, materiálem i fotografickým procesem.

Průřez autorskými soubory ukazuje šíři a rozmanitost její tvorby. V jednotlivých cyklech se objevují autoportréty, obrazy blízkých lidí, postřehy z cest, téma domova i otázky identity. Každému z těchto námětů přitom odpovídá jiný způsob zpracování – od veristicky pojaté analogové fotografie přes fotogramy až po další experimentální postupy. Také proto jsem při zachování odbornosti textu dal přednost spíše esejistickému pojetí monografie před stroze věcným výkladem. Přestože se jednotlivé soubory liší tématem, formou i použitou technikou, opakovaně se v nich vrací zájem o člověka, mezilidské vztahy, vzpomínky a stopy přítomnosti.

Fotografická uskupení *F8, Steiner Group, Jasan* a *Sisters in Photography* v práci ukazují spíše širší prostředí, ve kterém se Gabriela pohybovala. Nejde o kolektivní vznik jejích souborů, ale o důležité osobní a tvůrčí zázemí, prostor pro setkávání, sdílení zkušeností, výstavy a vzájemnou podporu. Podobně významné místo mají v práci také výstavní projekty *Velvet Generation* a *You: Never Too Close* a dlouhodobá vazba na FotoFest v Houstonu.

Vedle vlastní tvorby se Gabriela dlouhodobě věnuje také pedagogické, lektorské a kurátorské činnosti. Tyto aktivity doplňují obraz autorky, která fotografii nejen vytváří, ale také předává dál a podílí se na kulturním prostředí kolem sebe.

Díky Gabriele jsem si více uvědomil, jak rozmanité může fotografické médium být. Její práce mi zpočátku nebyla úplně blízká, ale právě to pro mě bylo důležité. Pochopil jsem, že některé soubory nelze číst rychle a jen podle prvního dojmu. Je potřeba se u nich zastavit, dát jim čas a pokusit se pochopit, odkud vycházejí. Můj počáteční odstup pramenil spíše z mojí neznalosti než ze samotné tvorby.

Gabrieliny soubory podle mého nepotřebují dlouhé vysvětlování. Mluví samy za sebe. Právě v jejich osobní rovině, práci s materiálem a citlivém vztahu k člověku vidím jednu z hlavních hodnot její tvorby. V monografii jsem se je proto nesnažil uzavřít do pevných definic, ale spíše přiblížit cestu a okolnosti, z nichž vznikaly.

„GÁBINA JE ŽIVEL. ZÍSKALA SI MĚ HLED OD PRVNÍ CHVÍLE, KDYŽ JSEM JI SLYŠEL ZPÍVAT. JE SPONTÁNNÍ, PŘIROZENÁ, OKOUZLUJÍCÍ, ZAUJALA MĚ SVOU PŮVABNOSTÍ A PŘÍSTUPEM K OKOLNÍMU SVĚTU.

V RUMUNSKU SE DOKÁZALA ZAPOJIT DO VŠECH AKTIVIT A TO JAK FOTOGRAFICKÝCH, TAK I SPOLEČENSKÝCH I DUCHOVNÍCH. MĚLA KRÁSNÝ VZTAH SE STARŠÍMI LIDMI, KTERÝM SE SNAŽILA BĚHEM DNE POMÁHAT. STUDENTŮM DOKÁZALA VYSVĚTLIT TECHNIKU OD FOTOGRAFOVÁNÍ AŽ PO KONEČNÝ VÝSLEDEK. JEJÍ FOTOGRAFIE BYLY DOKONALÉ I VE VELKÉM FORMÁTU.

MÁ MŮJ VELIKÝ OBDIV NEJEN JAKO JAZZOVÁ ZPĚVAČKA, ALE I JAKO VYNIKAJÍCÍ UMĚLKYNĚ. NÁMĚTY BYLY PROSTÉ, ALE DOKONALÉ KOMPOZICE. PRÁCE S VELKÝM FORMÁTEM, VELKÝM FOTOAPARÁTEM JÍ UMOŽŇUJE DOKONALOU OSTROST. VIDĚL JSEM JEJÍ FOTOGRAFIE Z NEPÁLU, TÉMA MOSTY. VÝBORNÉ.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ VE FOTOGRAFII JE MYŠLENKA PROPOJENÁ S CHVĚNÍM SRDCE.“

JINDŘICH ŠTREIT / FOTOGRAF, PEDAGOG

POZNÁMKY

(1) SLÁMA, Vojtěch. V čistém obraze. In: SAUER KOLČAVOVÁ, Gabriela. Spoušť 002. *Cycle / Kamala / Hair Records.* Brno: Mushroom on the Walk, 2020, s. 85.

(2) KOLČAVOVÁ, Gabriela Sauer. Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou. 30. 6. 2026. Rozhovor vedl Tomáš Trumpeš.

(3) KOLČAVOVÁ, Gabriela Sauer. Rozhovor s Gabrielou Sauer Kolčavovou. 11. 3. 2026. Rozhovor vedl Petr Drápela.

(4) WERICH, Jan. Citáty Jana Wericha. Databáze knih. [online]. (Vyhledáno 19. 6. 2026.) Dostupné z: https://www.databazeknih.cz/citaty/jan—werich—171?page=3

(5) SLÁMA, Vojtěch V. Gabriela Kolčavová / Roadfotografie. Rukopis, Brno, 8. ledna 2009.

(6) ELIOT, T. S. Journey of the Magi. In: SAUER KOLČAVOVÁ, Gabriela. Spoušť 002. *Cycle / Kamala / Hair Records.* Brno: Mushroom on the Walk, 2020, s. 5.

(7) BÁRTL, Lukáš. A den měl sto hodin, 2021. https://www.galeriehelbich.cz/cs/a—den—mel—sto—hodin—1 (Vyhledáno 20. 7. 2026.)

(8) POSPĚCH, Tomáš. Po více než sedmdesáti letech jsme o víkendu vrátili Josefa Koudelku do Boskovic a Valchova, odkud v patnácti odešel na internát do Prahy a pak do světa. Facebook. [online]. (Vyhledáno 19. 5. 2026.) [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.facebook.com/search/top/?q=Po%20více%20než%20sedmdesáti%20letech%20jsme%20o%20víkendu%20vrátili%20Josefa%20Koudelku%20do%20Boskovic%20a%20Valchova%2C%20odkud%20v%20patnácti%20odešel%20na%20internát%20do%20Prahy%20a%20pak%20do%20světa.

PŘÍLOHA

GABRIELA KOLČAVOVÁ / ROADFOTOGRAFIE

V serpentinách Kouřových hor, soudě podle barvy tváře, se jí zcela jistě chce zvracet. Je pravda, že se to točí dost, ale taky jsme ji u snídaně před cestou říkali, že si nemusí dávat porce jak pro osm Mexičanů. Ale přesto fotí, za jízdy, deskáčem, z ruky a jde to ráz na ráz, ale pak zase hrozně zdržuje, čeká, až proletí orel (zkoušíme jí ho nahnat), nebo projede loď. Půl hodiny komponuje krávy, které v momentě vytažení šíbru mění pozice a utíkají za přijíždějícím truckem se senem. Koupe se poslední a pak dlouho mění filmy v kazetách, my už pomalu usínáme, ale ona potřebovala klid a hlavně páru a vlhko, aby jí prach nesedal na filmy.
Země: Texas, Louisiana, Alabama, Georgia, Tennessee, Virginia, New Jersey...
Města: Houston, New Orleans, Chattanooga, Annapollis, Atlantic City, New York...
Řeky: Mississippi, Hudson...
A pak hlavně Cesta: Blue Ridge Parkway...

Jak resuscitovat velkoformát a přitom se vyhnout klišé?
Jednu z cest máme přímo před sebou, stačí být fotografem Kolčavou, tvorem s fantazií a odvahou, který je okouzlen vůněmi, povrchy a tvary a tohle prostě neřeší. Nemusí, nachází se v kontemplativní jednotě s prostředím, se stromy, vzduchem, vodou, stroji a nezřídka i lidmi. Efemérnost i substance, motivů nesena světlem, přechází přes její srdce a lehké doteky na všemožných hejblatech přímo na desku. Nemusí moc přemýšlet, někdy to sice dělá, ale to spíše kvůli nám, aby pro nás bylo její sdělení čitelnější, sama to totiž nepotřebuje. Kamera nehraje roli tolik, jak by se dalo předpokládat, tím médiem je totiž ona, duchem obydlenou spojnicí mezi univerzem a jeho obrazem.

A ty její kufry..., to byste měli vidět, co jich měla!

Brno, 8. ledna 2009
Vojtěch V. Sláma

AUTORSKÁ ČINNOST

VÝBĚR ZE SAMOSTATNÝCH VÝSTAV:

2025, Evangelický kostel, Boskovice
2024, Galerie Bořivoje Borovského, Hradec Králové
2023, KOLGA festival, Gruzie
2021, Galerie Valchařská, „A den měl sto hodin“, Brno, kurátor Lukáš Bártl
2017, Galerie Slévárna, „Chci tady být“, Brno
2015, Galerie Fiducia, „Kamala“, Ostrava
2014, PhotoVisa Festival, Krasnodar, Rusko
2013, Café Flexaret, Brno
2012, „Us“, Galerie 34, Brno, kurátor Jaroslav Pulicar
2009, „Vlasové záznamy“, Mendelovo Muzeum, Brno
2007, Beads on a String, Lodz Art Center, 6th International Festival of Photography in Lodz, Lodž, Polsko
2004, „Beads on a String“, MFA Photography Show, Cora—Stafford Gallery, Denton, USA
2002, Galerie Otakara Kubína, Boskovice

VÝBĚR Z KOLEKTIVNÍCH VÝSTAV:

2025, Sisters in Photography: Sister of a Sister of a Sister, Leica Gallery, Praha, kurátorka Alžbět Čermáková
2024, 6 pohlednic, Jolana Havelková a autoři, Dox
2024, CZECHS COLLECTED, Czech and Slovak Photographers at Fotofest 1990—Present, Houston, USA
2023, „U nás“, Galerie Klenová, Kurátorka Jolana Havelková
2021, „Další kapitola“, Galerie Fiducia, Ostrava, kurátor Jiří Pátek
2019, FOTOFEST — Velvet Generation, Houston, USA, kurátor Steven Evens
2018, International festival of photography in Pingyao, Artist as a Hero, Čína; kurátorka Irina Chmyreva
2014, YOU: Never Too Close, Czech Center New York, New York, USA
2013, Vnitřní okruh v současné české fotografii, Galerie hlavního města Prahy; kurátor Vladimír Birgus
2012, „Snail Mail“, Museum of Fine Arts Houston, USA; kurátorka Anne Wilkes Tucker
2009, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice
2009, Galerie Trojka, Brno
2008, Galerie Photographs Do Not Bend, „CZECH“, Dallas, USA
2008, La Galerie du Centre Iris, Paris, France
2007—2008, Frame, Dům umění Brno, putovní výstava
2007, „Re-collect“, Lužánky, Brno
2005, „Through the Lens“, Arlington Museum of Arts, Arlington, USA; kurátor Benito Huerta
2004, „Genesis and Transformations: The Photographs of Group f.8“, Fort Worth Community Art Center, USA
2004, Celebration of World Cultures, University of North Texas Union Gallery, Denton, USA
2003, Houston Center for Photography, Houston, USA
2002, 500X Gallery, Dallas, USA

VÝBĚR Z KURÁTORSKÉ ČINNOSTI:

2024 po současnost kurátorka, Galerie Otakara Kubína, Boskovice (kurátorka výstav Toy_Box: Krajina s ptáky a Sylva Lacinová: Příběh nejedné sochy, spolukurátorka výstavy Josef Koudelka: Invaze 68)

2019 po současnost, kurátorská činnost pro pobočný spolek Unijazz Prostor Boskovice, hosté např. Jan Vičar, Jan Pohribný, Eva Volfová, Jaroslav Pulicar, Jakub Skokan, Klára Břicháčková, Marek Bělohlávek, Miroslava Slámová, Petr Pazdera Payne aj.

VÝBĚR Z AUTORSKÝCH PŘEDNÁŠEK A DÍLEN:

2023 po současnost, ZAOSTŘENO, série týdenních letních fotografických dílen pro dospělé s hosty (Dita Pepe, Tomáš Pospěch, Helena Musilová, Ivan Pinkava, Jakub Skokan, Josef Moucha, Jolana Havelková, Michael George), Boskovice, ve spolupráci s Ondřejem Žižkou
2017—2024, KOMORA, dílny analogové fotografie a historických fotografických procesů, Brno
2018, Festival dokumentárního filmu Ji.Hlava, Workshop Camera Obscura, Jihlava
2016—2019, dílny dokumentární fotografie ve spolupráci s Romanem Francem s hostem Jindřichem Štreitem, Šumice, Rumunsko
2015—2016, Workshopy historických fotografických procesů, Muzeum Fotoateliér Seidel, Český Krumlov
2014—2018, vzdělávací fotografické dílny a přednášky, Střední uměleckoprůmyslová škola sv. Anežky České, Český Krumlov

Další minulé vzdělávací činnosti v oblasti fotografie pro děti a dospělé zahrnují spolupráce s Vilou Tugendhat, Festivalem dokumentárního filmu JI.Hlava, Národním muzeem fotografie v Jindřichově Hradci, vzdělávací doprovodné programy k výstavám v Moravské galerii v Brně, přednášky o vlastní tvorbě a tónovacích fotografických technikách pro Trinity University, Texas Women's University, Baylor University v USA aj.

ZASTOUPENÍ V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH:

George Eastman House, Rochester, USA
Joaquim Paiva Collection, Rio de Janeiro, Brazil
Museum of Fine Arts Houston, Houston, USA
Amity Art Foundation, Woodbridge, Connecticut, USA

UŽITÁ LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE

LITERATURA

BÁRTL, Lukáš. Gabriela Sauer Kolčavová. *A den měl sto hodin.* Brno: Galerie Valchařská, 2021. Bez ISBN.

BIRGUS, Vladimír. *Vnitřní okruh v současné české fotografii.* Praha: KANT, 2013. ISBN 978-80-7437-099-1.

BIRGUS, Vladimír, MLČOCH, Jan. *Česká fotografie 20. století.* Praha: KANT, 2010. ISBN 978-80-7437-026-7.

ELIOT, T. S. *Journey of the Magic.* In: SAUER KOLČAVOVÁ, Gabriela. Spoušť 002. Cycle / Kamala / Hair Records. Brno: Mushroom on the Walk, 2020. ISBN 978-80-907446-1-5.

FIŠER, Jan. *You. Never Too Close.* Brno: 2014. ISBN 978-80-260-5775-8.

KOLČAVOVÁ, Gabriela. *Cycle.* Foto 2020, č. 38, s. 92–97.

KOLČAVOVÁ, Gabriela. *Platinotypie.* In: Historická fotografie. Sborník pro prezentaci historické fotografie. Praha, Národní archiv, 2013, s. 40–49. ISBN 978-80-7469-027-3.

KOLČAVOVÁ, Gabriela. *Spoušť 002.* Cycle / Kamala / Hair Records. Brno: Mushroom on the Walk, 2020. ISBN 978-80-907446-1-5.

PÁTEK, Jiří. Gabriela Sauer Kolčavová a Ondřej Přibyl / *Další kapitola.* Ostrava: Fotografická galerie Fiducia, 2021. Katalog FGF; sv. 53. Bez ISBN.

POHRIBNÝ, Jan. *Kreativní barva ve fotografii.* Brno: Zoner Press 2016. ISBN 978-80-7413-332-9.

SLÁMA, Vojtěch V. Gabriela Kolčavová / *Roadfotografie.* Rukopis, Brno, 8. ledna 2009.

SLÁMOVÁ, Mirka. *Písmem* [autorská kniha]. Brno: [s. n.], 2007.

TUCKER, Anne, EVANS, Steven, AMBROZ, Miroslav. *Velvet Generation.* Houston: FotoFest in association with Pictura Gallery, 2019. ISBN 978-0-9718044-3-2.

INTERNETOVÉ ZDROJE

ARTDAILY. Czech Center New York exhibition “You! Never Too Close” presents the work of Czech photographers. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://artdaily.com/news/68847/Czech-Center-New-York-exhibition--You--Never-Too-Close--presents-the-work-of-Czech-photographers

BÁRTL, Lukáš. A den měl sto hodin, 2021. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.galeriehelbich.cz/cs/a-den-mel-sto-hodin-1

BRNĚNSKÝ DENÍK. Děti si přály bajky, říká fotografka Kolčavová, 2011. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://brnensky.denik.cz/volny-cas/deti-si-praly-bajky-rika-fotografka-kolcavova-/

CZECH CENTER MUSEUM HOUSTON. Gabriela Sauer Kolčavová. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.czechcenter.org/gabriela-sauer-kolcavova

ČESKÉ CENTRUM NEW YORK. České centrum New York / Home. [online]. Copyright © Julian Veverica. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://new-york.czechcentres.cz

FESTIVAL BOSKOVICE. Festival Boskovice. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.boskovice-festival.cz/cs

FOTOFEST. Biennial 2026: Global Visions. Biennial Archive. 2026. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://fotofest.org/wp-content/uploads/2026/03/Biennial-2026_Global-Visions_BOOK_Biennial-Archive.pdf

FOTOFEST. FotoFest. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://fotofest.org/

FOTOFRAME. Frame 007, 2010. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://fotoframe.net/wp-content/uploads/2010/12/frame_007.pdf

GALERIE HELBICH. A den měl sto hodin. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.galeriehelbich.cz/cs/a-den-mel-sto-hodin-1

GALERIE OTAKARA KUBÍNA. Josef Koudelka: Invaze 68, 2026. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.galerieok.cz/vystavy/16-05-2026-josef-koudelka-invaze-68

GLOBART. Gabriela Kolčavová Quartet. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://globart.cz/cs/projekty/aktualni-projekty/gabriela-kolcavova-quartet/

KOLČAVOVÁ, Gabriela. Gabriela Kolčavová Photography. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://gabykolcavova.wixsite.com/english

KOLGA TBILISI PHOTO WEEK. Kolga Tbilisi Photo. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://kolga.ge/

MUSHROOMS ON THE WALK. Franc, Kolčavová, Malijevský, Sláma. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.mushroomonthewalk.com/projekty/franc-kolcavova-malijevsky-slama

MUSHROOMS ON THE WALK. Spoušť 002: Gabriela Kolčavová, 2020. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.mushroomonthewalk.com/projekty/spoust-002-gabriela-kolcavova

OHLASY. Rozhovor: Gabriela Kolčavová, 2015. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://ohlasy.info/clanky/2015/08/rozhovor-gabriela-kolcavova.html

PROSTOR WTF. Prostor WTF. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.prostor.wtf/

SISTERS IN PHOTOGRAPHY. Sisters in Photography. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://www.sistersinphotography.com/

STEINER Group: Co se děje v kávě, 2008. Artalk. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://artalkweb.wordpress.com/2008/11/02/steiner-group-co-se-deje-v-kave

VELVET GENERATION. FAR Center for Contemporary Arts. [online]. [cit. 20. 07. 2026]. Dostupné z: https://thefar.org/pictura-gallery/exhibits/velvet-generation

JMENNÝ REJSTŘÍK

A
Ambroz, Miroslav 115

B
Bagár, Radek 150
Baňka, Pavel 110
Baldwin, Frederick 110—111
Benteler, Petra 110
Blake, William 64
Brudna, Denis 142, 144
Bružeňák, Jan 12
Bystrianská, Eva 142
Bártl, Lukáš 133—135

D
Doherty, Dornith 13, 19
Drake, Nicke 67
Dufek, Antonín 138
Dunkerley, Susan 15

E
Eisenstaedt, Alfred 67
Eliot, T. S. 82
Evans, Charles 13, 15
Evans, Steven 111-112, 115

F
Fišer, Jan 118, 125
Fitzpatrick, Barney 13
Franc, Roman 112, 118, 138
Fuksa, Richard 138

G
Garza, Maria 46
Gogichaishvili, Teona 112, 131
Grabicová, Lenka 142

H
Hanousek, Radim 150
Havelková, Jolana 142, 145
Hertleová, Viola 142
Hrubeš, Petr 133—134
Holomíček, Bohdan 110
Hunterová, Jana 142

J
Jiránek, Jan 138
Jobová, Tereza 142

K
Kantor, Loli 136
Kolář, Viktor 110
Kopelentová, Tereza 142
Kotra, Vladimíra 142
Koudelka, Josef 148—149
Králová, Pospíšilová Michaela 142
Krejčí, Vítězslav 21, 90

L
Laura, Wlasta 142

M
Malijevský, Igor 63, 111, 117
Mellott, Elizabeth 136
Michaelis, Dennis 13
Moucha, Josef 33, 128
Mořická, Eva 142
Musilová, Helena 150

O
Oganova, Dina 148

P
Pepe, Dita 142, 144
Petrůjová, Julie 142
Pinkava, Ivan 110
Pohribný, Jan 148
Pospěch, Tomáš 148
Procházka, Richard 126
Pulicar, Jaroslav 80, 131—132, 148
Pátek, Jiří 138

Q
Quinn, Justin 54

R
Rožňáková, Kateřina 138
Rupeš, Ivan 142

S
Sander, August 67
Slámová, Mirka 118, 120—122, 148
Sláma, V. Vojtěch 11, 20, 34, 45, 63, 118, 126, 128, 131-132, 137-138, 159
Sobek, Evžen 34, 54, 63, 111
Stainer, Andrew 137
Sudek, Josef 82
Svačina, Karel 138
Sýsová, Kateřina 142

Š

Štecha, Pavel 110
Štreit, Jindřich 110, 155
Švolík, Miro 110

T

Teubalová, Jitka 142
Toymen, Tuba 136
Tucker, Anne Wilkes 112, 115

V

Vaněk, Jiří 54,
Vičar, Jan 148-149
Volfová, Eva 148
Vybíral, Martin 138
Víšek, Jiří 138
Vlčková, Petra 142
Volfová, Eva 148

W

Watriss, Wendy 110, 115
Werich, Jan 22
Wilkerson, Angilee 53, 136

Ž

Žižka, Ondřej 118, 153

GABRIELA SAUER KOLČAVOVÁ

Teoretická bakalářská práce
SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2026

Autor: Ing. Petr Drápela
Vedoucí: doc. Mgr. Josef Moucha
Oponent: Mgr. MgA. Roman Franc
Grafická úprava: Ing. Petr Drápela
Vytiskla: Tiskárna Kufr

Počet normostran: 63
Počet normostran vlastního textu: 50
Celkový počet tiskových stran: 170
Počet výtisků: 7

Petr Drápela © 2026